

Poradnik Shift2Green

Wspieranie MŚP w pracy nad zrównoważonym rozwojem firmy

Polska wersja

Data publikacji: styczeń 2025

„Działania firm mają znaczący wpływ na życie obywateli w UE i na całym świecie. Nie tylko pod względem oferowanych przez nie produktów i usług lub miejsc pracy i możliwości, które tworzą, ale także pod względem warunków pracy, praw człowieka, zdrowia, środowiska, innowacji, edukacji i szkoleń”.

Komisja Europejska

**Czy pracujesz nad zrównoważonym rozwojem?
Oto, sposób w jaki ten dokument Ci pomoże:**

Niezależnie od tego, czy jesteś liderem MŚP, menedżerem ds. zrównoważonego rozwoju, edukatorem zawodowym, konsultantem czy profesjonalistą wdrażającym zieloną transformację, niniejszy poradnik oferuje:

Instrukcja krok po kroku:

Przejrzyste, praktyczne porady, jak osiągnąć zrównoważony rozwój w każdej organizacji.

Rozwiązania w zakresie wsparcia finansowego:

Kompleksowe informacje na temat dotacji, subwencji i innych możliwości finansowania pozwalających pokonać bariery finansowe.

Rozwój umiejętności:

Gotowe do użycia zasoby poszerzające wiedzę specjalistyczną na temat zrównoważonego rozwoju w zespołach i środowiskach edukacyjnych.

Inspiracja z prawdziwego świata:

Historie sukcesu przedsiębiorstw, które udowadniają, że zielona transformacja jest możliwa i opłacalna.

Narzędzia, które można dostosować:

Praktyczne zasoby i ramy dostosowane do Twojej branży i regionalnego kontekstu.

Niezależnie od pełnionej przez Ciebie roli, poradnik ten wyposaży Cię w umiejętności przywódcze i innowacyjne, które pomogą Ci stworzyć bardziej ekologiczną i odporną firmę.

Niniejszy poradnik opracowano w ramach finansowanego przez UE projektu Shift2Green (nr projektu KA220-VET-80B7D207), który wspiera małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w przechodzeniu na zrównoważone modele biznesowe.

**Co-funded by
the European Union**

Dofinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Spis treści

1	Wprowadzenie	4
2	Zainspiruj się – historie sukcesu	7
	Inspirujące studia przypadków małych i średnich przedsiębiorstw, które z powodzeniem wdrażają zrównoważone praktyki, które wskazują praktyczne kroki i trafne spostrzeżenia dla innych firm, które chcą rozpocząć zieloną podróż.	
3	Finansowanie zielonej transformacji dla MŚP	21
	Przewodnik po podstawowych instrumentach finansowych i źródłach finansowania dla MŚP, wspierający przejście na zrównoważone praktyki, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych krajów.	
4	Plany warsztatów dla MŚP	32
	Gotowe programy nauczania i materiały edukacyjne mające na celu wyposażenie małych i średnich przedsiębiorstw oraz placówek kształcenia zawodowego w praktyczne umiejętności wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju.	
5	Centrum zasobów dla zielonego biznesu	46
	Starannie opracowany zbiór materiałów na temat praktyk przyjaznych dla środowiska w różnych sektorach. Znajdują się tam również narzędzia dostosowane do potrzeb poszczególnych krajów, które wspierają MŚP we wdrażaniu zrównoważonych rozwiązań.	
6	Ocena umiejętności w zakresie zrównoważonego rozwoju	92
	Narzędzia i metody, które pomagają edukatorom i liderom biznesowym ocenić oraz rozwijać umiejętności związane ze zrównoważonym rozwojem, zapewniając skuteczną naukę i jej zastosowanie w praktyce.	

Niniejszy poradnik opracowano w ramach finansowanego przez UE projektu Shift2Green (nr projektu KA220-VET-80B7D207), który wspiera małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w przechodzeniu na zrównoważone modele biznesowe.

PAIZ Konsulting Sp. z oo (Lublin, Polska)

Fachhochschule des Mittelstandes (FHM) GmbH - University of Applied Science

(Bielefeld, Niemcy)

Fundacja Ekopotencjał - Przestrzeń Możliwości (Bierutów, Poland)

Cleantech Bulgaria (Sofia, Bułgaria)

Klaipėda Chamber of Commerce, Industry, and Crafts (KCCIC) (Kłajpeda, Litwa)

ReUse (Wiedeń, Austria)

Więcej informacji

<https://shift2green.eu/>

**Fachhochschule
des Mittelstandes**

Ta praca jest licencjonowana na podstawie licencji Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike (CC BY-NC-SA). Oznacza to, że możesz udostępniać i adaptować materiał, pod warunkiem, że podasz odpowiednie uznanie, nie będziesz go używać w celach komercyjnych i będziesz rozpowszechniać wszelkie zmodyfikowane prace na tej samej licencji.

1. Wprowadzenie

Wyznaczanie zrównoważonej przyszłości:
rola MŚP w zielonej transformacji

Rosnąca, pilna potrzeba zajęcia się zmianami klimatycznymi i degradacją środowiska spowodowała, że zrównoważony rozwój stoi na czele globalnych priorytetów. Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), często uważane za fundament gospodarki, odgrywają kluczową rolę w tej transformacji. Pomimo ograniczonych zasobów, MŚP posiadają zwinność i potencjał innowacyjny, aby napędzać te zmiany. Poradnik Shift2Green ma na celu wyposażać te przedsiębiorstwa w praktyczne narzędzia i strategie, aby dostosować ich działalność do zasad zrównoważonego rozwoju.

Zrównoważony rozwój stał się koniecznością dla firm, które chcą sprawnie działać na szybko rozwijającym się rynku. Konsumenci domagają się przyjaznych dla środowiska rozwiązań, co stwarza zarówno presję, jak i możliwości dla MŚP. Przyjęcie zrównoważonych praktyk przyczynia się do obniżenia kosztów, poprawy wydajności, wzmocnienia reputacji marki i wzmocnienia lojalności klientów. Zielona transformacja pomaga firmom przetrwać i rozwijać się w konkurencyjnym świecie nastawionym na zrównoważony rozwój.

Poradnik Shift2Green to praktyczny zestaw informacji dla małych i średnich firm, które chcą wdrożyć zrównoważone rozwiązania. Zawiera on jasne wskazówki, przykłady firm, które odniosły sukces, oraz konkretne strategie ułatwiające rozpoczęcie lub rozwinięcie zielonej transformacji.

Poradnik prezentuje inspirujące historie przedsiębiorstw, które skutecznie wdrożyły ekologiczne praktyki. Pokazuje, że niezależnie od branży i wielkości firmy mogą przezwyciężać trudności i czerpać korzyści z działań proekologicznych.

Finansowanie bywa wyzwaniem, dlatego poradnik przedstawia dostępne opcje wsparcia – od krajowych dotacji i ulg podatkowych po fundusze unijne. Dzięki temu firmy mogą łatwiej sfinansować swoje zielone inicjatywy.

Ważnym elementem jest edukacja. Znajdziesz tu gotowe materiały szkoleniowe, które pomagają pracownikom i liderom zdobywać umiejętności niezbędne do wdrażania zrównoważonych praktyk.

Dodatkowo poradnik oferuje Green Business Resource Hub – zbiór narzędzi i zasobów dostosowanych do różnych branż, które pomagają firmom działać w sposób bardziej przyjazny dla środowiska.

Na końcu tego podręcznika dowiesz się, jak ważne jest ocenianie i rozwijanie swoich umiejętności związanych ze zrównoważonym rozwojem. Dzięki specjalnym narzędziom, firmy mogą sprawdzać swoje postępy, znajdować obszary do poprawy i upewniać się, że ich zespoły są gotowe do wprowadzania nowych, ekologicznych rozwiązań.

Jako konsorcjum Shift2Green, zachęcamy firmy do traktowania zrównoważonego rozwoju jako szansę na innowacje i rozwój. Stosując opisane tu zasady, mogą Państwo stać się liderami zielonej transformacji, inspirując inne firmy i społeczności. Razem możemy stworzyć bardziej ekologiczną gospodarkę i zostawić przyszłym pokoleniom lepszy świat.

Poradnik w kilku językach

Poradnik został przetłumaczony na kilka języków, aby był dostępny dla jak największej liczby osób. Można go pobrać po polsku, niemiecku, bułgarsku i litewsku, co ułatwia jego wykorzystanie w różnych krajach Europy. Dzięki temu więcej firm może wdrażać zrównoważone praktyki w swojej działalności.

Wszystkie klikalne linki, oznaczone ikoną strzałki, umożliwiają szybki dostęp do dodatkowych zasobów i szczegółowych informacji w sieci.

2. Zainspiruj się – historie sukcesu

Inspirowanie zielonej transformacji w MŚP

Zainspiruj się – historie sukcesu: Inspirowanie zielonej transformacji w MŚP

W dzisiejszym świecie biznesu, małe i średnie firmy (MŚP) muszą coraz pilniej wdrażać ekologiczne rozwiązania. Zmiany klimatu, degradacja środowiska i rosnące oczekiwania klientów oraz przepisów sprawiają, że przedsiębiorstwa każdej wielkości muszą dostosować swoje działania. Dla MŚP, które często mają ograniczone zasoby, przejście na zrównoważony model biznesowy może wydawać się trudne. Jednak korzyści, takie jak oszczędność kosztów, większa efektywność, lepsza reputacja i lojalność klientów, sprawiają, że warto podjąć to wyzwanie.

W tym rozdziale poradnika Shift2Green przedstawiamy 12 firm, które skutecznie wdrożyły zrównoważone praktyki. Pochodzą one z różnych branż i krajów, ale łączy je wspólny cel – ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko i tworzenie długoterminowej wartości. Każdy opis zawiera kluczowe informacje o firmie, jej działaniach proekologicznych, drodze do zrównoważonego rozwoju oraz formach wsparcia, z których skorzystała.

Dzięki jasnym sekcjom, takim jak przegląd firmy, podjęte działania i cytaty liderów, te historie stanowią praktyczne źródło wiedzy i inspiracji. Pokazują, że ekologiczne podejście nie jest tylko dla dużych korporacji, które stać na zmiany – MŚP również mogą skutecznie działać na rzecz środowiska. Przykłady obejmują poprawę efektywności energetycznej, redukcję odpadów i innowacyjne produkty, udowadniając, że odpowiednie strategie pozwalają nawet mniejszym firmom odgrywać ważną rolę w zielonej transformacji.

Te dobre praktyki mają inspirować i motywować inne MŚP do podjęcia pierwszych lub kolejnych kroków w kierunku bardziej ekologicznego biznesu. Ucząc się od tych, którzy już osiągnęli sukces, firmy mogą unikać typowych błędów i skutecznie wprowadzać sprawdzone rozwiązania, by łatwiej przejść na zrównoważony model działania.

Botanic Lab

Strona internetowa: <https://www.botaniclab.bg/en>

Przegląd firmy: Botanic Lab to firma zajmująca się projektowaniem, wdrażaniem i profesjonalną konserwacją ogrodów wewnętrznych i zewnętrznych, budową koncepcyjnych dekoracji roślinnych oraz innowacjami produktowymi i technologicznymi w dziedzinie ogrodów. Firma jest liderem na rynku bułgarskim w dziedzinie ogrodów wewnętrznych, zrealizowała ponad 300 projektów z prawie 250 klientami i ukończyła prace ogrodnicze o powierzchni około 200 000 metrów kwadratowych, z czego ponad 60% to powierzchnie biurowe.

Założona: 2018

Lokalizacja: Sofia, Bułgaria

Pracownicy: 12

Podjęte działania:

Zespół Botanic Lab opracował produkt Botanic Wall - inteligentny ogród wertykalny, który stanowi innowację światowej klasy pod względem rozwoju oprogramowania i projektowania produktów. Botanic Wall umożliwia inteligentne, zdalne sterowanie wewnętrznym krajobrazem, optymalizację zasobów, poprawę warunków środowiskowych w zamkniętych przestrzeniach miejskich i pomiar wskaźników zdrowego środowiska (min. zanieczyszczenie powietrza, wilgotność, oświetlenie i inne). Celem Botanic Wall jest poprawa jakości środowiska w zamkniętych przestrzeniach dzięki roślinom - izolacja akustyczna, poprawa wilgotności, pochłanianie drobnych cząstek pyłu i szkodliwych fal elektromagnetycznych. Produkt jest prosty w utrzymaniu dzięki inteligentnym systemom zarządzania i zapewnia optymalizację kosztów zużycia energii i wody.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Misją naszego zespołu jest stworzenie zdrowszego i estetycznego środowiska w przestrzeniach miejskich z wykorzystaniem roślin. Nasz produkt Botanic Wall koncentruje się na rynku inteligentnych systemów biurowych i automatyki budynkowej, gdzie innowacje umożliwiają ludziom bardziej produktywną pracę w optymalnych warunkach zdrowotnych. Zdając sobie sprawę, że najłatwiejszym sposobem na zbliżenie się do natury w pracy są rośliny, my staramy się przekazać ich nieocenione korzyści dla człowieka. Korzyści to nie tylko poprawa jakości powietrza i zwiększenie wilgotności. Rośliny potrafią zmniejszyć zmęczenie nawet o 25% i zwiększyć koncentrację o prawie 20%. Zieleń tworzy również barierę wizualną i dźwiękochłonną, a w połączeniu z uspokajającym efektem koloru zielonego jest idealnym rozwiązaniem dla pracownika w stresujących momentach. Staramy się, aby nasza firma przyczyniała się do walki ze zmianami klimatu, oferując rozwiązania i innowacyjne produkty, które optymalnie wykorzystują zasoby, takie jak woda i energia elektryczna, a także poprawiają zdrowie człowieka w środowisku pracy.

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

Bierzemy udział w różnych inicjatywach i kampaniach, które są zgodne z naszą wizją rozwijania zrównoważonego biznesu i w których znajdujemy wsparcie osób o podobnych poglądach. W 2018 roku nasza firma została krajowym finalistą konkursu przedsiębiorców na zielony biznes Climatelaunchpad z naszym produktem Botanic Room, który jest zieloną modułową konstrukcją o trzech różnych funkcjach - miejsca spotkań, obszaru prezentacji i przestrzeni do rozmowy telefonicznej. Na rozwój innowacyjnego produktu Botanic Wall otrzymaliśmy wsparcie finansowe z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (Norway Grants) 2014-2021.

Cytat:

„Zrównoważony rozwój to nie tylko trend, ale kompleksowy sposób myślenia i planowania procesów biznesowych oraz łańcucha wartości dla każdej nowoczesnej firmy”

Nusha Ognyanova, współzałożycielka Botanic Lab

Kramp & Kramp GmbH + Co. KG

Strona internetowa: <https://www.kramp-lemgo.de/>

Przegląd firmy: Kramp & Kramp to rodzinna firma budowlana z Lemgo, która specjalizuje się w konserwacji i renowacji zabytkowych budynków. Od 1964 roku firma reprezentuje jakość, zrównoważony rozwój oraz zaangażowanie w rzemiosło i zachowanie dziedzictwa.

Założona: 1964

Lokalizacja: Lemgo, Niemcy

Pracownicy: 113

Die Spezialisten für Altbauten, Restaurierung und Denkmalpflege

Podjęte działania:

Kramp & Kramp angażuje się w zrównoważony rozwój poprzez stosowanie ekologicznych materiałów budowlanych, takich jak glina, farby silikatowe i drewno z certyfikatem FSC. Własny system bioogrzewania firmy wykorzystuje odpady drzewne, a systemy fotowoltaiczne dostarczają energię elektryczną. Nowa oczyszczalnia ścieków zmniejsza zanieczyszczenie, a ciągłe udoskonalenia w zakresie gospodarki odpadami minimalizują wpływ na środowisko. Firma promuje również zrozumienie ochrony gatunków poprzez kampanie dotyczące skrzynek lęgowych i hoteli dla owadów.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Jako firma rodzinna z silnym poczuciem tradycji, Kramp & Kramp postrzega zachowanie historycznych budynków jako wkład w ochronę środowiska. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona surowców są na pierwszym planie naszego myślenia. Zrównoważony rozwój i długoterminowa odpowiedzialność wobec środowiska i społeczeństwa są podstawowymi wartościami naszej firmy.

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

Kramp & Kramp inwestuje w nowoczesne oczyszczanie ścieków, odnawialne źródła energii i zrównoważone materiały. Pracownicy aktywnie angażują się w ochronę środowiska poprzez regularne szkolenia i program sugestii firmy. Firma utrzymuje również partnerstwa z regionalnymi dostawcami i bierze udział w projektach środowiskowych, takich jak ÖKOPROFIT.

Cytat:

„Zrównoważony rozwój zaczyna się w umyśle i odzwierciedla się w naszych codziennych działaniach. Dla nas zachowanie historycznych budynków jest zarówno wkładem w ochronę środowiska, jak i zachowaniem wartości kulturowych”.

Guido Kramp, dyrektor zarządzający Kramp & Kramp

LEO GmbH

Strona internetowa: www.leo-gmbh.com

Przegląd firmy: Głównym celem LEO GmbH jest zatrudnienie długotrwale bezrobotnych osób z regionu Wschodniej Styrii i, jeśli to możliwe, reintegracja ich z pierwotnym rynkiem pracy. Obszary działalności to metal i pomocnicze zawody budowlane, dostarczanie personelu, sprząatanie, towary używane.

Założona: 2004

Lokalizacja: Styria, Austria

Pracownicy: 45

Podjęte działania:

Leo GmbH aktywnie przyczynia się do zrównoważonego rozwoju środowiska, zastępując tradycyjne oprawy oświetleniowe energooszczędnymi alternatywami i instalując termostaty grzejnikowe w celu optymalizacji ogrzewania. Ponadto w firmie ustanowiono warunki ramowe dla zrównoważonych zakupów, aby zapewnić odpowiedzialne pozyskiwanie zasobów. Firma przyjęła również elektromobilność, integrując pojazdy elektryczne ze swoimi operacjami, co jeszcze bardziej zmniejszyło jej ślad węglowy. W ramach ekspansji firma otworzyła sklep z artykułami użytkowymi, promując zasady gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez zachęcanie do ponownego użycia i ograniczania odpadów.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Podróż firmy w kierunku zrównoważonego rozwoju została zainaugurowana przez kompleksowe doradztwo zewnętrznych konsultantów, którzy przekazali wiedzę specjalistyczną na temat integracji zrównoważonych praktyk we wszystkich operacjach firmy. Zaangażowanie pracowników było kluczowym czynnikiem, a personel aktywnie uczestniczył w procesach, które zwiększają odpowiedzialność za środowisko. Podróż była również wspierana przez różne dotacje, umożliwiając firmie wdrażanie zrównoważonych inicjatyw, które w przeciwnym razie mogłyby być trudne finansowo, co dowodzi wyraźnego zaangażowania w długoterminowe cele środowiskowe.

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

Leo GmbH zwróciło się do zewnętrznych konsultantów, aby pokierowali swoimi inicjatywami zrównoważonego rozwoju, zapewniając, że każdy krok jest zgodny z najlepszymi praktykami w zakresie zarządzania środowiskiem. Pracownicy byli zaangażowani w cały proces, przyczyniając się do zielonej transformacji firmy i ucząc się od niej. Ponadto firma wykorzystwała dotacje na wsparcie projektów, od modernizacji infrastruktury po przyjęcie zrównoważonych praktyk biznesowych, wzmacniając znaczenie zewnętrznego wsparcia w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju.

Cytat:

„Ekologiczna transformacja powinna być zgodna ze społecznymi i etycznymi wartościami firmy i wspierać jej misję/wizję. Cele muszą być realistyczne i zgodne z wymaganiami branżowymi. Istnieje duży potencjał w wymianie pomysłów z innymi firmami w celu znalezienia własnej ścieżki”.

Peter Prettenhofer, dyrektor generalny Leo GmbH

Brax Leineweber GmbH & Co. KG

Strona internetowa: <https://www.brax.com/>

Przegląd firmy: Brax to pasja: pasja inspirowania klientów naszymi produktami. Towarzyszy nam w każdym projekcie i każdej decyzji, którą podejmujemy. W ten sposób rozwinęliśmy Brax w odnoszącą sukcesy markę odzieży casualowej, wykraczającą daleko poza nasz główny produkt, jakim są jeansy. Nasi klienci są projektantami swojego życia, głównie w wieku od 35 do 59 lat, w średnim wieku i mają pozytywne nastawienie, mając na uwadze prawdziwe wartości.

Założona: 1888

Lokalizacja: Herford, Niemcy

Pracownicy: 1085

Brax

Podjęte działania:

Dla nas zrównoważony biznes oznacza odnoszenie sukcesów ekonomicznych przy jednoczesnym przyjmowaniu odpowiedzialności ekologicznej i społecznej. Zgodnie z naszymi wymogami dotyczącymi zagwarantowania bezpieczeństwa produktów Brax podejmuje wszelkie niezbędne środki, aby zapewnić, że ani ludzie, ani środowisko nie zostaną skrzywdzone. Jednym z podstawowych wymogów jest lista substancji objętych ograniczeniami (RSL), którą zdefiniowaliśmy. Zawiera ona substancje, których stosowanie jest zabronione lub ograniczone w produkcji i w produkcie i wykracza daleko poza niemieckie i europejskie wymogi. Ponadto w naszej siedzibie w Herford zainstalowaliśmy instalację fotowoltaiczną, którą uruchomiliśmy latem tego roku.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Chcemy nie tylko oferować naszym klientom stylowe i modne ubrania, ale także zapewnić, że nasze produkty mogą być wytwarzane w warunkach odpowiedzialnych społecznie i środowiskowo. Obecnie pracujemy nad nową strategią produktową, aby jeszcze bardziej zmniejszyć wpływ naszych produktów na środowisko. Dzięki testom bezpieczeństwa produktów, które przeprowadziliśmy na podstawie naszego RSL, byliśmy w stanie zapewnić przydatność rynkową naszych produktów w 2023 roku. Nasz nowy zainstalowany system fotowoltaiczny pomaga nam zredukować emisję CO₂ o około 220 ton rocznie.

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

Brax jest aktywnym członkiem różnych stowarzyszeń i inicjatyw. W ten sposób otrzymujemy i zapewniamy profesjonalny impuls oraz regularnie wymieniamy się pomysłami z różnymi interesariuszami. Oprócz naszego członkostwa w amfori BEPI, jesteśmy członkiem Amfori Business Social Compliance Initiative (amfori BSCI) od 2008 r., której celem jest poprawa warunków pracy w globalnych łańcuchach dostaw. Jesteśmy również zaangażowani w ważne komitety Stowarzyszenia Przemysłu Tekstylnego i Odzieżowego Północno-Zachodnich Niemiec, GermanFashion Modeverband Deutschland e.V. i organizacji parasolowej Gesamtverband der deutschen Textil- und Modeindustrie. Jesteśmy również członkiem Stowarzyszenia Handlu Zagranicznego Niemieckiego Handlu Detalicznego (AVE) i Centrum Kompetencji CSR GILDE Business Development.

Cytat:

„Zrównoważone zarządzanie jest głęboko zakorzenione w korzeniach naszej firmy. Odpowiedzialne działanie i rozwiązywanie sprzecznych celów – to wyzwania, przed którymi stoimy”.

Tanja Kliewe-Meyer, Dyrektor ds. Odpowiedzialności Biznesowej i Bezpieczeństwa Produktów

Montaż instalacji fotowoltaicznej we współpracy z „Planet in Green”

Pro Mente

Strona internetowa:

<https://www.promentesteiermark.at/>

Przegląd firmy: Usługi wsparcia dla osób z upośledzeniem psychicznym w kontekście zawodowym i prywatnym. Celem pracy jest poprawa pozycji osób chorych psychicznie w każdym wieku w społeczeństwie i wspieranie ich w ich środowisku społecznym.

Założona: 1989

Lokalizacja: Graz, Austria

Pracownicy: 200

pro mente

steiermark

Podjęte działania:

Pro mente opracowało i wdrożyło kompleksową koncepcję ekologiczną dla wszystkich obszarów działalności firmy. Przykładami są: wykorzystanie istniejących nieruchomości w celu uniknięcia nowego uszczelnienia gleby / konwersja systemów energetycznych (od paliw kopalnych do odnawialnych źródeł energii) – promocja digitalizacji w celu zmniejszenia zużycia papieru - projekty unikania odpadów (np. w celu zmniejszenia ilości odpadów z tworzyw sztucznych i zapewnienia spójnej segregacji odpadów we wszystkich obszarach, szkolenia pracowników; Redukcja emisji zanieczyszczeń poprzez carpooling / Centralne zakupy zapewniające ekonomicznie i ekologicznie ukierunkowane zakupy / Możliwość naprawy i dostępność części zamiennych / Ponowne wykorzystanie przedmiotów codziennego użytku (tak długo, jak to możliwe) / Wydłużenie okresu użytkowania (np. sprzęt jest dostosowany do wymagań, aby uniknąć wymiany całych systemów).

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

W naszej pracy przyczyniamy się do udziału naszych interesariuszy w społeczeństwie. Nasza potrzeba sprawiedliwości społecznej na wszystkich poziomach obejmuje również motywy ekologiczne. Wiele naszych programów opieki dotyczy obszaru działań gospodarki o obiegu zamkniętym.

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

Ważne jest dobre przygotowanie i planowanie z realistycznymi celami, kamieniami milowymi, zaangażowaniem wszystkich zainteresowanych stron, jasną komunikacją i edukacją, akceptacją i pozytywną atmosferą.

Cytat:

„Podczas wdrażania działań ekologicznych uważam, że ważny jest aktywny udział wszystkich zaangażowanych, pozytywne podejście, tworzenie zachęt, działanie jako wzór do naśladowania i orientacja na SDGs, w tym zwracanie uwagi na łańcuchy dostaw”.

Bettina Vögl, dyrektor generalna

Koter Szkółka Krzewów Jagodowych

Strona internetowa: <https://koter.com.pl/>

Przegląd firmy: Firma jest rodzinną szkółką. Początkowo była to sadownia, a następnie rozwinęła się w firmę specjalizującą się w produkcji wysokiej jakości sadzonek krzewów owocowych. Jej głównym celem jest uprawa i sprzedaż sadzonek borówki wysokiej, jagody kamczackiej, jeżyn bezkolcowych i malin. Oprócz roślin owocowych oferuje również różnorodne rośliny ozdobne, w tym azalie wielkokwiatowe, różaneczniki wielkokwiatowe, azalie japońskie i pierisy.

Założona: 2017

Lokalizacja: Dąbrowica, województwo lubelskie, Polska

Pracownicy: 6

Podjęte działania:

Panele fotowoltaiczne i stworzenie zamkniętego obiegu wody - woda z systemu nawadniania kropelkowego jest odprowadzana rurami do zbiornika, tam oczyszczana i ponownie wykorzystywana. Od 2025 roku firma będzie miała pełne dane na temat śladu węglowego swojej działalności.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Koter stosuje zielone praktyki przede wszystkim w celu zmniejszenia zużycia zasobów i kosztów produkcji. Firma wykorzystuje panele słoneczne i zamknięty obieg wody, aby wydajniej zarządzać zasobami. Jednak zrównoważone rolnictwo napotyka wyzwania, takie jak rosnąca odporność na szkodniki, co sprawia, że selektywnie stosują metody organiczne, ponieważ niektóre z nich są nieopłacalne finansowo. Wysokie koszty początkowe i brak ekspertów w zakresie planowania inwestycji organicznych stanowią znaczące bariery, ale jednocześnie są czynnikiem motywującym do zagłębiania się w temat rolnictwa ekologicznego. Technologie rolnictwa precyzyjnego i badania gleby są kluczowe dla optymalizacji stosowania pestycydów i nawozów przy jednoczesnym zmniejszeniu wpływu na środowisko.

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

Koter przyznaje, że zachęty finansowe, takie jak dotacje, wakacje podatkowe i pożyczki o niskim oprocentowaniu, mogą pomóc w zwiększeniu rentowności zielonych inwestycji. Wskazują jednak na nieefektywność niektórych schematów. Ciekawym przykładem jest inicjatywa ARIMR „Rolnictwo 4.0”, która przeznaczyła środki na wymianę toksycznych tyczek chmielowych, ale nie uwzględniła kosztów utylizacji starych, co sprawiło, że wiele firm niechętnie ubiega się o dotacje.

Cytat:

„Wdrażając inicjatywy ekologiczne, uważam, że kluczowe jest skupienie się na efektywności kosztowej, praktycznych rozwiązaniach i precyzyjnej technologii, zwłaszcza w rolnictwie. Zachęty, takie jak dotacje i ulgi podatkowe są niezbędne, aby uczynić zrównoważone zmiany wykonalnymi. Ważne jest również zapewnienie, że przepisy są dobrze zaprojektowane, zapewniają jasne wytyczne i wsparcie dla przedsiębiorstw, a jednocześnie optymalizują wykorzystanie zasobów poprzez precyzyjne rolnictwo i odpowiedzialne zarządzanie wodą”.

Aneta Koter, dyrektor generalny

Slowhop

Slowhop

Strona internetowa: <https://slowhop.com/>

Przegląd firmy: Slowhop.com to platforma rezerwacyjna przeznaczona dla miłośników powolnego podróżowania, oferująca wyjątkowe pobyty, które przybliżają podróżnych do natury i lokalnej kultury. Promuje odpowiedzialne podróżowanie, zachęcając do przemyślanej turystyki i wspierając gospodarzy, którzy dbają o swoje otoczenie. Platforma ma na celu uczynienie podróży bardziej odpowiedzialnymi i dąży do zjednoczenia entuzjastów praktyk regeneracyjnych, które przynoszą korzyści zarówno ludziom, jak i planecie.

Założona: 2017

Lokalizacja: Warszawa, Polska

Pracownicy: 30

Podjęte działania:

Slowhop angażuje się w promowanie zrównoważonej turystyki poprzez inicjatywy takie jak Responsible Travel Program, który certyfikuje gospodarzy na podstawie ich odpowiedzialności środowiskowej, kulturowej i społecznej. Platforma kładzie nacisk również na edukację ekologiczną i wspiera regenerację środowisk naturalnych i społeczno-kulturowych poprzez swój Kind Actions Report.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Responsible Travel Program – certyfikacja, która poprzez samoocenę bada zaangażowanie gospodarzy w działania bliskie idei zrównoważonej turystyki, przemycając jednocześnie szereg pytań wskazujących na praktyki wspierające regenerację środowiska społeczno-kulturowego i naturalnego. Bada postawy gospodarzy wobec ochrony środowiska, troski o dziedzictwo kulturowe, troski o lokalne społeczności i działań z zakresu edukacji ekologicznej. W ramach swoich inicjatyw ekologicznych Slowhop wdrożył działania wspierające zrównoważony rozwój, które zostały opisane w Raporcie Kind Actions 2023.

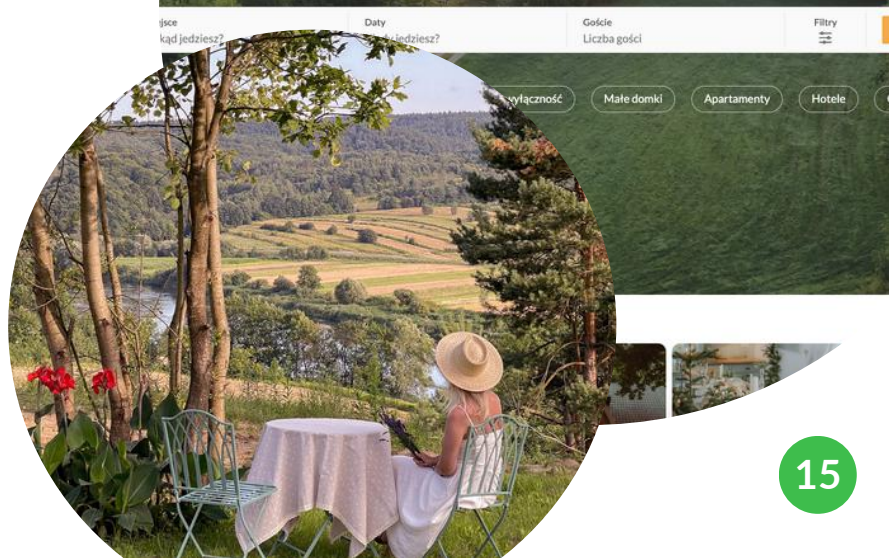
Przykłady wykorzystanego wsparcia:

1. Wsparcie finansowe i marketingowe dla gospodarzy i MŚP angażujących się w zrównoważony rozwój. 2. Dotacje i subwencje na zrównoważone transformacje. 3. Narzędzia do pomiaru wpływu na środowisko i promowania edukacji ekologicznej. 4. Wizyty studyjne i centra wiedzy służące dzieleniu się najlepszymi praktykami.

Cytat:

„Wdrażając inicjatywy ekologiczne, kluczowe jest, aby dostosować je zarówno do opłacalności ekonomicznej, jak i misji firmy. Przejrzystość jest kluczowa, aby uniknąć greenwashingu, a technologia odgrywa kluczową rolę w opracowywaniu narzędzi, które pomagają naszym gospodarzom i klientom przyjąć bardziej zrównoważone praktyki”.

dr Katarzyna Barwicka, specjalistka ds. ekoturystyki

Pasieka Smakulskich

Strona internetowa: <https://pasiekasmakulskich.pl/noclegi/>

Przegląd firmy: Pasieka Smakulskich jest ciekawym przykładem ekologicznego biznesu opartego na tematyce pszczół i produkcji miodu. Przykład tej firmy pokazuje, jak rozwijać biznes i poszerzać ofertę, jak zarabiać pieniądze, robiąc coś dobrego dla świata, przynosząc ludziom radość i edukację. Zaczynając od produkcji i sprzedaży miodu, firma oferuje obecnie różnorodne usługi: prowadzi kursy i szkolenia dla pszczelarzy, wydaje publikacje o pszczołach, prowadzi warsztaty edukacyjne o pszczołach i bioróżnorodności, a także prowadzi ekologiczną agroturystykę i oferuje organizację wydarzeń ekologicznych dla firm wzbogaconych o pakiet warsztatów ekologicznych.

Założona: 2015

Lokalizacja: Pakość, Polska

Pracownicy: 3

PASIEKA SMAKULSKICH

Działania na rzecz ochrony środowiska:

Misją firmy jest edukacja na temat pszczół i ich znaczenia dla bioróżnorodności. Firma prowadzi szereg przyjaznych dla środowiska praktyk - dając przykład innym. Firma opiera się na lokalnych produktach i działa zgodnie z filozofią zero waste: nie tylko segreguje odpady, ale stara się je redukować. Wystrój pokoi gościnnych wykorzystuje meble z odzysku.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Piotr Smakulski i Maciej Smakulski: Od ponad 40 lat poznajemy niezwykły świat pszczół. Przygoda, która zaczęła się od dwóch skromnych uli, jest teraz rodzinnym biznesem łączącym pokolenia. Mamy coś więcej niż pasję i doświadczenie - Pasieka Smakulskiego działa z misją. Wierzymy, że wiedza o pszczołach, zrozumienie pszczół i miłość do tych niesamowitych owadów naprawdę mają moc zmieniania świata. Postanowiliśmy, że oprócz hodowli pszczół i sprzedaży miodu, będziemy dzielić się naszą wiedzą o pszczołach z innymi i wprowadzać każdego, kto chciałby spróbować, w pszczelarstwo. Tak powstało wydawnictwo Pasieka Smakulskich i pomysł na żywe muzeum miodu.

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

W Polsce trudno jest uzyskać wsparcie finansowe dla istniejących małych przedsiębiorstw, szczególnie na działania infrastrukturalne. Koszty prowadzenia firmy i obowiązki związane z różnymi regulacjami są ogromne. Dlatego staramy się radzić sobie sami. Ważne jest dla nas, aby współpracować z naszymi partnerami biznesowymi - organizując wydarzenia firmowe. Aby prowadzić działalność edukacyjną, założyliśmy Fundację MAPA, która umożliwia nam pozyskiwanie małych grantów na działalność edukacyjną w szkołach.

Cytat:

„Nikt ci nie podziękuje za to, że przyprawiłeś ich o zawal serca”. To były słowa, które usłyszałem od mojego kolegi z korporacji po ukończeniu kolejnego „arcyważnego” projektu dla firmy. Kiedy zaczęliśmy się nad tym głębiej zastanawiać, uświadomiłem sobie jeszcze ważniejszą rzecz - pracując tutaj, nie robię nic dla świata. Po dość krótkiej refleksji i rozmowie z moją najważniejszą osobą, moją żoną Agnieszką, postanowiłem, że zrobię to, do czego mój tata próbował mnie namawiać dużo wcześniej”.

Piotr Smakulski, Właściciel

Restauracja FOOD THINK TANK

Strona internetowa: <https://www.foodthinktank.pl/restauracja>

Przegląd firmy: Restauracja FTT jest częścią działalności biznesowej fundacji „food think tank”, stąd skrót FTT. Food Think Tank to fundacja, kolektyw, ruch oddolny działający od 2015 roku. Działamy głównie we Wrocławiu, gdzie zbudowaliśmy społeczność, skupiającą ekspertów z wielu dziedzin nauki, sztuki i gastronomii w najszerszym tego słowa znaczeniu. Wszystkie dobra i usługi, które Fundacja FTT świadczy w ramach swojej działalności biznesowej, są certyfikowane etykietą „prospołeczną”.

Założona: 2015

Lokalizacja: Wrocław, Polska

Pracownicy: 16

**FOOD
THINK
TANK**

Podjęte działania:

My, jak i nasi pracownicy, dbamy o to, aby nie marnować jedzenia. Stąd pomysł robienia słoików. Zawsze, gdy mamy nadmiar warzyw lub coś nam zostaje, wszystko przerabiamy do słoików. Ogórki kiszone, marynowane warzywa, kimchi, dżemy, octy oraz zakwas. Wszystkie przetwory można kupić na miejscu w naszym sklepie ze spiżarnią. To wzbudza ciekawość naszych sąsiadów i stałych klientów, którzy chętnie je kupują. Ponieważ znają ducha zero waste, przynoszą swoje puste słoiki, abyśmy mogli je ponownie wykorzystać. Są też sytuacje, gdy sąsiedzi dzielą się z nami swoimi warzywami z ogrodu, budując w ten sposób naszą lokalną społeczność. Jeśli mamy nadmiar jedzenia i wiemy, że nie będziemy w stanie go sprzedać następnego dnia, korzystamy z aplikacji foodsi, która jest popularna w naszym mieście.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Restauracja FTT's Orchard and Garden koncentruje się na daniach sezonowych zgodnych z porami roku. W naszym menu nie znajdziesz mięsa, ale produkty pochodzenia roślinnego. W naszej kuchni staramy się skupić na tradycjach naszych przodków. Jesteśmy oddani smakowi, który pamiętamy z dzieciństwa, kultywując kuchnię naszych matek i babć. Restauracja nie tylko serwuje swoim klientom dania a la carte, ale także prowadzi szereg warsztatów edukacyjnych związanych ze świadomym wykorzystaniem produktów spożywczych. Jak jeden produkt można wykorzystać na kilka sposobów, jak dbać o świeżość naszych warzyw, co można zrobić, gdy minie termin przydatności do spożycia. W warsztatach uczestniczą zarówno dorośli, jak i dzieci.

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

Jesteśmy prospołeczni i dlatego współpracujemy z wieloma instytucjami miejskimi wspierającymi osoby wykluczone społecznie. Nasza restauracja jest częścią Fundacji FOOD THINK TANK, której misję realizujemy. Nawiasem mówiąc, sezonowe menu restauracji, które wyklucza mięso, idealnie wpisuje się w nasze proekologiczne działania na rzecz łagodzenia skutków zmian klimatycznych.

Cytat:

„Kierujemy się mottem „im więcej dajesz, tym więcej otrzymujesz”. Odkrywamy tradycję naszych przodków, łącząc ją z innowacjami technologicznymi”.

Aleksandra Arasiewicz, Manager

Atlas Agro Science

Strona internetowa: <https://atlasagro.eu/>

Przegląd firmy: Nasza firma produkuje biostymulatory, które są bogate w kwasy huminowe i pierwiastki śladowe, a ich zastosowanie obejmuje kształtowanie krajobrazu oraz rolnictwo. Przekształcamy osad z oczyszczalni wody w płynne biostymulatory dla roślin, tworząc produkt, który pomaga rozwiązać kilka problemów środowiskowych, jednocześnie mając dużą wartość dodaną.

Założona: 2019

Lokalizacja: Sofia, Bułgaria

Pracownicy: 6

Podjęte działania:

Nasza firma, Atlas Agro Science, kieruje się wartościami i ideałami, które są zgodne z zasadami innych rozwijających się firm w dziedzinie ekologii. Ochrona środowiska, wykorzystywanie produktów pochodzących z recyklingu oraz wprowadzanie surowców odpadowych do produkcji w celu zmniejszenia zanieczyszczeń są dla nas priorytetami. Opieramy się nie tylko na zasadzie gospodarki o obiegu zamkniętym, ale również skutecznie wdrażamy produkcję bez odpadów, co daje nam znaczną przewagę nad konkurencyjnymi firmami, które nie stosują zrównoważonych praktyk.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Zespół Atlas Agro Science zdaje sobie sprawę, że kluczem do zaspokojenia dzisiejszych potrzeb konsumentów jest oferowanie użytecznego i innowacyjnego produktu bez narażania przyszłości kolejnych pokoleń. Ludzie i natura są jednością i nie należy ich stawiać w antagonistycznych sprzecznościach. Natura odgrywa znaczącą rolę w istnieniu ludzkości i jej dobrobycie, co bezpośrednio przekłada się na interakcję z gospodarką. Sednem sprawy jest to, że ludzie są zbyt zależni od środowiska i nie mogą sobie pozwolić na ryzyko zakłócenia równowagi w przyrodzie. To właśnie ta zasada napędza i podtrzymuje poświęcenie i entuzjazm naszego zespołu w walce z problemami wynikającymi z obu branż, a mianowicie zanieczyszczeniem środowiska odpadami z oczyszczalni ścieków i zatruciem gleby poprzez nadmierne stosowanie chemicznych nawozów mineralnych.

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

Rozpoczęliśmy jako firma typu start-up z jasną wizją tego, co chcemy osiągnąć. Za nami stoją wysoce zmotywowani i wyspecjalizowani naukowcy i przedsiębiorcy, którzy pomogli zrealizować i opatentować technologię naszych produktów. Przez lata zbudowaliśmy niezawodne partnerstwa z wieloma organizacjami, w tym Cleantech Bulgaria i Europejskim Instytutem Innowacji i Technologii (EIT), Wspólnotami Wiedzy i Innowacji, Klimatem i Żywnością. Jesteśmy również beneficjentem projektu, który jest realizowany przy wsparciu finansowym Norweskiego Mechanizmu Finansowego w ramach Programu „Rozwój Biznesu, Innowacji oraz Małych i Średnich Przedsiębiorstw”.

Cytat:

„Wspieramy przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, wzmacniając jej podstawowe zasady – mniej odpadów, więcej wzrostu i innowacji”.

Gabriela Hristova, dyrektor ds. marketingu

Atostogu parkas

Strona internetowa: <https://atostoguparkas.lt>

Przegląd firmy: „Atostogu parkas” to największy kompleks rekreacyjno-wellness w zachodniej Litwie, który oferuje 16 basenów dla relaksu i zdrowia. Kompleks zaprasza do skorzystania z wodnych rozrywek, wyjątkowych programów saunowych, zabiegów spa i wellness, pobytu w hotelu lub w willach z bali otoczonych lasem.

Założona: 2008

Lokalizacja: Palanga, Litwa

Pracownicy: 165

Podjęte działania:

Kompleks „Atostogu parkas” z powodzeniem obsługuje innowacyjny szwajcarski system o nazwie DA-GEN, który wymagał znacznych inwestycji i nie wykorzystuje dodatkowego chloru. Nie tylko oszczędza zasoby naturalne, ale także chroni zdrowie odwiedzających, ponieważ jakość dezynfekowanej wody produkowanej przez ten system jest porównywalna z wodą pitną. Wtórne wykorzystanie błota saproelowego używanego do zabiegów spa i wellness można również uznać za jeden ze zrównoważonych środków stosowanych przez firmę. Bogaty w liczne korzystne dla zdrowia związki mineralne i organiczne sapropel nie jest wyrzucany po zabiegu, ale jest używany jako żyzny nawóz dla kwiatów i roślin. Zainstalowano również kolektory słoneczne, które zapewniają przyjazną dla środowiska energię elektryczną dla całego kompleksu.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Aby zapewnić gościom jeszcze większy komfort, kompleks wellness i rekreacyjny „Atostogu parkas” (Park Wakacyjny) kieruje swoje inwestycje w metody, które podnoszą jakość świadczonych usług. Pływanie w wodzie filtrowanej przez system oczyszczania DA-GEN, oparty na bezchlorowej technologii, jest przyjemne i bezpieczne. Woda wzbogacona tlenem jest lekka, dzięki czemu nie odczuwa się nieprzyjemnego mrowienia lub podrażnienia. Jest to całkowicie bezpieczna woda dla dzieci, charakteryzująca się wyjątkowo wysoką jakością, co jest szczególnie ważne dla osób uczulonych na chlor. Dzięki tej technologii, pływanie w basenie jest porównywalne do pływania w naturalnym zbiorniku wodnym. Instalacja paneli słonecznych obniżyła koszty energii elektrycznej, co umożliwiła większe inwestycje w poprawę jakości usług. Dodatkowo, przyczyniamy się do ochrony środowiska. Energia pozyskana z paneli słonecznych zasila urządzenia czyszczące basen, wentylację powietrza i ogrzewanie (moc ciepła kotła i wspomaganie silnika).

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

Wsparcie finansowe Unii Europejskiej w postaci dotacji zostało przeznaczone na montaż elektrowni słonecznej na dachu kompleksu oraz na instalację systemów dezynfekcji wody DA-GEN na basenach.

Cytat:

„Wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju w firmie pomaga przedsiębiorstwu lepiej zrozumieć i ocenić swoją odpowiedzialność wobec środowiska, pracowników, klientów i dostawców. Firma poszukuje przyjaznych dla środowiska technologii. Ważne jest opracowanie długoterminowej strategii zrównoważonego rozwoju w firmie, aby przyczynić się do realizacji celów zachowania przyrody dla przyszłych pokoleń”.

Ligita Miltenytė, zastępca dyrektora

Bremena

Strona internetowa: <http://www.bremena.lt/>

Przegląd firmy: UAB Bremena od ponad 32 lat specjalizuje się w projektowaniu i montażu ekonomicznych kotłowni oraz systemów grzewczo-wentylacyjnych, które pozwalają efektywnie zarządzać zużyciem energii, wykorzystując urządzenia klasy energetycznej A++.

Założona: 1992

Lokalizacja: Taurogi, Litwa

Pracownicy: 165

Podjęte działania:

Firma zaprojektowała i zainstalowała około 200 kotłowni (od 50 do 2500 kW) wykorzystujących odnawialne źródła energii, takie jak drewno opałowe, które zwróciły się w ciągu od 0,5 do 2 lat. Firma rozpoczęła instalację ultradźwiękowych liczników ciepła Danfoss (Dania), co pomogło obniżyć rachunki odbiorców ciepła o 30-50%. W dziedzinie efektywności energetycznej ekonomiczne pompy obiegowe „Grundfoss” (Dania) i przetwornice częstotliwości do pomp spalinowych kotłów „Danfoss” i pompy, które firma zaczęła instalować. Firma aktywnie śledzi i odważnie wdraża innowacje techniczne i naukowe w swojej działalności. Firma zainstalowała również kocioł o mocy 3 MW z odnawialnymi źródłami energii wykorzystującymi zrębki drzewne. Firma z powodzeniem zrealizowała niektóre z największych projektów energii odnawialnej w krajach bałtyckich, takie jak ogrzewanie kościoła i domu parafialnego w mieście Tauragė (Litwa) (1700 m²) za pomocą pomp ciepła „Viessmann” (Niemcy) i 29 studni, a także przebudowa kotłowni na dom opieki dla osób starszych, który jest wyposażony w 100 m² kolektorów słonecznych do przygotowywania ciepłej wody. Pierwszy system ogrzewania budynku mieszkalnego za pomocą pomp ciepła i odwiertów został zainstalowany w regionie przez firmę UAB „Bremena”. Firma była jedną z pierwszych w regionie, która otrzymała wsparcie PHARE 2000, zainstalowała prasę do produkcji brykietów i rozpoczęła produkcję brykietów. Zainstalowano kotłownię o mocy 3,1 MW, która zaczęła dostarczać „zieloną” i tańszą energię cieplną do firm parku przemysłowego w mieście Tauragė niż sieci ciepłownicze. Później zainwestowano w zautomatyzowane palniki, które umożliwiają spalanie brykietów z trocin produkowanych przez firmę.

Nasza podróż do zrównoważonego rozwoju:

Miłość do natury i chęć przyczynienia się do niezależności energetycznej Litwy. Również zobowiązanie do odpowiedzialnego zachowania wobec natury i społeczeństwa, dawanie przykładu i doradzanie naszym klientom, jak efektywniej korzystać z energii i ograniczać emisję CO₂. Również zobowiązanie do przyczynienia się do realizacji celów polityki ekologicznej wyznaczonych przez Litwę i Unię Europejską do 2030 r.

Przykłady wykorzystanego wsparcia:

Szkolenia oferowane przez dostawców sprzętu Danfoss, Grundfoss, Viessmann, Buderus, Komfovent i innych, a także udział w konkretnych targach, gdzie można zdobyć specjalistyczne porady i doświadczenie od profesjonalistów.

Cytat:

„Wierzymy w badania naukowców, którzy wykazali na konferencjach poświęconych zmianom klimatu z udziałem światowych liderów politycznym w Paryżu, Glasgow i Dubaju, że niespełnienie tych celów może doprowadzić do wzrostu globalnego poziomu mórz o ponad metr do końca stulecia. Doprowadziłoby to do klęsk żywiołowych i masowych migracji, których koszty byłyby setki razy wyższe niż obecnie”.

Sigitas Mičiulis, założyciel

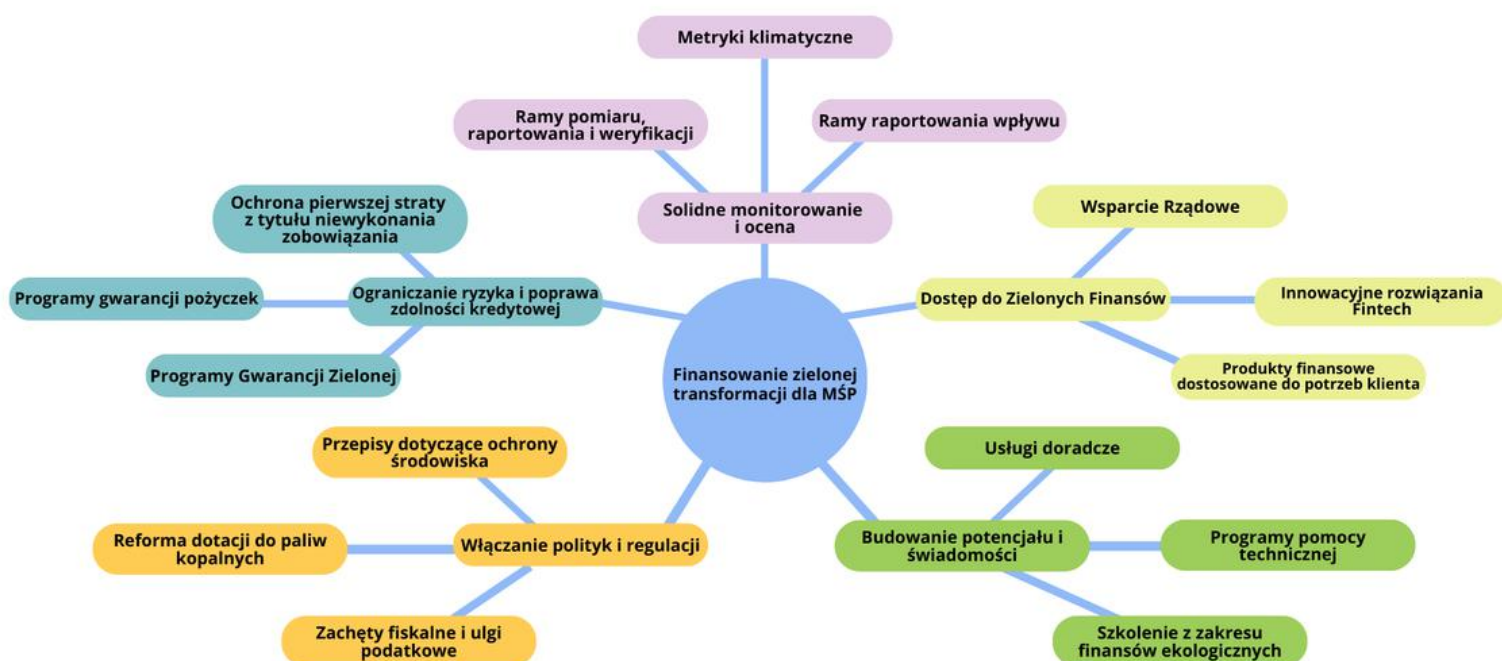

3. Sposoby finansowania

Wsparcie dla zrównoważonych praktyk
biznesowych w całej Europie

Finansowanie Zielonej Transformacji

Finansowanie zielonej transformacji i budowanie przyjaznego dla klimatu ekosystemu dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i łagodzenia zmian klimatu. MŚP odgrywają kluczową rolę w większości gospodarek państw Unii Europejskiej, często stanowiąc większość przedsiębiorstw, a ich wspólne wysiłki są niezbędne w przejściu na zieloną gospodarkę.

Instrumenty finansowe

Ulgi i odliczenia podatkowe, w tym korzyści związane z inwestycjami w energooszczędny sprzęt, systemy energii odnawialnej oraz inne zrównoważone praktyki, stanowią główny instrument finansowy, ceniony we wszystkich krajach partnerskich (Niemcy, Polska, Litwa, Austria i Bułgaria). MŚP postrzegają te instrumenty jako źródło finansowania wspierające ich transformację w kierunku zrównoważonego rozwoju. Dzięki nim, przedsiębiorstwa mogą odzyskać część kosztów związanych z inwestycjami w technologie i praktyki przyjazne dla środowiska, co czyni zieloną transformację finansowo opłacalną. Ulgi te, poprzez bezpośrednie zmniejszenie obciążeń podatkowych związanych z zielonymi inwestycjami, ułatwiają przyjęcie energooszczędnych technologii, systemów energii odnawialnej oraz zrównoważonych praktyk biznesowych.

Warto zaznaczyć, że w Polsce szczególnie eksponowane są dotacje i subsydia rządowe, zielone fundusze inwestycyjne (gromadzące kapitał od wielu inwestorów w celu wspierania zielonych projektów i przedsiębiorstw) oraz partnerstwa publiczno-prywatne (PPP), czyli współpraca sektora publicznego i prywatnych przedsiębiorstw w finansowaniu, realizacji i obsłudze projektów przynoszących korzyści dla środowiska. Te instrumenty finansowe odgrywają kluczową rolę w wspieraniu MŚP, które podejmują transformację w kierunku zrównoważonego rozwoju.

Wymagania inwestycyjne

Wśród MŚP z krajów partnerskich nie ma wspólnego konsensusu co do tego, które wymogi inwestycyjne są najistotniejsze w procesie transformacji zrównoważonego rozwoju. Inwestowanie w innowacje produktowe i procesowe (badania i rozwój mające na celu opracowanie bardziej ekologicznych produktów lub ulepszanie istniejących w kierunku większej przyjazności dla środowiska oraz optymalizację procesów produkcyjnych pod kątem efektywności energetycznej) wydaje się być kluczowe jedynie dla MŚP w Polsce. Z kolei inwestycje w efektywność energetyczną (modernizacja izolacji, oświetlenia, ogrzewania, wentylacji i zmniejszenie zużycia energii) są postrzegane jako najważniejsze działania przez MŚP w Niemczech, na Litwie i w Polsce, które realizują transformację zrównoważonego rozwoju.

Transformacja cyfrowa, polegająca na przyjęciu inteligentnych rozwiązań technologicznych do monitorowania i optymalizacji zużycia energii oraz wykorzystaniu analizy danych do poprawy wydajności operacyjnej i zmniejszenia ilości odpadów, jest uznawana za niezbędną inwestycję przez MŚP na Litwie, w Austrii i Bułgarii. Natomiast dla MŚP w Bułgarii, inwestycje w szkolenie i zaangażowanie pracowników (programy edukacyjne w zakresie zrównoważonych praktyk i obsługi nowych technologii oraz działania angażujące pracowników w kwestie zrównoważonego rozwoju) są postrzegane jako kluczowy element w realizacji transformacji zrównoważonego rozwoju.

Sposoby finansowania

Finansowanie zarówno na poziomie krajowym, jak i unijnym odgrywa kluczową rolę dla MŚP w krajach partnerskich (Polska, Litwa, Austria, Bułgaria) w procesie transformacji na rzecz zrównoważonego rozwoju. Mechanizmy finansowania zapewniają MŚP niezbędne zasoby finansowe w obliczu pilnej potrzeby działań na rzecz ochrony klimatu, zachęty oraz pomoc techniczną do wdrażania energooszczędnych technologii, systemów energii odnawialnej i zrównoważonych modeli biznesowych. Kombinacja wsparcia na poziomie krajowym i unijnym jest niezbędna, ponieważ MŚP, które stanowią znaczną część gospodarki europejskiej, często nie dysponują wystarczającymi zasobami finansowymi i technicznymi do przeprowadzenia transformacji samodzielnie. W przypadku Niemiec, finansowanie na poziomie krajowym jest szczególnie ważne dla MŚP, a w tym kraju opracowane zostały bardzo silne programy wspierające takie inwestycje.

Narodowe Ramy Finansowe

We wszystkich krajach partnerskich (Niemcy, Polska, Litwa, Austria, Bułgaria) zidentyfikowano dotacje i zachęty (w tym dotacje, granty oraz zachęty finansowe na projekty związane z energią odnawialną i energooszczędnymi technologiami) jako kluczowe zasoby finansowe wspierające transformację zrównoważonego rozwoju w ramach krajowych ram finansowych dla MŚP. Ważne dla MŚP w procesie transformacji są również zachęty podatkowe, takie jak ulgi i odliczenia podatkowe dla przedsiębiorstw, oraz inicjatywy poprawiające efektywność energetyczną, szczególnie w Polsce, na Litwie i w Austrii. Wspieranie innowacji, takie jak finansowanie badań i rozwoju w zakresie czystych technologii, wspieranie startupów i małych przedsiębiorstw w sektorze zielonym, oraz inwestowanie w edukację i podnoszenie świadomości (kampanie edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości o zrównoważonych praktykach i promowanie bardziej ekologicznych wyborów), są także ważnymi elementami wspierającymi MŚP w realizacji transformacji na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Ramy finansowe UE

W większości krajów partnerskich, w tym w Polsce, Litwie, Austrii i Bułgarii, dotacje, czyli bezzwrotne fundusze zapewniane przez UE na wsparcie konkretnych projektów i inicjatyw, są postrzegane jako istotne źródło finansowania w ramach ram finansowych UE. Zielone obligacje i zrównoważone inwestycje stanowią kluczowe źródła finansowania w ramach finansów UE dla MŚP w Niemczech. Z kolei dla MŚP w Polsce szczególną rolę odgrywają europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, takie jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Pożyczki, takie jak te udzielane przez Europejski Bank Inwestycyjny na zwiększenie inwestycji związanych z klimatem, są ważnym źródłem finansowania zapewnianym przez UE i wykorzystywane przez MŚP na Litwie oraz w Polsce.

Wyzwania i bariery

Rozwiązywanie problemów finansowych jest kluczowe dla pomyślnego wdrażania transformacji zrównoważonego rozwoju przez MŚP. Zwiększając dostęp do kapitału, poprawiając wiedzę finansową i zmniejszając ryzyko związane ze zrównoważonymi inwestycjami, interesariusze mogą wspierać MŚP w przyczynianiu się do bardziej zrównoważonej gospodarki. W Polsce, na Litwie, w Austrii i Bułgarii głównymi wyzwaniami i barierami dla MŚP są wysokie początkowe koszty związane z zieloną infrastrukturą i technologiami. W Niemczech natomiast, postęp technologiczny, w tym szybkie zmiany technologiczne, które mogą uczynić inwestycje ryzykownymi, został wskazany jako główny problem w procesie transformacji zrównoważonego rozwoju. Z kolei w Bułgarii i Austrii niepewność rynkowa, obejmująca wahania warunków rynkowych i zmiany polityki, które mogą wprowadzać niepewność dla inwestorów, została wymieniona jako bariera i wyzwanie w trakcie wdrażania transformacji zrównoważonego rozwoju przez MŚP.

Instrumenty finansowe wspierające MŚP w procesie zielonej transformacji

Instrumenty finansowe na szczeblu krajowym i europejskim odgrywają kluczową rolę w przezwyciężaniu tej przepaści, oferując dostosowane rozwiązania wspierające MŚP w procesie przechodzenia na zrównoważony rozwój.

Na poziomie krajowym rządy coraz częściej wprowadzają dotacje, pożyczki, zachęty podatkowe i gwarancje, aby pomóc MŚP inwestować w efektywność energetyczną, energię odnawialną i zrównoważone metody produkcji. Inicjatywy te są często zgodne z krajową polityką ekologiczną i celami klimatycznymi, co zachęca przedsiębiorstwa do wdrażania praktyk przyjaznych dla środowiska przy jednoczesnym zachowaniu konkurencyjności.

Na szczeblu europejskim Unia Europejska wdrożyła szereg mechanizmów finansowych, takich jak Europejski Zielony Ład, program InvestEU i Horyzont Europa, które mają na celu zapewnienie finansowania i pomocy technicznej dla MŚP. Instrumenty te wspierają innowacje, transformację energetyczną i zrównoważony rozwój w całej Europie, sprzyjając tworzeniu bardziej ekologicznej gospodarki oraz pomagając MŚP w adaptacji do tych zmian.

Opcje finansowania wymienione w tym rozdziale odzwierciedlają stan na styczeń 2025 r. i podlegają regularnym aktualizacjom. Ich celem jest zainspirowanie i ukierunkowanie Cię na eksplorowanie dostępnych możliwości zielonych inwestycji.

Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe specyficzne dla danego kraju		
Kraj	Tytuł	Krótki opis
Litwa 	<u>Miliardy dla biznesu</u> 	Pożyczki w ramach Recovery and Resilience Facility finansują projekty wspierające transformację litewskiej gospodarki w kierunku większej zrównoważoności, innowacyjności i bezpieczeństwa. Środki te przeznaczone są na rozwój technologii przyjaznych dla środowiska, takich jak gospodarka o obiegu zamkniętym, dekarbonizacja, poprawa efektywności energetycznej oraz wdrażanie nowoczesnych, niskoodpadowych i cyfrowych rozwiązań. Dofinansowanie obejmuje także rozwój zdolności produkcyjnych w sektorach o wysokiej wartości dodanej, m.in. w biotechnologii, przemyśle obronnym i bezpieczeństwie. Pożyczki mogą mieć formę finansowania podporządkowanego, konsorcjalnego lub bezpośredniego.
	<u>Bezpośrednie pożyczki na finansowanie projektów z zakresu energii odnawialnej</u> 	Celem tego instrumentu finansowego jest zachęcenie firm do zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Forma pożyczek może być udzielona elektrowniom słonecznym lub wiatrowym w celu budowy, wyposażenia, w celu produkcji energii elektrycznej na własne potrzeby, firmom inwestującym w projekty rozwoju parków energii słonecznej i wiatrowej.
	<u>Inwestowanie w gospodarkę litewską (ILTE)</u> 	ILTE jest państwową instytucją finansową, której działalność polega na świadczeniu usług finansowych i zarządzaniu różnorodnymi programami finansowania dla przedsiębiorstw.
	<u>Inwestycje UE</u> 	Ta strona internetowa jest kompleksową platformą, na której firmy mogą eksplorować wszystkie dostępne możliwości finansowania UE i składać wnioski. Każde zaproszenie do składania wniosków zawiera szczegółowe informacje kontaktowe do konsultacji i dodatkowe wskazówki.

Instrumenty finansowe specyficzne dla danego kraju		
Kraj	Tytuł	Krótki opis
Niemcy 	<u>Programy finansowania KfW</u> 	KfW Banking Group oferuje różne pożyczki i dotacje w celu promowania zrównoważonych inwestycji. Ważnymi programami są np. „Program efektywności energetycznej KfW” i „Program energii odnawialnej KfW”. Program oferuje niskoprocentowane pożyczki i dotacje na spłatę na inwestycje w efektywność energetyczną i odnawialne źródła energii. Dotacja na spłatę może wynieść do 27,5% kwalifikowanych kosztów.
	<u>Federalne finansowanie przemysłu i ochrony klimatu</u> 	Celem tego programu jest wsparcie energochłonnych gałęzi przemysłu w redukcji emisji gazów cieplarnianych. Promuje on inwestycje w innowacyjne technologie dekarbonizacji procesów produkcyjnych. Ta konkretna linia finansowania będzie rozpatrywać wnioski do listopada 2024 r., ale można założyć, że podobne linie finansowania pojawią się później. Finansowanie odbywa się w formie dotacji, które mogą pokryć do 50% kosztów inwestycji.
	<u>Program Innowacji Ekologicznych</u> 	Program ten wspiera innowacyjne, wielkoskalowe projekty demonstracyjne, które są realizowane w Niemczech po raz pierwszy i obiecują znaczne zmniejszenie wpływu na środowisko. Jest skierowany w szczególności do MŚP. Dotacje mogą pokryć nawet 70% dodatkowych kosztów inwestycji w porównaniu z rozwiązaniami konwencjonalnymi.
	<u>ZIM - Centralny Program Innowacji dla MŚP</u> 	Program ZIM wspiera projekty badawczo-rozwojowe MŚP, które opracowują innowacyjne produkty, procesy lub usługi. Projekty o celach przyjaznych dla środowiska lub energooszczędnych są szczególnie uprawnione do finansowania. Dotacje przyznawane są w wysokości do 45% kosztów kwalifikowanych, do maksymalnej kwoty 2 milionów euro na projekt.

Instrumenty finansowe specyficzne dla danego kraju		
Kraj	Tytuł	Krótki opis
Polska	<u>Polskie Regionalne Programy Operacyjne (RPO)</u> 	Polskie Regionalne Programy Operacyjne (RPO), będące częścią Funduszy Strukturalnych UE, wspierają rozwój regionalny i zieloną transformację dla MŚP w Polsce. Każdy z 16 regionów zarządza własnym RPO, zapewniając dotacje na efektywność energetyczną, energię odnawialną, redukcję emisji i zrównoważone praktyki. MŚP mogą finansować projekty takie jak instalacje solarne, gospodarka odpadami i ekoinnowacje, co sprawia, że RPO są niezbędne dla lokalnych zielonych inwestycji.
	<u>Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)</u> 	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW): Ta agencja wspiera projekty ukierunkowane na poprawę jakości środowiska. MŚP mogą ubiegać się o dotacje lub pożyczki na finansowanie zielonych projektów, takich jak gospodarka odpadami, kontrola zanieczyszczeń i instalacje energii odnawialnej.
	<u>Horyzont Europa w Polsce</u> 	Horizon Europe: MŚP zaangażowane w badania i innowacje w zrównoważonych sektorach mogą uzyskać dostęp do funduszy Horizon Europe. Ten program wspiera projekty związane z zieloną energią, efektywnością wykorzystania zasobów i technologiami niskoemisyjnymi.
	<u>Polski Fundusz Rozwoju (PFR)</u> 	PFR oferuje wsparcie finansowe dla MŚP poprzez pożyczki, inwestycje kapitałowe i gwarancje. Fundusz dysponuje konkretnymi instrumentami ukierunkowanymi na zielone innowacje i zrównoważony rozwój, w tym na energię odnawialną i energooszczędne projekty infrastrukturalne.
	<u>Finansowanie - PARP - Centrum Rozwoju MŚP</u> 	Dotacje dla przedsiębiorstw, start-upów, projektów innowacyjnych oraz dotacje wspierające MŚP z Polski Wschodniej w realizacji złożonych projektów wdrożenia modelu biznesowego związanego z wdrażaniem gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ) w działalności operacyjnej (GOZ-transformacyjny model biznesowy).
	<u>Wyszukiwanie dotacji i programów - Fundusze Europejskie</u> 	Tutaj możesz wyszukiwać dotacje dla swojej firmy i znaleźć wsparcie w znalezieniu finansowania na swoje projekty.

Instrumenty finansowe specyficzne dla danego kraju		
Kraj	Tytuł	Krótki opis
Bułgaria 	<u>Pożyczki dla sektora odpadów</u> 	Gwarancje portfela z limitem, gwarancje samodzielne oraz pożyczki z podziałem ryzyka mogą być stosowane razem z dotacjami w ramach jednej operacji finansowej. Budżet na ten instrument wynosi 236,2 mln EUR. Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich mają na celu zapewnienie finansowania dłużnego dla projektów realizowanych przez firmy i instytucje publiczne, w tym w połączeniu z dotacjami. Projekty te mają na celu wspieranie działań, które pobudzają aktywność gospodarczą, poprawiają efektywność energetyczną, wspierają zrównoważoną mobilność miejską oraz inne podobne inicjatywy.
	<u>Fundusz Transferu Technologii</u> 	Instrument ten, dysponujący orientacyjnym budżetem w wysokości 56,6 mln EUR, ma na celu rozwiązanie kluczowych problemów rozwojowych Bułgarii, w tym niewystarczających inwestycji publicznych i prywatnych w działalność badawczo-rozwojową, skutkujących stosunkowo niską innowacyjnością gospodarki.
	<u>Fundusz Innowacji Przedsiębiorstw</u> 	Instrument ten, dysponujący orientacyjnym budżetem w wysokości 32,17 mln EUR, ma na celu zwiększenie potencjału innowacyjnego i stworzenie zrównoważonego ekosystemu wspierającego MŚP o wysokim potencjale innowacyjnym, poprawę dostępu do wiedzy i technologii, a także rozwój ekosystemu innowacyjnego w regionach słabiej rozwiniętych, poprawę poziomu penetracji innowacji i przyspieszenie przejścia na gospodarkę opartą na wiedzy.
	<u>Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich (HRDC)</u> 	Instytucja, której celem jest rozwijanie umiejętności i wiedzy poprzez kompleksowe programy szkoleniowe i inicjatywy budowania potencjału. Współpracuje z branżami i instytucjami, aby wzmocnić jednostki i organizacje, wspierając rozwój zawodowy i zrównoważony rozwój.
	<u>Fundusz Funduszy</u> 	Fundusz Funduszy dystrybuuje środki publiczne z programów europejskich i współfinansowania krajowego za pośrednictwem instrumentów finansowych.

Instrumenty finansowe specyficzne dla danego kraju		
Kraj	Tytuł	Krótki opis
Austria 	<u>KPC (Fundusze na rzecz ochrony środowiska w Austrii)</u> 	BMK finansowanie środowiskowe było i jest najważniejszym instrumentem finansowania na szczeblu federalnym dla austriackich firm, które inwestują w środki ochrony środowiska i klimatu. Program ten oferuje wsparcie w wielu różnych obszarach ochrony klimatu.
	<u>Fundusz Klimatu i Energii</u> 	Climate and Energy Fund zapewnia firmom różne możliwości finansowania w celu wdrożenia środków ochrony środowiska. Te dotacje wspierają projekty mające na celu redukcję emisji dwutlenku węgla i promowanie efektywności energetycznej. Ponadto fundusz zachęca firmy do przyjmowania zrównoważonych praktyk i inwestowania w rozwiązania w zakresie energii odnawialnej, aby przyczynić się do działań na rzecz ochrony klimatu.
	<u>Dotacje środowiskowe dla firm Izby Gospodarczej (WKO)</u> 	Izba Handlowa (WKO) oferuje przegląd dotacji środowiskowych dostępnych dla firm w krajach związkowych. Dotacje te mają na celu wspieranie firm we wdrażaniu projektów przyjaznych dla środowiska i ulepszaniu praktyk zrównoważonego rozwoju.
	<u>Systemy zarządzania energią (EnMS)</u> 	Dotacja na utworzenie i/lub certyfikację systemu zarządzania energią w MŚP. Są one wspierane we wprowadzaniu systemu zarządzania energią i budowaniu know-how w zakresie energii.
	<u>Aktywny klimatycznie telefon komórkowy</u> 	Liczne oferty finansowania klimaaktiv mobil zapewniają firmom wsparcie finansowe na rzecz wdrażania środków transportowych w celu zmniejszenia emisji CO ₂ z mobilności firmowej. Program obejmuje również materiały szkoleniowe i informacyjne.

Instrumenty finansowe w całej Europie	
Tytuł	Krótki opis
<u>Umowy o Efektywność Energetyczną (EPC)</u>	Model ten umożliwia MŚP finansowanie zrównoważonych inwestycji poprzez oszczędzanie na kosztach energii bez konieczności dokonywania dużych inwestycji z góry.
<u>Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (JTF)</u>	Just Transition Fund (JTF): Część Europejskiego Zielonego Ładu, fundusz ten zapewnia zasoby regionom najbardziej dotkniętym przejściem na gospodarkę niskoemisyjną, w tym niektórym częściom Polski. MŚP mogą ubiegać się o dotacje mające na celu rozwijanie zrównoważonych modeli biznesowych, wdrażanie odnawialnych źródeł energii i innowacje.
<u>Wspieranie przejścia europejskich przedsiębiorstw na czystą energię</u>	Włączenie przedsiębiorstw w transformację energetyczną opartą na czystej energii i zmniejszenie ich krajowego śladu węglowego jest kluczowe dla Europejskiego Zielonego Ładu, a także dla realizacji pakietu Fit-for-55 i planu REPowerEU.
<u>Dotacje w interesie ochrony klimatu</u>	Przegląd możliwości finansowania dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony klimatu, z wieloma linkami do konkretnych treści dotyczących finansowania.

Łącznie te instrumenty finansowe pomagają pokonać główne bariery finansowe, z jakimi borykają się MŚP, umożliwiając im wdrażanie energooszczędnych technologii, systemów energii odnawialnej, zrównoważonych procesów produkcyjnych i przyjaznych dla środowiska modeli biznesowych.

4. Plany warsztatów dla MŚP

Wdrażanie zrównoważonego rozwoju w firmie poprzez dostosowane plany nauczania

Plany warsztatów dla zielonej transformacji w MŚP

Włączenie zrównoważonego rozwoju do kształcenia zawodowego i działalności biznesowej stało się kluczowym krokiem w kierunku bardziej zielonej przyszłości. Ponieważ firmy i instytucje edukacyjne starają się osadzić zrównoważone praktyki w swoich strukturach, często stają przed wyzwaniem zaangażowania personelu i innych interesariuszy w zmianę. Jedną ze sprawdzonych metod jest tworzenie angażujących, praktycznych możliwości rozwoju, dlatego ten rozdział przedstawia zbiór starannie zaprojektowanych programów nauczania mających na celu wyposażenie zarówno edukatorów, jak i firm w narzędzia, których potrzebują, aby wspierać zrównoważoną transformację.

Przedstawione tutaj programy nauczania są przeznaczone do różnych kontekstów, od edukacji zawodowej po sesje szkoleniowe w firmach. Dostarczają praktycznych, krok po kroku przewodników ułatwiających zrozumienie i stosowanie zasad zrównoważonego rozwoju, takich jak zmniejszanie śladu węglowego, promowanie praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym i wdrażanie zrównoważonych rozwiązań w zakresie mobilności. Te ramy edukacyjne nie tylko pomagają osobom uczącym się zrozumieć kluczowe koncepcje zrównoważonego rozwoju, ale także oferują praktyczne działania, narzędzia i studia przypadków, aby zachęcić do zaangażowania się pracowników.

Dla edukatorów te programy nauczania stanowią gotowe do użycia zasoby do szkolenia studentów szkół zawodowych lub pracowników MŚP, dzięki czemu złożone tematy dotyczące zrównoważonego rozwoju mogą być przedstawiony w prosty i dostępny sposób. Firmom również przydadzą się te materiały; mogą zaangażować swoje zespoły poprzez warsztaty i ćwiczenia zgodne ze swoimi celami CSR. Skupiając się na współpracy i rozwiązywaniu problemów w realnym świecie, programy nauczania zapewniają ustrukturyzowaną ścieżkę dla organizacji, aby zintegrować zrównoważony rozwój z ich codziennymi działaniami.

Inspirując do działania i wspierając zmiany, te programy nauczania dają zarówno liderom, jak i zespołom możliwość podejmowania świadomych decyzji, które napędzają zrównoważony rozwój w ich organizacjach. Niezależnie od tego, czy poprzez grywalizację, oceny gospodarki o obiegu zamkniętym, czy kalkulatory śladu węglowego, zasoby te oferują cenne spostrzeżenia i strategie, które poprowadzą każdą firmę lub instytucję edukacyjną w kierunku bardziej zrównoważonej przyszłości.

WARSZTATY 1: Employer Branding

Integracja personelu i wspólne znalezienie konsensusu w sprawie zrównoważonego rozwoju

Zadanie warsztatowe:

Aby zbudować markę, organizacja potrzebuje celu, zadań, strategii, pomysłów i zaangażowania wszystkich, którzy będą dotknięci zmianą. Jako reakcja na oczekiwania klientów, ale także refleksja nad wpływem biznesu na środowisko, organizacje potrzebują zrównoważonych praktyk, a jeszcze bardziej włączenia ich do employer branding. Warsztat pokazuje sposób zaangażowania wszystkich pracowników i liderów w proces budowy marki od wewnątrz.

Cele:

Po zakończeniu warsztatu uczestnicy będą w stanie:

- zrozumieć koncepcję employer branding
- zaangażują się w proces budowania marki
- zrozumieją, że mają wpływ na markę swojego pracodawcy
- wezmą odpowiedzialność za dbanie o markę firmy

Przygotowanie:

Edukator przejdzie przez zadania grywalizacji Shift2Green, koncentrując się na misji 6 Legendarne przywództwo: Kształtowanie przyszłości biznesu. Zaleca się dodatkową lekturę na temat employer branding w kontekście gospodarki o obiegu zamkniętym, aby zapoznać się z koncepcją i uzyskać dobre przykłady możliwych ścieżek i rozwiązań wprowadzanych przez organizacje.

Proponowane źródła:

Grywalizacja Shift2Green

- Misja: 4. Tanecznym krokiem z gospodarki liniowej do cyrkularnej!. Wyzwanie: Czy cyrkularność to dla Ciebie kwadratura koła?
- Misja: 6 Legendarne przywództwo: Kształtowanie przyszłości biznesu, Wyzwanie: Wyzwól Moc Swojej Ekipy, Zadanie: Burza mózgów-piorunujące pomysły
- Artykuł: Budowanie marki biznesowej w gospodarce o obiegu zamkniętym Badania: Konsumenci są skłonni zapłacić więcej za zrównoważony rozwój Artykuł: Jak wyróżnić zrównoważony rozwój bez greenwashingu Artykuł: Jak przeprowadzić sesję burzy mózgów

Czas pracy:

Czas przygotowania: w zależności od znajomości tematu 1-3 godziny

Szacunkowy czas trwania ok. 2 godzin

Instrukcja krok po kroku:

Chronometraż	Treść	Materiały dodatkowe/lektura/sprzęt
20 minut	Wprowadzenie: - Zacznij od pytania, aby zdefiniować, co employer branding oznacza dla zespołu; bądź gotowy przedstawić definicję employer branding - Poproś ich, aby wcielili się w rolę klientów i zapytaj, jakie mają oczekiwania wobec marek patrzących z perspektywy zrównoważonego rozwoju	Badania
10 minut	Dyskusja: Zachęcaj do otwartej wymiany pomysłów na temat wyników, które można osiągnąć tylko poprzez zbiorowe, zespołowe wysiłki, skupiając się na strategii marki firmy i potencjalnych zmianach. Bądź przygotowany na podzielenie się odpowiednimi przykładami.	
40 minut	Aktywność: duża grupa i małe grupy - Zacznij od dyskusji/wymiany spostrzeżeń na temat tego, które działania/operacje/produkty są już zrównoważone w Twojej organizacji (bądź przygotowany na podzielenie się odpowiednimi przykładami) - Zapisuj przykłady w miarę ich pojawiania się - Podziel zespół na tyle par/triów, ile jest przykładów; przydziel po jednym do każdej podgrupy i zapytaj ich, w jaki sposób wykorzystaliby ten fakt/operację/procedurę w budowaniu marki pracodawcy. - Prezentacja pomysłów	Zapewnij wspólną przestrzeń (tablicę lub platformę cyfrową), w której uczestnicy będą mogli wizualnie uchwycić i udostępnić swoje pomysły. Sugerowane narzędzia: Fresk Tablica Microsoft Dodatkowe materiały do czytania: Wskazówki dotyczące prowadzenia skutecznych sesji burzy mózgów znajdziesz w tym materiale: Jak przeprowadzić sesję burzy mózgów.
30 minut	Aktywność w parach: - Zacznij od krótkiego wprowadzenia do grywalizacji Shift2Green, wyjaśniając jej cel i sposób, w jaki może wspierać przejście na zrównoważone praktyki. W szczególności poprowadź zespół przez Misję: 4 Tanecznym krokiem z gospodarki liniowej do cyrkularnej! Wyzwanie: Czy cyrkularność to dla Ciebie kwadratura koła? dla inspiracji - Następnie poproś każdą parę o rozważenie ich konkretnego obszaru pracy i burzy mózgów na temat tego, jak organizacja i jej operacje mogłyby stać się bardziej zrównoważone. Zachęć ich do krytycznego myślenia o procesach, zasobach i możliwościach udoskonalenia, korzystając z koncepcji przedstawionych w aplikacji. - Następnie każda para zaprezentuje swoje pomysły przed większą grupą, dzieląc się spostrzeżeniami i potencjalnymi strategiami wdrażania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w organizacji. - Zachęcaj uczestników do kontynuowania procesu ideacji również po zakończeniu warsztatów i umieszczania pomysłów w Skrzynce Pomysłów.	Grywalizacja Shift2Green Tablica/Mural itp.; Misja 6. Zadanie w skrzynce pomysłów
20 minut	W dużym gronie omówcie pomysły i wybierzcie te, które można od razu wdrożyć i wykorzystać jako dźwignię do zrównoważonej promocji marki.	

WARSZTATY 2: Wzmocnienie MŚP dla gospodarki o obiegu zamkniętym

Kompleksowy przewodnik po ocenie GOZ

Zadanie warsztatowe:

Ten warsztat został zaprojektowany, aby wyposażyć małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w wiedzę i narzędzia potrzebne do przejścia na modele biznesowe gospodarki o obiegu zamkniętym (CE). Poprzez praktyczne wykorzystanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym uczestnicy nauczą się oceniać i wdrażać zrównoważone praktyki w swoich organizacjach. Kurs wykorzystuje praktyczne narzędzia oceny obiegu zamkniętego, takie jak platforma CAT (<https://cat.ganbatte.world>), aby zapewnić praktyczne spostrzeżenia.

Cele:

Po zakończeniu lekcji uczestnicy będą w stanie:

- zrozumieć podstawy gospodarki o obiegu zamkniętym: zrozumieć podstawowe zasady i znaczenie przejścia z liniowych na cyrkularne modele biznesowe.
- rozpoznać złożoność zmian organizacyjnych: uznać wieloaspektową naturę wdrażania strategii obiegu zamkniętego w ramach istniejących struktur biznesowych.
- angażować interesariuszy w proces zmian: opracowywanie strategii mających na celu zaangażowanie wszystkich zainteresowanych stron w proces przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.
- wykorzystywać wpływy w celu wprowadzania pozytywnych zmian: dowiedzieć się, jak skutecznie wdrażać i prowadzić inicjatywy dotyczące gospodarki obiegu zamkniętego w swoich organizacjach.
- być liderem w obszarach ciągłego doskonalenia: zdobyć umiejętności, które pozwolą zespołom identyfikować i wykorzystywać możliwości gospodarki o obiegu zamkniętym.

Przygotowanie:

Edukator powinien dobrze zapoznać się z narzędziem oceny obiegu zamkniętego i przygotować kompleksowe studium przypadku, upewniając się, że zawiera ono wszystkie niezbędne dane potrzebne do jego skutecznego zastosowania, lub alternatywnie, wykorzystać istniejący przykład.

Proponowane źródła:

Narzędzie do oceny gospodarki o obiegu zamkniętym (<https://cat.ganbatte.world>)

- Dane specyficzne dla MŚP lub wstępnie przygotowane studium przypadku z odpowiednimi informacjami do analizy
- Kurs MOOC „MŚP bez odpadów” z projektu 2Good2Go
- Przegląd metody Idea Box <https://participedia.net/method/4825>
- Test <https://quizizz.com/embed/quiz/670809f7a4424d1a6076d5ad>

Czas pracy:

Przygotowanie przed sesją: 1 godzina

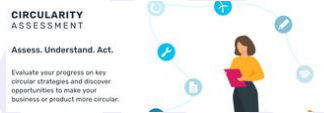
Czas trwania warsztatu: 5 godzin 30 minut

Zadania po sesji: 2 godziny

Całkowity szacowany czas zaangażowania: 8 godzin 15 minut

Instrukcja krok po kroku:

Chronometr	Treść	Materiały dodatkowe/lektura/sprzęt
30 minut	Prezentacja wprowadzająca: Gospodarka liniowa a gospodarka o obiegu zamkniętym: - Zacznij od wprowadzenia do modeli gospodarki liniowej i gospodarki o obiegu zamkniętym. - Po prezentacji poproś uczestników o wypełnienie quizu Kahoot, aby sprawdzić, czy zrozumieli omawiane koncepcje. - Przeanalizujcie wyniki testu w grupie, aby wyjaśnić wszelkie nieporozumienia i podkreślić kluczowe punkty.	Kurs MOOC dla MŚP bez odpadów z projektu 2Good2Go do samodzielnej nauki Skorzystaj z tego quizu lub przygotuj odpowiedni quiz samodzielnie
30 minut	Dyskusja grupowa: Zrozumienie gospodarki o obiegu zamkniętym: - Zainicjuj dyskusję na temat różnic między modelami gospodarki liniowej i gospodarki o obiegu zamkniętym: Jakie są różnice między modelami gospodarki liniowej i obiegu zamkniętego? - Zachęć uczestników do podania przykładów przedsiębiorstw, które z powodzeniem wdrożyły praktyki gospodarki o obiegu zamkniętym: Czy możesz podać jakieś przykłady wdrożenia modelu gospodarki o obiegu zamkniętym w biznesie?	
45 minut	Dyskusja grupowa: Definicja gospodarki o obiegu zamkniętym - Rozdaj uczestnikom karteczki samoprzylepne i poproś ich o spisanie swoich osobistych definicji lub słów kluczowych związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym (GOZ). - Zbierzcie je i omówcie na tablicy, starając się wspólnie zdefiniować CE. - Porównaj definicję grupy z definicją Parlamentu Europejskiego: „Gospodarka o obiegu zamkniętym to model produkcji i konsumpcji, który obejmuje dzielenie się, dzierżawę, ponowne wykorzystywanie, naprawę, odnawianie i recykling istniejących materiałów i produktów tak długo, jak to możliwe. W ten sposób wydłuża się cykl życia produktów”. (Parlament Europejski, „Gospodarka o obiegu zamkniętym: definicja, znaczenie i korzyści Aktualności Parlament Europejski”. www.europarl.europa.eu. (2015).)	Udostępnij przestrzeń do współpracy, np. tablicę lub platformę cyfrową, gdzie uczestnicy będą mogli wizualnie rejestrować i udostępniać swoje pomysły w czasie rzeczywistym. Sugerowane narzędzia: Fresk Tablica Microsoft Dodatkowe materiały do czytania: Wskazówki dotyczące prowadzenia skutecznych sesji burzy mózgów znajdziesz w tym materiale: Jak przeprowadzić sesję burzy mózgów.
1 godzina	Wyznaczanie celów zespołu i planowanie transformacji: - Zaprezentuj planowaną transformację organizacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym. - Poprowadź burzę mózgów, podczas której zespół określi jasne i wykonalne cele dotyczące wdrażania praktyk gospodarki obiegu zamkniętego.	

Chrono metraż	Treść	Materiały dodatkowe/lektura/sprzęt
1 godzina	Ćwiczenie oceniające cyrkularność: • Poproś uczestników o wybranie jednego obszaru swojej działalności, który chcesz ocenić. • Ułatwiał korzystanie z narzędzia oceny gospodarki o obiegu zamkniętym, zachęcając każdego uczestnika do pełnienia roli menedżera i angażowania się w proces oceny.	Narzędzia oceny cyrkularności: Platforma edukacyjna Gospodarka wolna od odpadów:
2 godziny	Warsztat Idea Box: Wizualizacja rozwiązań cyrkularnych: • Przedstawiamy technikę Idea Boxes® służącą do generowania i wizualizacji innowacyjnych rozwiązań. • Idea Boxes® to technika opracowana we wspólnym projekcie Fotour SaS i Future Center Alliance. Można ją stosować na kilka sposobów, aby wizualizować pomysły i propozycje. Każdy uczestnik dzieli się pomysłami i rozwiązaniami w grupie, która decyduje, jak je przedstawić na sesji plenarnej za pośrednictwem Idea Box. Jest to białe pole, w którym każda twarz może być użyta do wyrażenia (słowami, obrazami lub kolorami) głównych cech komunikatu grupy. Można je układać w stosy, aby połączyć każdą twarz pola z kolumną pokrewieństwa. • Pozwól uczestnikom na burzę mózgów i wymyślanie rozwiązań	Materiały: Idea Boxes®, markery, papier kolorowy, itp. Dodatkowe materiały do czytania: Przegląd metody Idea Box
15 minut	Sesja końcowa: Wnioski i praktyczne zastosowanie: • Podsumuj najważniejsze wnioski z sesji. • Poproś uczestników, aby zastanowili się, w jaki sposób zastosują omówione koncepcje i strategie w swoich środowiskach biznesowych.	

WARSZTATY 3: Ślad węglowy

Praktyczne kroki w celu zmniejszenia śladu węglowego Twojej firmy

Zadanie warsztatowe:

Ten warsztat ma na celu zapewnienie małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) wiedzy i narzędzi niezbędnych do pomiaru i planowania sposobów zmniejszania śladu węglowego. Poprzez eksplorację czynników wpływających na emisję dwutlenku węgla w firmie uczestnicy uzyskają praktyczne informacje na temat wdrażania zrównoważonych praktyk w codziennych działaniach. Korzystając z narzędzi takich jak Business Carbon Calculator z SME Climate Hub (<https://smeclimatehub.org/>), uczestnicy zostaną poprowadzeni przez proces identyfikacji działań o wysokiej emisji dwutlenku węgla i opracowywania strategii w celu zmniejszenia wpływu ich firmy na środowisko.

Cele:

Po zakończeniu lekcji uczestnicy będą:

wiedzieć, które działania mogą mieć wpływ na ogólny ślad węglowy firmy.

zrozumieć, jakie działania można podjąć, aby zmniejszyć ślad węglowy firmy

być świadomi tego, co mogą zrobić w swoim codziennym środowisku pracy, aby zmniejszyć swój ślad węglowy.

Przygotowanie:

Edukator powinien zapoznać się z kalkulatorem emisji dwutlenku węgla i zebrać odpowiednie dane na temat bieżącego zużycia energii przez firmę, produkcji odpadów, metod transportu i innych kluczowych działań. Ponadto edukator powinien przygotować szczegółową prezentację przedstawiającą kroki korzystania z kalkulatora emisji dwutlenku węgla i sposób skutecznej interpretacji jego wyników w celu ukierunkowania zrównoważonych działań.

Proponowane źródła:

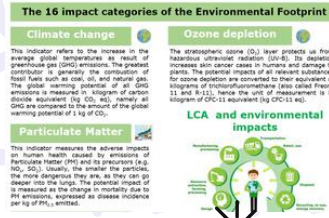
Kalkulator emisji dwutlenku węgla dla firm: smeclimatehub.org

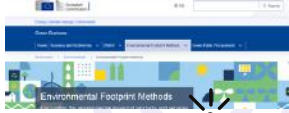
Czas pracy:

Przygotowanie przed sesją: 1,5 godziny Czas trwania warsztatu: 5 godzin Zadania po sesji: 1,5 godziny Aktywności bieżące: około 5 godzin w ciągu miesiąca (10 minut dziennie)

Instrukcja krok po kroku:

Chronom etraż	Treść	Materiały dodatkowe/lektura/sprzęt
10 minut	Wstęp - Zacznij od krótkiego wprowadzenia do koncepcji śladu węglowego, wyjaśniając jego znaczenie zarówno w kontekście środowiskowym, jak i biznesowym. - Zapytaj grupę: Jakie jest Twoim zdaniem znaczenie redukcji śladu węglowego? Zachęć ich do myślenia o korzyściach zarówno dla środowiska, jak i dla biznesu. - Bądź gotowy na rozwinięcie ich odpowiedzi i dodanie większej liczby korzyści. - Zakończ, wyjaśniając cele sesji.	16 kategorii oddziaływania na środowisko:
20 minut	Prezentacja: Ślad węglowy - Przedstaw zrozumiałe wyjaśnienie, czym jest ślad węglowy i jakie czynniki się do niego przyczyniają. - Przedstaw typowe działania biznesowe, które mają wpływ na ślad węglowy firmy, korzystając z odpowiednich przykładów, aby zaangażować grupę.	Definicja śladu węglowego:
30 minut	Dyskusja grupowa: indywidualny ślad węglowy - Przejdź do dyskusji, prosząc uczestników o podzielenie się przemyśleniami na temat ich indywidualnego śladu węglowego. - Zachęcaj wszystkich do obliczania swojego osobistego śladu węglowego za pomocą narzędzia online (np. https://www.footprintcalculator.org/home/en lub https://footprint.wwf.org.uk). - Ułatwiał rozmowę na temat wyników i wpływu codziennych działań na ich osobisty ślad.	Narzędzia do obliczania śladu węglowego (dla osób fizycznych) Global Footprint Network: Kalkulator WWF:

Chrono metraż	Treść	Materiały dodatkowe/lektura/sprzęt
30 minut	Oblicz ślad węglowy firmy: • Poleć grupie obliczenie śladu węglowego firmy za pomocą wybranego narzędzia obliczeniowego. • Przeprowadź ich przez narzędzie i udziel pomocy, jeśli będzie to konieczne.	Narzędzia do obliczania śladu węglowego (dla firm): Kalkulator emisji dwutlenku węgla dla przedsiębiorstw od SME Climate Hub: Metody pomiaru śladu środowiskowego: Kalkulatory śladu węglowego: Zestaw narzędzi klimatycznych dla firm:
1 godzina	Burza mózgów i dyskusja: • Przeprowadź burzę mózgów, prosząc uczestników o wypisanie wszystkich działań w organizacji, które przyczyniają się do śladu węglowego. • Zachęcaj do dyskusji na temat tego, w jaki sposób organizacja może zmniejszyć swój ślad węglowy. • Zapytaj: Gdzie masz wpływ? Jakie działania możesz podjąć, aby zmniejszyć ślad węglowy organizacji?	Udostępnij przestrzeń do współpracy, np. tablicę lub platformę cyfrową, gdzie uczestnicy będą mogli wizualnie rejestrować i udostępniać swoje pomysły w czasie rzeczywistym. Sugerowane narzędzia: • <u>Fresk</u> • <u>Tablica Microsoft</u> Dodatkowe materiały do czytania: Wskazówki dotyczące prowadzenia skutecznych sesji burzy mózgów znajdziesz w tym materiale: Jak przeprowadzić sesję burzy mózgów.

Chrono metraż	Treść	Materiały dodatkowe/lektura/sprzęt
2 godziny	Praca grupowa - Podziel uczestników na małe grupy i przydziel im konkretny scenariusz związany ze zmniejszeniem śladu węglowego organizacji (np. wyeliminowanie użycia papieru w codziennych operacjach). - Poleć każdej grupie zidentyfikowanie działań powodujących dużą emisję dwutlenku węgla i zaproponowanie strategii jej redukcji, korzystając z kalkulatora. - Ponownie oblicz ślad węglowy, stosując proponowane strategie i porównaj wyniki.	
30 minut	Codziennie praktyki i inspiracje: - Umożliw dyskusję na temat prostych, codziennych działań, które pracownicy mogą podjąć, aby zmniejszyć swój osobisty ślad węglowy i ślad węglowy w miejscu pracy. - Zachęcaj uczestników do myślenia o małych, ale znaczących zmianach	
10 minut	Wniosek: - Podsumuj sesję, zachęcając uczestników do dzielenia się swoimi pomysłami i osobistymi zobowiązaniami dotyczącymi zmniejszenia śladu węglowego. - Podsumuj najważniejsze wnioski i zainspiruj do stałego angażowania się w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju w organizacji.	

Działania po sesji:

Napisz refleksję na temat sesji, szczegółowo opisując, czego się nauczyłeś i w jaki sposób zamierzasz zastosować tę wiedzę w swoim środowisku pracy (szacowany czas: 1 godzina).
Wypełnij quiz, aby sprawdzić swoje zrozumienie pojęć omawianych podczas sesji (szacowany czas: 30 minut).

Działania bieżące:

Wprowadź co najmniej jedną nową praktykę do swojej codziennej rutyny, aby zmniejszyć swój ślad węglowy i dokumentuj swoje doświadczenia przez następny miesiąc (na bieżąco, szacunkowo 10 minut dziennie).

WARSZTATY 4: Zrównoważona mobilność

Bardziej zrównoważony dojazd do pracy i podróżowanie

Zadanie warsztatowe:

Ten warsztat ma na celu zapewnienie uczestnikom wiedzy i praktycznych umiejętności wymaganych do zwiększenia zrównoważonego rozwoju w pomaganiu pracownikom w wyborze bardziej ekologicznych opcji podróży. Wybór odpowiedniego systemu transportu odgrywa znaczącą rolę w ogólnym wpływie organizacji na środowisko, a poprzez optymalizację praktyk związanych z podróżami firmy mogą znacznie zmniejszyć swój ślad węglowy. Dzięki wykorzystaniu WeCity (<https://www.wecity.it/en/>) uczestnicy zdobędą praktyczne doświadczenie w monitorowaniu i poprawianiu nawyków jazdy, co doprowadzi do bardziej zrównoważonego podróżowania w godzinach pracy.

Cele:

Po zakończeniu lekcji uczestnicy będą mogli:

- zrozumieć, w jaki sposób różne rodzaje mobilności mogą poprawić zrównoważony rozwój.
- wiedzieć, jak używać WeCity do monitorowania i udoskonalania nawyków związanych z dojazdami do pracy.
- identyfikować zrównoważone praktyki podróżowania w czasie pracy.

Przygotowanie:

Edukator powinien poznać się z aplikacją WeCity i zrozumieć jej funkcje, korzyści i sposób działania. Zbieraj dane na temat bieżącego wykorzystania floty, zużycia paliwa i nawyków jazdy. Uzyskaj wszelkie istotne zasady firmy dotyczące podróży i zrównoważonego rozwoju. Przygotuj ćwiczenie empatii z wykorzystaniem awatarów, aby pomóc uczestnikom zrozumieć wpływ ich nawyków jazdy na zrównoważony rozwój.

Proponowane źródła:

Aplikacja lub strona internetowa WeCity: <https://www.wecity.it/en/>

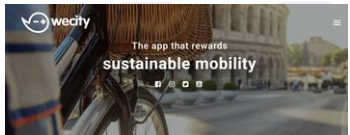
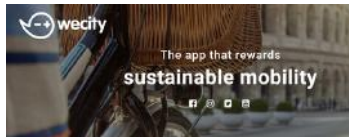
- Na temat zrównoważonej mobilności
(<https://uta.pressbooks.pub/sustainablemobility/chapter/chapter-1-the-basics-of-sustainable-mobility/>)

Czas pracy:

Przygotowanie przed sesją: 1,5 godziny Czas trwania warsztatu: 3,5 godziny Aktywności bieżące: około 5 godzin w ciągu miesiąca (10 minut dziennie)

Instrukcja krok po kroku:

Chrono metraż	Treść	Materiały dodatkowe/lektura/sprzęt
10 minut	Wstęp - Krótko przedstaw koncepcję zrównoważonego zarządzania dojazdami do pracy i znaczenie ograniczania wpływu podróży służbowych na środowisko. - Wyjaśnij cele sesji.	Czytanie: Podstawy zrównoważonej mobilności
20 minut	Prezentacja: Systemy zarządzania flotą - Omów rolę systemów zarządzania flotą w promowaniu zrównoważonego rozwoju, zwracając uwagę na ich potencjał w zakresie poprawy nawyków jazdy i zmniejszenia zużycia paliwa. - Prezentujemy WeCity, wyjaśniamy jego najważniejsze funkcje i sposób pomiaru emisji CO2.	Zasób: strona internetowa WeCity
30 minut	Korzystanie z WeCity - Pokaż krok po kroku, jak korzystać z WeCity. - Przeprowadź uczestników przez proces rejestracji i rejestrowania ich dojazdu za pośrednictwem aplikacji.	Zasób: aplikacja WeCity
1 godzina	Dyskusja na temat zrównoważonych praktyk podróżniczych (30 minut): - Ułatwiał dyskusję, zachęcając uczestników do analizy swoich obecnych nawyków związanych z prowadzeniem pojazdów i proponowania strategii na rzecz bardziej zrównoważonego podróżowania. - Poprowadź grupę podczas dyskusji na temat praktycznych sposobów, w jakie pracownicy mogą bardziej ekologicznie podróżować w godzinach pracy. Sesja burzy mózgów (30 minut): - Podziel uczestników na mniejsze grupy i poproś ich o wymyślenie innowacyjnych pomysłów, które pozwolą zwiększyć zrównoważony rozwój podróży służbowych. - Każda grupa przedstawi swoje pomysły, omawiając wykonalność i potencjalny wpływ proponowanych strategii na cele zrównoważonego rozwoju organizacji.	Udostępnij przestrzeń do współpracy, np. tablicę lub platformę cyfrową, gdzie uczestnicy będą mogli wizualnie rejestrować i udostępniać swoje pomysły w czasie rzeczywistym. Sugerowane narzędzia: Fresk Tablica Microsoft

Chrono metraż	Treść	Materiały dodatkowe/lektura/sprzęt
1 godzina	Ćwiczenie empatii z awatarami: - Wprowadź ćwiczenie empatii, w ramach którego uczestnicy stworzą awatary reprezentujące różne strony zainteresowane (np. kierowców, menedżerów flot, obrońców środowiska). - Przypisz każdej grupie rolę (np. kierownictwo lub pracownicy) i poproś członków grupy, aby wczuli się w rolę przypisanego im awatara, wskazując wyzwania i możliwości poprawy mobilności lub wdrażania zrównoważonych praktyk podróżowania i/lub dojazdu do pracy. - Zachęcaj uczestników do burzy mózgów w celu znalezienia rozwiązań z perspektywy ich awatara i zaprezentuj te pomysły większej grupie, skupiając się na praktycznych, możliwych do wdrożenia strategiach.	Udostępnij przestrzeń do współpracy, np. tablicę lub platformę cyfrową, gdzie uczestnicy będą mogli wizualnie rejestrować i udostępniać swoje pomysły w czasie rzeczywistym. Sugerowane narzędzia: <u>Mural Microsoft Whiteboard</u>
30 minut	Sesja zamykająca: - Podsumuj najważniejsze wnioski z sesji. - Zachęcaj uczestników do refleksji nad omawianymi pomysłami i nad tym, w jaki sposób mogą zastosować poznane strategie w codziennej pracy. - Ułatwienie krótkiej dyskusji na temat kolejnych kroków wdrażania zrównoważonych praktyk w organizacji. - Poproś uczestników, aby podzielili się swoimi osobistymi zobowiązaniami lub konkretnymi działaniami, które planują podjąć w przyszłości.	

Działania bieżące:

Wprowadź do swojej codziennej rutyny co najmniej jedną nową praktykę, która pozwoli Ci zmniejszyć ślad węglowy związany z podróżami i dokumentuj swoje doświadczenia przez najbliższy miesiąc (trwa to cały czas, szacunkowo 10 minut dziennie) za pomocą aplikacji WeCity.

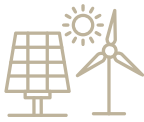

5. Centrum zasobów dla zielonego biznesu

Zbiór zasobów dotyczących efektywności energetycznej, recyklingu, zrównoważonych finansów i odpowiedzialności społecznej

Wstęp

Oferujemy kompleksową kompilację zasobów mających na celu wspieranie zrównoważonych praktyk w różnych sektorach. Ta kolekcja ma służyć jako punkt wyjścia dla organizacji, dostarczając przykładów zrównoważonych działań i praktyk, które można dostosować do różnych rozwiązań operacyjnych. Zasoby są podzielone na określone obszary zainteresowań:

Efektywność energetyczna i energia odnawialna

Recykling i redukcja odpadów

Zrównoważone zakupy i produkcja

Zaangażowanie i szkolenie pracowników

Digitalizacja i redukcja papieru

Mobilność i transport

Zrównoważone finanse i raportowanie ESG

Zrównoważony rozwój społeczny

Konkretne projekty i inicjatywy

Chociaż wszystkie źródła w tej kompilacji zostały dokładnie sprawdzone, dynamiczna natura praktyk zrównoważonego rozwoju oznacza, że niektóre linki lub informacje mogą nie zawsze odzwierciedlać najnowsze aktualizacje. Na dzień publikacji w styczniu 2025 r. treść stanowi wiarygodną podstawę do eksploracji zrównoważonych praktyk, służąc zarówno jako inspiracja, jak i wskazówki dla organizacji.

Wstęp

W każdej z tych kategorii czytelnicy znajdą szereg materiałów, w tym artykuły, raporty, poradnik, kursy online, narzędzia, filmy, podcasty i strony internetowe. Zasoby te mają na celu zapewnienie ogólnej wiedzy na temat wdrażania praktyk przyjaznych dla środowiska i są dostępne głównie w języku angielskim. Jednak dla ułatwienia korzystania z nich w różnych regionach wiele zasobów można przetłumaczyć za pomocą narzędzi do tłumaczenia stron internetowych na dowolny język.

Artykuł

Raport/
Poradnik

Kurs online

Narzędzie

Wideo

Podcast

Strona
internetowa

Oprócz zasobów ogólnych, ta biblioteka zawiera narzędzia i zasoby specyficzne dla danego kraju dla MŚP. Narzędzia te są dostosowane do kontekstów regulacyjnych, ekonomicznych i kulturowych poszczególnych krajów, co czyni je szczególnie cennymi dla organizacji poszukujących lokalnych rozwiązań. Niemniej jednak stanowią również źródło inspiracji i spostrzeżeń dla firm z innych regionów, które chcą dostosować i wdrożyć podobne strategie w swoich własnych kontekstach.

Niniejszy rozdział służy zatem zarówno jako praktyczny zestaw narzędzi, jak i mapa drogowa dla firm i osób zaangażowanych w przyjmowanie zrównoważonych praktyk w swoich działaniach, niezależnie od branży lub kraju działania. Zachęca do świadomego podejścia do zrównoważonego rozwoju, oferując elastyczną wiedzę, która może prowadzić do znaczących zmian na wszystkich poziomach działalności organizacyjnej.

Efektywność energetyczna i energia odnawialna

Koncentruje się na ograniczaniu zużycia energii poprzez wykorzystanie wydajnych technologii i praktyk oraz przechodzenie na odnawialne źródła energii, takie jak energia słoneczna, wiatrowa i wodna, aby zminimalizować wpływ na środowisko.

Przykłady zrównoważonych działań Aktywności, od których warto zacząć

1. Montaż systemów fotowoltaicznych na dachach.
2. Przejście na odnawialne źródła energii.
3. Wymień żarówki żarowe na oświetlenie LED lub świetlówki kompaktowe.
4. Montaż agregatów kogeneracyjnych.
5. Wprowadzenie inteligentnych systemów zarządzania energią.
6. Zainstaluj czujniki ruchu i timery, aby ograniczyć zbędne oświetlenie.
7. Użyj programowalnych termostatów, aby zoptymalizować ustawienia temperatury.
8. Regularnie konserwuj i serwisuj systemy ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji.
9. Inwestuj w energooszczędne urządzenia produkcyjne, sprzęt biurowy i sprzęt AGD.
10. Wybieraj dostawców energii, którzy oferują odnawialne źródła energii, takie jak energia wiatrowa, słoneczna lub hydroelektryczna.
11. Edukuj pracowników na temat praktyk oszczędzania energii i znaczenia ograniczania jej zużycia.
12. Wprowadź elastyczną politykę pracy, która umożliwi pracownikom pracę z domu, zmniejszając w ten sposób zużycie energii w biurze.

Ogólna wiedza na temat efektywności energetycznej i energii odnawialnej
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

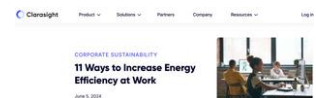
10 wskazówek, jak opracować skuteczny plan efektywności energetycznej dla firmy

Strona internetowa oferuje niezbędne wskazówki dla firm, jak poprawić efektywność energetyczną w obliczu rosnących cen energii i potencjalnych niedoborów w Europie. Kluczowe działania obejmują optymalizację oświetlenia, zarządzanie urządzeniami cyfrowymi i ulepszanie systemów ogrzewania i chłodzenia. Długoterminowe strategie obejmują przeprowadzanie audytów energetycznych, przyjmowanie energii odnawialnej i angażowanie pracowników w praktyki zrównoważonego rozwoju, co prowadzi do oszczędności kosztów, zmniejszenia emisji i poprawy wizerunku marki.

11 sposobów na zwiększenie efektywności energetycznej w pracy

Artykuł oferuje jedenaście wskazówek dotyczących zwiększenia efektywności energetycznej w miejscu pracy. Rekomendacje obejmują szkolenie pracowników w zakresie zrównoważonego rozwoju, korzystanie z energooszczędnego sprzętu, promowanie zielonego transportu, recykling i redukcję odpadów, korzystanie z oświetlenia LED, wyłączanie i odłączanie urządzeń, instalowanie inteligentnych termostatów, sprawdzanie izolacji, korzystanie z listew zasilających, korzystanie z laptopów zamiast komputerów stacjonarnych i wdrażanie systemu zarządzania energią.

Wskazówki dotyczące efektywnego wykorzystania energii w zakładach produkcyjnych

Produkcja odpowiada za największą część rocznego zużycia energii przemysłowej. W artykule przedstawiono dziewięć pomysłów na oszczędzanie energii w produkcji, aby zmniejszyć zużycie energii w Twoim zakładzie.

Informacje o polityce energetycznej UE i jej aktualizacjach

Strona internetowa Komisji Europejskiej poświęcona energetyce dostarcza aktualizacji na temat polityki energetycznej UE, w tym Europejskiego Zielonego Ładu, przepisów, możliwości finansowania i danych rynkowych. Skupia się na promowaniu zrównoważonego, zintegrowanego i bezpiecznego systemu energetycznego.

Ogólna wiedza na temat efektywności energetycznej i energii odnawialnej

Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Pomysły na zrównoważoną transformację w biurze

Platforma Deskbird pełna jest pomysłów, jak zaprojektować przestrzeń roboczą, a nawet domowe biuro, w sposób bardziej zrównoważony i zgodny z procesami zielonej transformacji.

Inteligentni prosumenci energii

Zapoznaj się z koncepcją prosumentów energii, badając osiem różnych modeli, dzięki którym ludzie i firmy mogą doprowadzić nas do inteligentnego i zdekarbonizowanego systemu energetycznego. Raport identyfikuje czynniki finansowe i niefinansowe napędzające te modele oraz korzyści, jakie zapewniają one całemu społeczeństwu.

Przewodnik po audytach energetycznych

Ten praktyczny przewodnik pokazuje, w jaki sposób audyty energetyczne mogą pomóc małym i średnim przedsiębiorstwom w zwiększeniu ich efektywności energetycznej, co prowadzi do zwiększenia zrównoważonego rozwoju, rentowności i gotowości na przyszłość. Broszura została stworzona przez projekt LEAP4SME, który łączy dziewięć krajowych agencji energetycznych. LEAP4SME ma na celu pomoc krajom europejskim w tworzeniu lub wzmacnianiu skutecznych polityk, które zachęcają MŚP do przeprowadzania audytów energetycznych i wdrażania opłacalnych, zalecanych metod oszczędzania energii.

Energooszczędne technologie w miejscu pracy

Raport zawiera informacje na temat zielonych technologii stosowanych w nowoczesnych biurach, roli inteligentnych termostatów w zarządzaniu energią, innowacji w zakresie okien solarnych, nowych standardów, efektywności oświetlenia, przyjaznych dla środowiska metod izolacji służących do kontroli temperatury itp.

Zrozumienie Europejskiego Zielonego Ładu – historia, wyzwania i szanse

Ten kurs bada Europejski Zielony Ład, badając jego składniki, siły napędowe oraz wewnętrzne i zewnętrzne wyzwania, z którymi się mierzy. Możesz zapisać się na bezpłatny kurs stworzony przez ekspertów stojących za GreenDeal-NET. Kurs odbywa się we własnym tempie, co pozwala Ci robić postępy we własnym tempie i masz możliwość ukończenia tylko kilku modułów lub całego kursu od początku do końca.

Free online course on Understanding the European Green Deal

Ogólna wiedza na temat efektywności energetycznej i energii odnawialnej
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Czysta energia i innowacje technologiczne

Tygodniowy bezpłatny kurs TA badający znaczenie czystej energii, prezentujący najnowsze osiągnięcia w dziedzinie technologii i to, jak zmieniają sposób, w jaki zasilamy nasze życie. Możesz wybrać kurs prosty lub zaawansowany, w zależności od liczby modułów, które chcesz omówić.

Oceniający emisje biznesowe (BEE)

Climate Neutral Business Emissions Evaluator (BEE), stworzony przez The Climate Change Project, pomaga organizacjom szybko obliczyć roczne emisje we wszystkich trzech zakresach przy użyciu prostych danych finansowych. Zapewnia wizualne spostrzeżenia w celu zidentyfikowania kluczowych obszarów do poprawy i wspiera firmy prowadzące działalność w wielu krajach. Dzięki dostępowi do kompleksowej biblioteki czynników emisji, BEE jest idealne dla tych, którzy szukają szybkiej, bezpłatnej wyceny emisji jako kroku w kierunku certyfikacji neutralności węglowej.

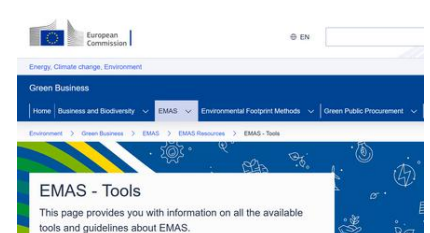
Oprogramowanie do zarządzania czystą energią RETScreen

RETScreen to bezpłatne oprogramowanie pomocnicze udostępniane przez rząd Kanady, zaprojektowane w celu pomocy w ocenie wykonalności i wydajności projektów energii odnawialnej i efektywności energetycznej. Oprogramowanie pomaga użytkownikom obniżyć koszty wdrażania praktycznych projektów energetycznych i pomaga zapewnić, że inwestycje będą działać zgodnie z oczekiwaniami w dłuższej perspektywie. Oprogramowanie jest dostępne w 36 językach. Pełna funkcjonalność RETScreen Expert (w tym możliwość zapisywania, drukowania i eksportowania plików, a także liczne zaawansowane funkcje) jest dostępna w trybie Professional po zakupie odnawialnej 12-miesięcznej subskrypcji.

System Ekozarządzania i Audytu (EMAS)

Strona internetowa z zarówno z krótkimi jak i długimi informacjami oraz filmami na temat oszczędzania energii dla firm. Są wprowadzenia, artykuły na konkretne tematy (np. oświetlenie, urządzenia) lub tematy branżowe (np. dla branży gastronomicznej i hotelarskiej).

Ogólna wiedza na temat efektywności energetycznej i energii odnawialnej

Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Narzędzia protokołu GHG

Strona internetowa GHG Protocol udostępnia kompleksowe narzędzia obliczeniowe i wskazówki dotyczące pomiaru i redukcji emisji gazów cieplarnianych. Obejmuje ona narzędzia i zasoby specyficzne dla danego sektora, które pomagają organizacjom w dokładnym obliczaniu i raportowaniu emisji.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Eko kokpit

Ecocockpit to bezpłatne rozwiązanie do określania śladu węglowego. Użyj ecocockpit, aby utworzyć ślad węglowy swojej firmy (CCF) i swoich produktów (PCF) w zaledwie kilku krokach. Zidentyfikuj czynniki napędzające emisję dwutlenku węgla w swojej firmie w nieskomplikowany i praktyczny sposób i wprowadź odpowiednie środki, aby je zmniejszyć.

Kalkulator korzyści z energii słonecznej

Ten kalkulator jest dla tych, którzy oszczędzają energię i chronią zasoby naturalne. Za pomocą kalkulatora dowiesz się, ile zapłaciłbyś za prąd po zainstalowaniu elektrowni słonecznej. Dowiesz się, jaki rodzaj elektrowni jest potrzebny, jaką kwotę trzeba zainwestować i ile czasu potrzeba, aby te inwestycje się zwróciły.

Aktywny klimat - Oszczędzanie energii

Strona internetowa z wieloma krótkimi i długimi informacjami oraz filmami na temat oszczędzania energii dla firm. Są ogólne wprowadzenia, artykuły na konkretne tematy (np. oświetlenie, urządzenia) lub tematy branżowe (np. dla branży gastronomicznej i hotelarskiej).

Recykling i redukcja odpadów

Koncentruje się na minimalizacji odpadów poprzez stosowanie skutecznych strategii recyklingu i wdrażanie programów ograniczających ilość odpadów w celu oszczędzania zasobów i ograniczania wpływu na środowisko.

Przykłady zrównoważonych działań Aktywności, od których warto zacząć

1. Regularnie monitoruj wskaźniki wytwarzania i recyklingu odpadów
2. Zorganizuj wyznaczone punkty recyklingu papieru, plastiku, szkła i metali (zapewnij czytelne oznakowanie)
3. Zminimalizuj ilość materiałów opakowaniowych i wybierz te, które nadają się do recyklingu lub są biodegradowalne
4. Zastąp przedmioty jednorazowego użytku (np. kubki, sztućce i talerze) alternatywami wielokrotnego użytku
5. Przekaz nadwyżki lub nieużywane przedmioty, takie jak artykuły biurowe, meble i sprzęt, lokalnym organizacjom charytatywnym lub szkołom

Ogólna wiedza na temat recyklingu i redukcji odpadów
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Porady dotyczące redukcji odpadów dla firm

Artykuł zawiera wskazówki dotyczące redukcji odpadów dla firm, kładąc nacisk na redukcję źródeł poprzez zmianę projektów produktów, opakowań i nawyków zakupowych oraz sugeruje praktyczne strategie. Ponadto zachęca firmy do przyjęcia środków zapobiegających powstawaniu odpadów w różnych obszarach, w tym w zakresie działalności biurowej, użytkowania sprzętu, komunikacji i kształtowania krajobrazu, aby obniżyć koszty i poprawić zrównoważony rozwój środowiska.

14 sposobów na ograniczenie marnotrawstwa w biurze

W artykule wymieniono 14 sposobów na ograniczenie ilości odpadów w biurze. Obejmują one kompostowanie odpadów organicznych, utworzenie „zielonego zespołu”, recykling elektroniki, utworzenie stacji recyklingu, przejście na pliki cyfrowe, drukowanie dwustronne, ponowne wykorzystywanie teczek, scentralizowane stacje recyklingu, redukcję opakowań, promowanie lunchów bez odpadów, zakaz używania jednorazowych plastikowych butelek, kupowanie kawy i herbaty w hurtowych ilościach, konkursy recyklingu i dostarczanie naczyń wielokrotnego użytku.

Ogólna wiedza na temat recyklingu i redukcji odpadów
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły,
raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty,
strony internetowe

Zrównoważone modele biznesowe muszą koncentrować się na odpadach

W artykule twierdzi się, że obecne modele biznesowe są niezrównoważone ze względu na skupienie się na wydajności i zysku, co generuje nadmierne marnotrawstwo. Krytykuje się podejście potrójnego wyniku końcowego za to, że nie wymaga ono fundamentalnych zmian w praktykach biznesowych. Zamiast tego proponuje się nowy wynik końcowy: zysk podzielony przez marnotrawstwo. Ta miara zachęca firmy do ograniczania marnotrawstwa, tworzenia długoterminowych relacji i budowania odporności, a nie tylko wydajności, wspierając w ten sposób zrównoważoną gospodarkę o obiegu zamkniętym.

Sustainable Business Models Need to Focus on Waste
Chris Dorelli / December 19, 2019

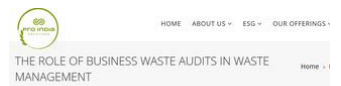
Przegląd, najważniejsze fakty i działania UE w zakresie odpadów i recyklingu

Europejska Agencja Środowiska (EEA) zapewnia dogłębny przegląd odpadów i recyklingu w Europie. Strona podkreśla wysiłki UE na rzecz zmniejszenia wytwarzania odpadów i poprawy wskaźników recyklingu poprzez różne polityki i inicjatywy mające na celu promowanie gospodarki o obiegu zamkniętym. Omawia wpływ odpadów na środowisko i zdrowie, takie jak zanieczyszczenie ze spalania i skażenie składowisk. Strona obejmuje również konkretne strumienie odpadów, w tym bioodpady, odpady elektroniczne i tekstylia, i porusza kwestię znaczenia projektowania produktów w celu łatwiejszego recyklingu i ponownego użycia.

Rola audytów odpadów biznesowych w gospodarce odpadami

Artykuł pomaga lepiej zrozumieć audyty odpadów w przedsiębiorstwach, znaczenie gospodarki odpadami, kluczowe kroki w przeprowadzaniu audytu odpadów, wdrażanie strategii ograniczania odpadów.

Redukcja i zarządzanie odpadami skupiają się na produkcji

W artykule przedstawiono przegląd zagadnień ograniczania odpadów oraz wskazówki dotyczące zarządzania nimi w sektorze produkcyjnym.

Ogólna wiedza na temat recyklingu i redukcji odpadów
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły,
raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty,
strony internetowe

Skuteczne strategie zarządzania odpadami i oszczędzania kosztów w przedsiębiorstwach

W artykule omówiono kwestie utylizacji odpadów oraz strategie gospodarowania odpadami, które pozwalają przedsiębiorstwom oszczędzać pieniądze.

Przewodnik po praktykach Unii Europejskiej w zakresie technologii recyklingu odpadów

Przewodnik podkreśla znaczenie efektywnego gospodarowania odpadami dla gospodarki o obiegu zamkniętym. Opisuje kluczową rolę lokalnych podmiotów we wdrażaniu przepisów UE dotyczących odpadów w celu zapobiegania skutkom dla środowiska i zdrowia. Przewodnik porusza wyzwania związane z różnymi rodzajami odpadów, podkreślając potrzebę prawidłowej utylizacji lub recyklingu w celu utrzymania zdrowego środowiska w obliczu rosnącej produkcji odpadów spowodowanej rozwojem przemysłu.

Guide to European Union Practices on
Waste Recycling Technologies

Rozwój zrównoważonych produktów i usług

W artykule omówiono zrównoważone projektowanie produktów, wykorzystując trzy główne podejścia: zrównoważone projektowanie, które minimalizuje oddziaływanie na środowisko, społeczeństwo i gospodarkę; ekoprojektowanie, którego celem jest ograniczenie szkód dla środowiska i spełnianie przepisów; oraz projektowanie cyrkularne, którego celem jest eliminacja odpadów poprzez ciągłe użytkowanie materiałów.

Ogólna wiedza na temat recyklingu i redukcji odpadów
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły,
raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty,
strony internetowe

Zestawy narzędzi do ukierunkowanej komunikacji na rzecz redukcji odpadów

Strona internetowa Europejskiego Tygodnia Redukcji Odpadów (EWWR) oferuje różne narzędzia do promowania zapobiegania powstawaniu odpadów. Obejmują one roczne narzędzia tematyczne (np. marnowanie żywności, opakowania), zasoby komunikacyjne dla twórców działań, takie jak logo, plakaty i materiały informacyjne, a także ukierunkowane zestawy komunikacyjne dla obywateli, szkół, przedsiębiorstw i władz publicznych/organizacji pozarządowych. Dostępne są również zasoby dla kampanii „Let's Clean Up Europe” oraz poradnik dla wszystkich grup docelowych w celu organizowania i promowania działań na rzecz redukcji odpadów.

Yearly thematic tools

2024: Food Waste

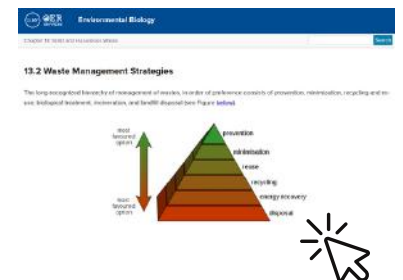
10-etapowy przewodnik po recyklingu biznesowym

To prostsze niż mogłoby się wydawać. Postępuj zgodnie z tym przewodnikiem krok po kroku, aby utworzyć program recyklingu i redukcji odpadów dostosowany do potrzeb Twojej firmy. Jeśli Twoja firma już ma program, skorzystaj z tego zasobu, aby uzyskać pomysły na jego ulepszenie lub rozszerzenie.

Strategie gospodarowania odpadami

Kurs online omawia strategie zarządzania odpadami w hierarchii, przy czym zapobieganie jest najbardziej preferowaną metodą, a następnie minimalizacja, recykling i ponowne wykorzystanie, obróbka biologiczna, spalanie i składowanie na wysypiskach. Podkreśla zalety każdej strategii, takie jak redukcja zużycia zasobów, zmniejszenie wpływu na środowisko i generowanie energii z odpadów. Kurs szczególnie zwraca uwagę na nowoczesne techniki, takie jak kompostowanie, fermentacja beztlenowa i recykling, aby usprawnić zarządzanie odpadami.

Kalkulator odpadów

Użyj tego kalkulatora, aby oszacować objętość odpadów, które wygeneruje Twój budynek. Dowiedz się, jak minimalizacja wytwarzania odpadów, zwiększenie przekierowywania odpadów i wykorzystanie sprzętu do redukcji objętości może obniżyć Twoje potrzeby magazynowe.

Waste Calculator

Use this calculator to figure out the volume of waste that your building will generate. See how reducing waste generation, increasing waste diversion and using volume reduction equipment can reduce storage requirements.

Read more about the Waste Calculator [here](#).

Ogólna wiedza na temat recyklingu i redukcji odpadów

Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Ponowne wykorzystanie planety

Platforma promująca rozwiązania w zakresie opakowań wielokrotnego użytku w całej Europie, pomagająca przedsiębiorstwom ograniczać ilość odpadów i wspierać zrównoważony rozwój poprzez współpracę i dzielenie się wiedzą.

Kalkulator redukcji emisji odpadów

Przedsiębiorstwa mogą znacząco zmniejszyć swój ślad węglowy, przestrzegając hierarchii postępowania z odpadami i unikając składowania odpadów na wysypiskach.

Wyeliminuj odpady i zanieczyszczenia

Ten film pomoże Ci zrozumieć, w jaki sposób zmiana systemu może pomóc w zmniejszeniu ilości odpadów i zapobieganiu zanieczyszczeniom. Zawiera kilka przykładów pokazujących, w jaki sposób wdrażanie strategii projektowania gospodarki o obiegu zamkniętym wspiera przejście w kierunku zrównoważonego rozwoju.

Gospodarka odpadami w miejscu pracy

Workplace Waste Management odnosi się do różnych działań i strategii wdrażanych w przedsiębiorstwie lub organizacji w celu obsługi i redukcji odpadów. Jest to kompleksowe podejście obejmujące cały cykl życia odpadów, od ich powstania do ostatecznej utylizacji lub odzysku

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Polski Pakt Plastikowy

Partnerstwo międzysektorowe w celu zamknięcia obiegu opakowań plastikowych. Część globalnej sieci Plastics Pacts, koordynowanej przez fundację Ellen MacArthur. IT pomaga organizacjom członkowskim wymieniać się wiedzą i doświadczeniami w celu znalezienia najlepszych rozwiązań w celu zamknięcia obiegu opakowań plastikowych w ramach ich działalności i podejmowania dobrowolnych zobowiązań w tym obszarze.

PreZero SPOT we współpracy z Packaging Cockpit

PreZero Sustainable Packaging Optimization Tool (SPOT) to cyfrowa platforma opracowana we współpracy z Packaging Cockpit. Pomaga firmom oceniać i optymalizować opakowania pod kątem recyklingu, wpływu na emisję CO2 i zgodności z przepisami. Narzędzie zapewnia analizę dla poszczególnych krajów, w tym wskaźniki recyklingu i koszty materiałów opakowaniowych w całej Europie. Oferuje bezpłatne podstawowe funkcje, takie jak analiza śladu węglowego i szacowanie kosztów opakowań, umożliwiając firmom symulowanie zmian i poprawę zrównoważonego rozwoju opakowań.

Miejsca, w których mieszkańcy mogą oddać zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz baterie

W niniejszym dokumencie znajdują się zaktualizowane, usystematyzowane informacje dotyczące segregacji odpadów i ich przekazywania podmiotom zajmującym się ich przetwarzaniem. Informacje te mogą zostać wykorzystane przez mieszkańców i osoby prawne przy rozwiązywaniu problemów związanych z segregacją i utylizacją odpadów.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

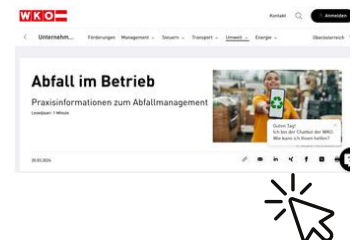
Doradztwo środowiskowe

 Segregacja odpadów w firmach: Strona internetowa Umweltberatung oferuje szczegółowe informacje na temat segregacji odpadów w firmach. Znajdziesz tutaj praktyczne wskazówki i instrukcje, jak skutecznie zorganizować segregację odpadów w swojej firmie.

Austriacka Federalna Izba Gospodarcza (WKO)

 Austriacka Federalna Izba Gospodarcza (WKO): WKO dostarcza informacji na temat tego, jak MŚP mogą organizować swoją gospodarkę odpadami. Istnieją uproszczenia dla firm, w których odpady są wytwarzane w ilościach domowych. Od pewnej wielkości i rodzaju działalności może być konieczne stworzenie koncepcji gospodarki odpadami i wyznaczenie zarządcy odpadów.

Federalne Ministerstwo Działań na rzecz Klimatu, Środowiska, Energii, Mobilności, Innowacji i Technologii (BMK):

 Federalne Ministerstwo ds. Działań na rzecz Klimatu, Środowiska, Energii, Mobilności, Innowacji i Technologii (BMK): BMK oferuje ABC segregacji odpadów, które pokazuje, jak prawidłowo zbierać i segregować odpady. Jest to szczególnie przydatne dla firm, które chcą mieć pewność, że spełniają wszystkie wymagania prawne.

Zrównoważone zakupy i produkcja

Kładzie nacisk na pozyskiwanie towarów i usług przyjaznych dla środowiska i wytwarzanych w sposób etyczny, a także wdrażanie zrównoważonych procesów produkcyjnych w celu zmniejszenia śladu węglowego.

Przykłady zrównoważonych działań Aktywności, od których warto zacząć

1. Wykorzystanie materiałów zrównoważonych (np. ze zrównoważonej gospodarki leśnej)
2. Opracowywanie koncepcji produktów śladu węglowego.
3. Wykorzystanie regionalnych opcji pozyskiwania.
4. Produkcja towarów z materiałów pochodzących z recyklingu
5. Zidentyfikuj obszary wymagające poprawy i potencjalnych nowych dostawców o lepszych referencjach w zakresie zrównoważonego rozwoju.
6. Wybieraj materiały pochodzące z lokalnych źródeł, aby ograniczyć emisję spalin podczas transportu i wesprzeć lokalne gospodarki.
7. Uzyskaj odpowiednie certyfikaty zrównoważonego rozwoju dla produktów (np. Fair Trade, FSC, Organic).
8. Inwestuj w maszyny i technologie, które mają mniejszy wpływ na środowisko.

Ogólna wiedza na temat zrównoważonych zakupów i produkcji
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

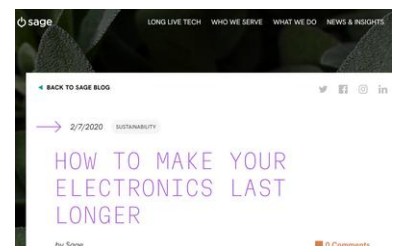
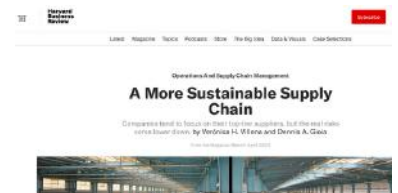
Bardziej zrównoważony łańcuch dostaw

W artykule omówiono wyzwania, z jakimi mierzą się korporacje wielonarodowe (MNC), aby zapewnić zgodność swoich łańcuchów dostaw ze standardami zrównoważonego rozwoju. Pomimo zobowiązań dotyczących uczciwych praktyk pracy i ochrony środowiska dostawcy niższego szczebla często nie wywiązują się ze swoich obowiązków, co stwarza ryzyko dla MNC. Autorzy zbadali trzy wiodące w zakresie zrównoważonego rozwoju MNC i odkryli, że stosują one różne strategie w celu promowania dobrych praktyk w całym łańcuchu dostaw. Zalecenia obejmują zwiększenie szkoleń dla pracowników ds. zaopatrzenia i wspieranie bezpośredniej komunikacji z dostawcami w celu poprawy odpowiedzialności społecznej, środowiskowej i ekonomicznej.

Jak sprawić, by Twoje urządzenia elektroniczne działały dłużej

W tym artykule pokazano, jak inwestować w te urządzenia elektroniczne, które będą służyć organizacjom dłużej, aby jak najbardziej ograniczyć ilość odpadów elektronicznych. Zakup produktów elektronicznych do miejsca pracy przy użyciu etycznych praktyk i materiałów pochodzących z recyklingu może pomóc w wydłużeniu żywotności technologii.

Ogólna wiedza na temat zrównoważonych zakupów i produkcji

Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

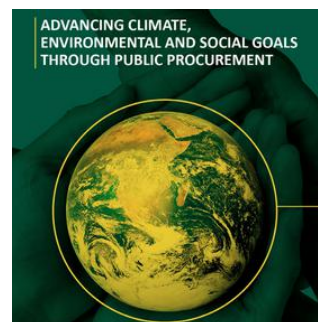
Przewodnik krok po kroku po zrównoważonym zarządzaniu łańcuchem dostaw

Niniejsza publikacja jest skierowana do małych i średnich przedsiębiorstw, które już wprowadziły przyjazne dla środowiska praktyki i chcą wprowadzić zrównoważone zarządzanie łańcuchem dostaw. Oferuje ona wsparcie w rozwijaniu zrównoważonych łańcuchów dostaw, zwłaszcza dla firm z systemem zarządzania środowiskowego zgodnie z EMAS lub ISO 14001. Przewodnik wyjaśnia korzyści, istotne tematy i podstawowe kroki projektowania zrównoważonych łańcuchów dostaw, w tym analizę istotności, ustalanie celów, adaptację procesów i wymagania dostawców. Dalsze źródła informacji są wskazane w części IV.

Wspieranie celów klimatycznych, środowiskowych i społecznych poprzez zamówienia publiczne

Raport został opublikowany przez Reuse – największą w Europie sieć przedsiębiorstw społecznych działających w gospodarce o obiegu zamkniętym, ze szczególnym uwzględnieniem ponownego użycia, naprawy i recyklingu, a także przy wsparciu Europejskiej Fundacji Klimatycznej. Dokument podkreśla najlepsze praktyki w zakresie społecznie odpowiedzialnych i zielonych zamówień publicznych w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem przedsiębiorstw społecznych zaangażowanych w działania zorientowane na ponowne użycie.

Podręcznik dla początkujących w zakresie zrównoważonych zakupów

W tym artykule podkreślono kroki i najlepsze praktyki, organizacje i zasoby zrównoważonych zakupów, korzyści i wyzwania zrównoważonych zakupów

Ramy ESG dla MŚP: praktyczny przewodnik

Ten szczegółowy przewodnik został opracowany zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw (CSRD) (UE) 2022/2464, która nakłada na duże firmy i organizacje interesu publicznego w UE obowiązek corocznego ujawniania wyników w zakresie środowiska, społeczeństwa i ładu korporacyjnego (ESG). Obejmuje on nowe europejskie standardy sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju (ESRS) opracowane przez Europejską Grupę Doradczą ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG).

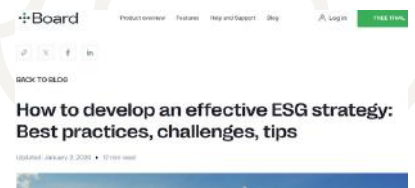

Ogólna wiedza na temat zrównoważonych zakupów i produkcji
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Jak opracować skuteczną strategię ESG

Strategie środowiskowe, społeczne i ładu korporacyjnego (ESG) są coraz ważniejsze dla przedsiębiorstw z różnych branż, a ponad 75% inwestorów na rynku prywatnym preferuje inwestycje zgodne z ESG. Opracowanie solidnej strategii ESG obejmuje zrozumienie wpływu organizacji na społeczeństwo i środowisko oraz integrację czynników ESG z operacjami biznesowymi i procesami podejmowania decyzji. W tym przewodniku zapoznasz się z ramami ESG, ich celem oceny praktyk biznesowych i wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju i etyki oraz kierowaniem w zakresie odpowiedzialnego inwestowania.

Przewodnik po projektowaniu cyrkularnym

Produkcja zrównoważonych produktów zaczyna się od przyjęcia metod projektowania opartych na obiegu zamkniętym. Ten kompleksowy przewodnik obejmuje ramy Understand - Define - Make - Release i zapozna Cię z metodami i działaniami, które pomogą Ci zrozumieć, jak zacząć projektować, produkować i wprowadzać na rynek więcej produktów lub usług obiegu zamkniętego, a także uzyskać wgląd w powiązania między biznesem, społecznościami, ludźmi i środowiskiem.

Ramy zamówień publicznych w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym

Ramy te zostały opracowane przez Ellen MacArthur Foundation, organizację, która promuje gospodarkę o obiegu zamkniętym. Jej celem jest eliminacja odpadów i zanieczyszczeń, utrzymanie produktów i materiałów w obiegu przez jak najdłuższy czas oraz regeneracja środowiska. Ramy te zawierają szczegółowe wskazówki dotyczące wdrażania protokołu zielonych zamówień w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP), obejmujące m.in. ocenę potrzeb, wybór dostawców, zarządzanie procesem wyboru oraz zawieranie umów.

Aplikacja przewodnika po eko-etykiecie

Czym jest Ecolabel Guide? Ecolabel Guide został opracowany, aby pomóc konsumentom dokonywać zrównoważonych wyborów produktów w oparciu o informacje zawarte na etykiecie i rozpoznawać ekoetykietę od innych etykiet. Aplikacja zawiera bazę danych najpopularniejszych etykiet „eko”, „organicznych” i innych ekologicznych i społecznych, które można znaleźć na produktach na całym świecie.

Ogólna wiedza na temat zrównoważonych zakupów i produkcji
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Zrównoważony model biznesowy Canvas

Sustainable Business Model Canvas to narzędzie zaprojektowane do przekształcania pomysłów w wykonalne modele biznesowe, ze szczególnym uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Przyjmuje holistyczne podejście, biorąc pod uwagę nie tylko czynniki ekonomiczne, ale także wpływ ekologiczny i społeczny. Celem jest maksymalizacja pozytywnych efektów dla społeczeństwa i środowiska przy jednoczesnym minimalizowaniu negatywnych skutków.

Zrównoważone zakupy: nie chodzi tylko o bycie ekologicznym

Zrównoważone zaopatrzenie zmienia sposób, w jaki firmy pozyskują potrzebne im zasoby i jak podejmują ostrożne decyzje w zakresie „zazieleniania” swoich łańcuchów dostaw. Ale czy chodzi tylko o referencje środowiskowe? Chodzi również o podjęcie wyzwań związanych z wdrażaniem kwestii środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego w praktykach zaopatrzenia, handlu i zawierania umów, w tym o stosowanie normy ISO 20400 w celu wdrożenia zrównoważonych praktyk.

Platforma zrównoważonych zakupów

Strona internetowa poświęcona zrównoważonym zakupom podkreśla znaczenie podejmowania decyzji zakupowych, które mają pozytywny wpływ na środowisko, gospodarkę i społeczeństwo. Podkreśla koncepcję zrównoważonych zakupów, która zapewnia, że organizacje kupują produkty i usługi, które przynoszą wartość, a jednocześnie przynoszą korzyści społeczeństwu i tym samym planecie. Strona obejmuje takie aspekty, jak Zielone Zamówienia Publiczne (GPP) i społecznie odpowiedzialne zamówienia publiczne (SRPP), a także zamówienia o obiegu zamkniętym, które koncentrują się na całym cyklu życia produktów i zachęcają do innowacyjnych modeli biznesowych. Zarówno organizacje sektora publicznego, jak i prywatnego są zachęcane do przyjmowania zrównoważonych i o obiegu zamkniętym praktyk zakupów, aby dostosować swoje zakupy do celów efektywności wykorzystania zasobów, działań na rzecz klimatu, odpowiedzialności społecznej i odporności gospodarczej.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

ESG wpłynie na każdego. Trendy 2024

W artykule omówiono kluczową rolę technologii i analizy danych w zwiększaniu dokładności i efektywności raportowania ESG, a także konieczność dostosowania się przedsiębiorstw każdej wielkości do tych zmian w celu utrzymania przewagi konkurencyjnej i poprawy wizerunku publicznego.

Webinaria z GOZ Academy

GOZ Academy to seria webinarów dla firm na temat GOZ w praktyce. Są one pigułką wiedzy na temat kluczowych tematów związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym i dostosowaniem firm do tego modelu ekonomicznego wdrażanego w UE.

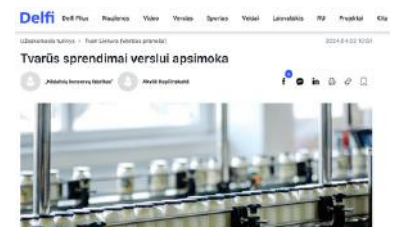
Zieleń korporacyjna – podcast na rzecz ochrony klimatu w korporacji

Ten podcast jest efektem współpracy Climate Protection Companies Association i Corporate Climate Protection Network. Omawia on wiele możliwości ochrony klimatu w przedsiębiorstwach. Szczególną uwagę należy zwrócić na odcinek 12 „Zrównoważone zamówienia publiczne: praktyczne doświadczenia średniej wielkości przedsiębiorstwa”.

Zrównoważone rozwiązania opłacają się biznesowi

Artykuł dostarcza informacji w zakresie dobrej praktyki firmy, która dzięki innowacyjnej zmianie procesów technologicznych zużywa znacznie mniej zasobów, ale dostarcza na rynek więcej produktów. Oszczędzanie zasobów firmy odbywa się poprzez usprawnianie procesów produkcyjnych, inwestowanie w mniej zanieczyszczający transport. Firmy zwracają również uwagę na bardziej zrównoważone opakowania i zamawiają zrównoważone rozwiązania, które są wykorzystywane w procesie produkcyjnym.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Przewodnik po zrównoważonych zamówieniach publicznych:

Austrian Climate Alliance zawiera praktyczne wskazówki i przykłady, w jaki sposób MŚP mogą uczynić swoje procesy zamówień publicznych bardziej zrównoważonymi.

Zrównoważona produkcja

Platforma „nachhaltigeuniversitaeten.at” oferuje przewodnik po zrównoważonych zakupach, który obejmuje również aspekty zrównoważonej produkcji. Tutaj MŚP mogą znaleźć cenne informacje na temat wdrażania ekologicznych procesów produkcyjnych.

Leitfaden
nachhaltige Beschaffung

Podcast „Zielony Ład”: Czy MŚP są gotowe stawić czoła ryzykom związanym ze zmianami klimatu?

Bulgarian National Radio (BNR) prezentuje Green Deal Podcast – projekt realizowany przez konsorcjum europejskiej sieci radiowej „Evranet+”, wspierany przez Komisję Europejską. W tym odcinku podcastu skupiono się na gotowości bułgarskich MŚP do stawiania czoła wyzwaniom związanym z klimatem, ponieważ Bułgaria znajduje się w jednym z regionów szczególnie narażonych na nagłe powodzie i susze, a niektórym firmom trudno jest reagować na zmiany klimatu.

Zaangażowanie i szkolenie pracowników

Koncentruje się na edukowaniu i angażowaniu pracowników w inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju poprzez programy szkoleniowe, kampanie zwiększające świadomość i działania promujące kulturę odpowiedzialności za środowisko w organizacji.

Przykłady zrównoważonych działań Aktywności, od których warto zacząć

1. Propagowanie świadomości ekologicznej poprzez szkolenia i warsztaty
2. Wsparcie inicjatyw pracowniczych, takich jak dni ochrony środowiska i mobilności.
3. Wsparcie dla pracowników poprzez inicjatywy takie jak rowery firmowe czy mobilność elektryczna.
4. Utworzenie wielofunkcyjnego zespołu, którego zadaniem będzie wdrażanie inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju w firmie.
5. Regularnie informuj personel o postępach i świętuj osiągnięte kamienie milowe.
6. Zaproś zewnętrznych ekspertów, aby podzielili się swoimi spostrzeżeniami i najlepszymi praktykami.
7. Zintegruj zrównoważony rozwój z podstawowymi wartościami i misją firmy.
8. Utwórz platformę, na której pracownicy będą mogli zgłaszać pomysły i sugestie dotyczące poprawy zrównoważonego rozwoju w firmie.
9. Wybierz istniejącą kampanię poświęconą ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi (sadzenie drzew, sprzątanie parku itp.) i zorganizuj wydarzenie integrujące zespół, w którym kadra zarządzająca i pracownicy będą mogli wziąć udział jako wolontariusze.

Ogólna wiedza na temat zaangażowania i szkoleń pracowników Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

18 sposobów na zwiększenie świadomości pracowników na temat zrównoważonego rozwoju

W tym artykule unika się obszernych porad i analiz, a zamiast tego wybiera się szybką listę 18 sposobów na podniesienie świadomości pracowników. Te pomysły mogą ostatecznie stanowić elementy większej strategii zaangażowania, ale skupiono się na początkowym komponencie – po prostu podniesieniu świadomości działań i planów firmy w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Ogólna wiedza na temat zaangażowania i szkoleń pracowników
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

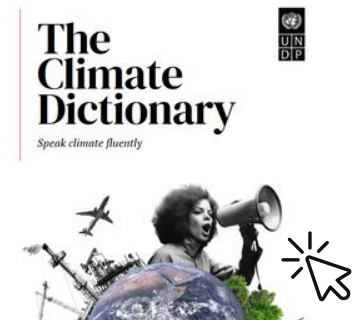
Kompendium inspirujących praktyk

Grupa robocza ds. kształcenia zawodowego i zielonej transformacji w Europejskim Obszarze Edukacji ułatwia wymianę techniczną i wkład w celu wsparcia krajów we wdrażaniu zasad i celów określonych w zaleceniu Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego, a także w Deklaracji z Osnabrück. W ramach swojego mandatu grupa ta opracowała zestaw inspirujących praktyk z całej Europy, które są przedstawione w Kompendium. Przewodnik jest odpowiedni dla kadry szkół kształcenia zawodowego; trenerów wewnętrznych, mentorów, tutorów itp., indywidualnych firm poszukujących inspirujących sposobów zapewnienia swoim pracownikom umiejętności, których potrzebują do zielonej transformacji.

Słownik klimatyczny

Praktyczny przewodnik po zmianach klimatycznych to przystępny słownik, który w prosty sposób wyjaśnia 40 kluczowych pojęć związanych z klimatem. Dzięki temu nawet skomplikowane terminy naukowe stają się zrozumiałe dla każdego, co ułatwia społeczeństwu lepsze zrozumienie zagadnień dotyczących zmian klimatycznych.

Jak organizować zrównoważone wydarzenia hybrydowe

Przewodnik, jak upewnić się, że Twoja hybrydowa konferencja spełnia wymogi zrównoważonego rozwoju. Jeśli chcesz uzyskać szczegółowe informacje i wskazówki dotyczące organizacji zrównoważonych wydarzeń, możesz sprawdzić Poradnik dotyczące organizacji takich spotkań i wydarzeń w Komisji Europejskiej oraz uzyskać dalsze cenne porady.

170 działań na rzecz walki ze zmianą klimatu

Niniejsza broszura jest częścią „170 Series” projektu Perception Change Project ONZ. Zawiera 10 codziennych wskazówek działań dla każdego z 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju, podając praktyczne kroki, które możesz podjąć, aby chronić środowisko i zmniejszyć wpływ zmian klimatycznych.

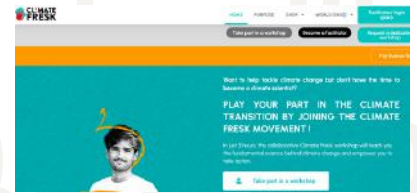

Ogólna wiedza na temat zaangażowania i szkoleń pracowników
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Climate Fresk

Climate Fresk to francuska organizacja non-profit założona w grudniu 2018 r. w celu podniesienia świadomości społecznej na temat zmian klimatycznych. Oferuje ona wspólną, poważną grę składającą się z 42 kart, w której uczestnicy tworzą fresk, stąd nazwa „fresk”, podsumowująca ustalenia Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu. Do 2023 r. w tej aktywności wzięło udział ponad milion osób. Poznaj możliwości w swoim kraju, w których Twoi pracownicy mogą uczestniczyć w bezpłatnych warsztatach Climate Fresk jako indywidualni uczestnicy lub wybrać płatną opcję zorganizowania warsztatu w siedzibie Twojej firmy.

Symulator rozwiązań klimatycznych En-ROADS

En-ROADS to globalny symulator klimatyczny, który umożliwia użytkownikom badanie wpływu około 30 polityk – takich jak elektryfikacja transportu, wdrażanie cen emisji dwutlenku węgla i ulepszenie praktyk rolniczych – na wiele czynników, w tym ceny energii, temperaturę, jakość powietrza i wzrost poziomu morza. Stworzony przez Climate Interactive, MIT Sloan Sustainability Initiative i Ventana Systems, En-ROADS to model dynamiki systemu skrupulatnie oparty na najlepszej dostępnej wiedzy naukowej i skalibrowany na podstawie różnorodnego zestawu istniejących zintegrowanych modeli oceny, klimatu i energii. Poznaj sieć ambasadorów EN-ROADS w swoim kraju i wybierz jeden z ich warsztatów dla swojej firmy.

Grywalizacja Shift2Green

Shift2Green to interaktywna gra zaprojektowana w celu zachęcania do przyjaznego środowiska stylu życia. Pomaga użytkownikom dokonywać zrównoważonych wyborów poprzez angażujące działania i edukację, promując zielone nawyki. Platforma jest wspierana przez Unię Europejską i ma na celu promowanie świadomości ekologicznej.

Sieciowanie CE

Circular Economy Club (CEC) jest non-profitowym ramieniem swojej macierzystej organizacji, Circular Economy Institute (CEI). CEC jest międzynarodową siecią w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym, obejmującą profesjonalistów i organizacje z lokalnymi klubami CEC na całym świecie.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Strona "GOZ w Praktyce" skupia się na praktycznej wiedzy i rozwiązaniach związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym (GOZ). Sekcja "Modele Biznesowe" przedstawia innowacyjne i zrównoważone modele biznesowe, które pomagają firmom wdrażać zasady GOZ, ograniczać odpady i efektywnie wykorzystywać zasoby. Zawiera przykłady, studia przypadków oraz strategie wdrażania gospodarki o obiegu zamkniętym w różnych branżach.

Ankieta pracownicza Great Place To Work®

Badanie dostarcza dokładny obraz mocnych stron organizacji i obszarów do poprawy, umożliwiając jej systematyczny przegląd i rozwój kultury miejsca pracy oraz zrównoważony wzrost atrakcyjności jako pracodawcy. Stanowi również podstawę certyfikacji i konkursów Best Workplaces organizowanych przez Great Place to Work®.

Jak firmy inspirują zaangażowanie pracowników w zrównoważony rozwój

W artykule podkreślono, dlaczego firmy powinny zachęcać pracowników do przyjmowania zrównoważonych praktyk. Wynika to z odpowiedzialności wobec planety i społeczeństwa, a także korzyści płynących z tworzenia pozytywnego środowiska wewnętrznego. Jasna komunikacja na temat kluczowych obszarów zainteresowania jest niezbędna przed wdrożeniem konkretnych zmian. Wspólna wizja organizacyjna jest kluczowa dla zaangażowania pracowników w zrównoważony rozwój, a także edukowanie pracowników w zakresie odpowiednich tematów.

Klub w Parku Technologicznym w Sofii

Greenhouse Club jest ukoronowaniem owocnej współpracy Cleantech Bulgaria i Sofia Tech Park. Greenhouse Club rozwija zielone innowacje w Bułgarii, tworząc przestrzeń do skalowania potencjału bułgarskich przedsiębiorców zajmujących się zielonymi technologiami i wspierając ich w ekspansji międzynarodowej poprzez różnorodne programy i możliwości.

Digitalizacja i redukcja papieru

Celem jest ograniczenie zużycia papieru i zwiększenie efektywności poprzez wdrożenie narzędzi i procesów cyfrowych, które również przyczyniają się do zmniejszenia śladu węglowego i oszczędzania zasobów.

Przykłady zrównoważonych działań Aktywności, od których warto zacząć

1. Określ kluczowe obszary, w których można ograniczyć lub wyeliminować zużycie papieru.
2. Redukcja zużycia papieru poprzez digitalizację
3. Promocja podpisów elektronicznych i komunikacji elektronicznej.
4. Korzystaj z rozwiązań do przechowywania danych w chmurze, aby zmniejszyć potrzebę przechowywania plików fizycznych.
5. Wprowadzenie systemów cyfrowego zarządzania dokumentacją.
6. Przejdź na elektroniczne systemy fakturowania i rozliczeń, aby zmniejszyć zużycie papieru.
7. Zachęcaj klientów i dostawców do akceptowania i wysyłania faktur cyfrowych.
8. Wdrażanie narzędzi do elektronicznego podpisu umów i porozumień.
9. Wdrażaj cyfrowe narzędzia do zarządzania projektami, aby usprawnić przepływy pracy i ograniczyć liczbę drukowanych planów projektów.
10. Ustaw domyślne ustawienia drukarki na drukowanie dwustronne (dupleks).

Ogólna wiedza na temat digitalizacji i redukcji papieru
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Jak technologia i automatyzacja mogą sprawić, że Twoja firma będzie przyjazna dla środowiska

Technologia zrewolucjonizowała działalność biznesową, co zostało szczególnie uwypuklone podczas pandemii COVID-19 wraz z rozwojem pracy zdalnej, online i hybrydowej. W tym artykule zbadano skutki automatyzacji jako znaczącego postępu technologicznego w celu zautomatyzowania codziennego zarządzania, zwiększając produktywność i wydajność w firmach każdej wielkości. Jednak poza tymi korzyściami operacyjnymi technologia i automatyzacja oferują również znaczne korzyści środowiskowe.

W kierunku Europy Cyfrowej

Informacja opublikowana przez Radę Unii Europejskiej prezentująca znaczenie transformacji cyfrowej dla społeczeństwa i gospodarki Europy.

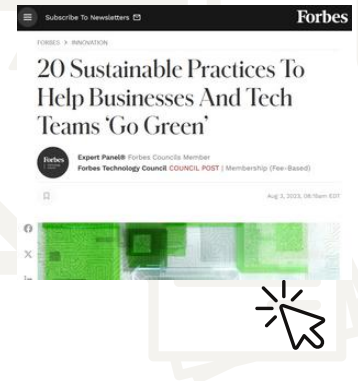
Ogólna wiedza na temat digitalizacji i redukcji papieru

Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

20 zrównoważonych praktyk, które pomogą firmom i zespołom technologicznym „przejsć na ekologię”

Artykuł oferuje 20 wskazówek dla firm i zespołów technologicznych, jak przyjąć zrównoważone praktyki, takie jak korzystanie z energii odnawialnej, redukcja odpadów elektronicznych i optymalizacja zużycia energii. Zachęca do integrowania zielonych strategii z codziennymi operacjami, takimi jak praca zdalna i odpowiedzialne pozyskiwanie, w celu zwiększenia długoterminowej wydajności i zrównoważonego rozwoju.

Ku zielonej i cyfrowej przyszłości

W tym badaniu analizuje się, w jaki sposób UE może osiągnąć zarówno zielone, jak i cyfrowe transformacje, które są kluczowymi priorytetami politycznymi. Chociaż te transformacje mogą się wzajemnie wspierać, technologie cyfrowe często negatywnie wpływają na środowisko. Badanie koncentruje się na pięciu głównych sektorach: rolnictwie, budownictwie, energetyce, energochłonnych gałęziach przemysłu i transporcie. Podkreśla potrzebę zintegrowanego podejścia, aby zapewnić, że te transformacje wzajemnie się wzmacniają, dostarczając kluczowych rekomendacji dla pomyślnej implementacji.

Jak ograniczyć zużycie papieru w biurze

Firmy i organizacje mogą łatwo ograniczyć zużycie papieru i koszty. Większość biur może osiągnąć redukcję o 20 procent lub więcej. Oto lista kontrolna z kilkoma praktycznymi wskazówkami, które pomogą Twojej firmie wdrożyć skuteczny, oszczędny program redukcji papieru.

Cyfrowa transformacja MŚP

Raport, stworzony przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), przedstawia bariery, z którymi borykają się mniejsze przedsiębiorstwa na drodze do transformacji cyfrowej. Często z powodu braku zasobów wewnętrznych, świadomości lub problemów finansowych małe MŚP mają trudności z przyjęciem korzyści transformacji cyfrowej. Raport analizuje rolę decydentów politycznych we wspieraniu małych przedsiębiorstw, a także zapewnia obszerny przegląd obecnych i przyszłych zmian w polityce cyfrowej MŚP.

Ogólna wiedza na temat digitalizacji i redukcji papieru
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

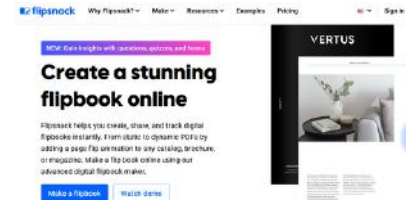
Transformacja cyfrowa - krok po kroku

Digital Transformation Tool to zasób online zaprojektowany, aby pomóc małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP) opracować strategię transformacji cyfrowej. Zapewnia wskazówki krok po kroku, szybkie kontrole w celu oceny gotowości oraz materiały edukacyjne na temat technologii cyfrowych, takich jak blockchain i big data. Narzędzie wspiera firmy w zrozumieniu szans i zagrożeń związanych z digitalizacją, oferując jednocześnie zasoby konsultingowe i szkoleniowe ułatwiające wdrożenie.

Narzędzie do tworzenia flipbooków online: Flipsnack

Narzędzie Flipsnack zapewnia funkcje takie jak flipbook, który daje użytkownikowi wrażenie korzystania z papierowych dokumentów w formie wydruków cyfrowych na dowolnym urządzeniu. Jest to pomocne narzędzie pozwalające uniknąć papierowych dokumentów, plików, wykresów itp. Aby pomóc Twojej organizacji przejść na tryb bezpapierowy

Kalkulator papieru

Paper Calculator to bezpłatne, internetowe źródło Environmental Paper Network*, które kwantyfikuje korzyści wynikające z lepszych wyborów dotyczących papieru. Paper Calculator pokazuje wpływ na środowisko różnych papierów w całym ich cyklu życia.

Wiodąca seria podcastów na temat transformacji cyfrowej

Digitalks to podcast, który szuka odpowiedzi na wyzwania związane z transformacją cyfrową. Podcast koncentruje się na nowych technologiach i wszystkich kwestiach związanych z innowacją i biznesem cyfrowym.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Program finansowania UE Polska Cyfrowa

Strona internetowa oferuje informacje, bezpłatne porady oraz możliwości finansowania, wspierając polskie MŚP w przejściu na cyfrowe, bezpapierowe biuro.

Cztery obszary działania strategii cyfryzacji dla MŚP

Film pokazuje, jak rozpocząć realizację strategii cyfrowej i stworzyć plan działania w zakresie digitalizacji dla Twojej firmy.

Digitalizacja biznesu – praktyczne kroki

Treść filmu pomoże odpowiedzieć na pytania: jakie rozwiązania digitalizacyjne są dostępne w sektorze usług i handlu dla małych firm, jakie narzędzia cyfrowe umożliwiają efektywniejsze zarządzanie przedsiębiorstwem, od czego zacząć digitalizację swojego biznesu?

Program finansowania „Program KMU.DIGITAL”

Ta strona internetowa zawiera informacje, bezpłatne porady i możliwości finansowania transformacji w cyfrowe biuro bez papieru. Program finansowania ma na celu wesprzeć austriackie MŚP w ich cyfrowej transformacji.

Mobilność i transport

Koncentruje się na promowaniu zrównoważonych opcji transportu, ograniczaniu emisji powstających w trakcie podróży służbowych oraz zachęcaniu do korzystania z pojazdów przyjaznych dla środowiska i alternatywnych metod dojazdu do pracy.

Przykłady zrównoważonych działań Aktywności, od których warto zacząć

1. Zainstaluj stojaki na rowery i zapewnij bezpieczne miejsce do przechowywania rowerów.
2. Promocja mobilności rowerowej i rowerów elektrycznych.
3. Opracowanie polityki zachęcającej do zrównoważonych praktyk podróżowania, np. korzystania z pociągów zamiast samolotów na krótkich dystansach.
4. Promowanie współdzielenia samochodów i korzystania z transportu publicznego.
5. Dofinansowanie biletów na komunikację miejską lub zapewnienie zachęt finansowych dla pracowników korzystających z komunikacji miejskiej.
6. Montaż stacji ładowania pojazdów elektrycznych.
7. Przejście floty firmy na pojazdy elektryczne lub hybrydowe.

Ogólna wiedza na temat mobilności i transportu Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Źródło informacji o paliwach alternatywnych i zaawansowanych pojazdach

Centrum Danych o Paliwach Alternatywnych przedstawia przegląd 7 alternatywnych, mniej zanieczyszczających środowisko paliw, opisując ich zalety, rodzaje pojazdów napędzanych każdym rodzajem paliwa oraz statystyki dotyczące emisji gazów cieplarnianych.

Zrównoważony transport: badanie ekologicznych opcji dojazdów do pracy

Odkryj zrównoważone opcje transportu i przyjazne dla środowiska metody dojazdów do pracy, aby zmniejszyć swój ślad węglowy. Poznaj alternatywne środki transportu, takie jak jazda na rowerze, transport publiczny i carpooling, aby uzyskać bardziej ekologiczny i wydajny sposób poruszania się.

Green Living Inspiration Home Blog Authors About Contact

Transport Reducing Pollution

Sustainable Transportation: Exploring Eco-Friendly Commuting Options

Discover sustainable transportation options and eco-friendly commuting methods to reduce your carbon footprint. Explore alternative modes of transportation, such as cycling, public transit, and carpooling, for a greener and more efficient way of getting around.

Ogólna wiedza na temat mobilności i transportu
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły,
raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty,
strony internetowe

Praktyczny przewodnik dotyczący zmniejszania śladu węglowego podróży służbowych

Dla firm jednym ze znaczących czynników wpływających na ich wpływ na środowisko są podróże służbowe. Niezależnie od tego, czy chodzi o spotkania biznesowe, konferencje czy wizyty u klientów, emisje z transportu lotniczego i lądowego mogą szybko się kumulować. Jednak dzięki starannemu planowaniu i zaangażowaniu w zrównoważone praktyki firmy mogą mieć pozytywny wpływ na środowisko.

Opracowanie polityki zachęcającej do zrównoważonych praktyk podróżowania, np. korzystania z pociągów zamiast samolotów na krótkich dystansach

Polityka zrównoważonych podróży określa zasady i cele minimalizacji wpływu na środowisko związanego z podróżami służbowymi. Polityka zazwyczaj promuje działania, które zmniejszają emisję dwutlenku węgla, oszczędzają zasoby i wspierają zrównoważone opcje transportu.

131 pomysłów na wzmocnienie pozycji w procesie przejścia na zrównoważoną mobilność miejską

Celem podręcznika „131 pomysłów na wzmocnienie pozycji obywateli w procesie transformacji na zrównoważoną mobilność miejską” jest przedstawienie praktycznych przykładów i propozycji, w jaki sposób władze lokalne, uniwersytety, placówki edukacyjne i przedsiębiorstwa mogą przyczynić się do zmiany indywidualnych wyborów obywateli.

BlaBlaCar

BlaBlaCar to wiodąca na świecie sieć podróży oparta na społeczności. Niezależnie od tego, dokąd jedziesz, autobusem lub samochodem, znajdź idealną podróż z naszej szerokiej gamy destynacji i tras w niskich cenach.

Ogólna wiedza na temat mobilności i transportu

Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Mapa UE ze stacjami ładowania

Mapa easyCharging zapewnia kompleksowy przegląd stacji ładowania pojazdów elektrycznych w większości krajów UE. Użytkownicy mogą zlokalizować dostępne punkty ładowania i wyświetlić szczegóły, takie jak lokalizacja, typy złączy i dostępność. Ta platforma obsługuje efektywne planowanie tras dla kierowców pojazdów elektrycznych, ułatwiając podróżowanie i czyniąc je bardziej zrównoważonym.

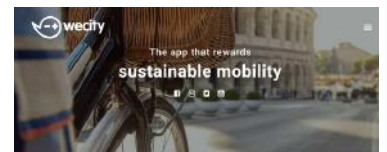
Oblicz swój ślad węglowy związany z podróżami

Kalkulator śladu węglowego zrównoważonych podróży pomaga osobom fizycznym i firmom oszacować emisje związane z podróżami i kupić rekompensaty emisji dwutlenku węgla. Wspiera projekty w takich obszarach jak leśnictwo, czysta energia i technologie klimatyczne w celu zwalczania zmian klimatycznych, przyczyniając się jednocześnie do realizacji szerszych celów środowiskowych i społecznych.

Miasto

Firma Benefit Company, to podmiot, którego celem jest promowanie zrównoważonej mobilności wśród firm, władz publicznych i obywateli. Poprzez platformę opartą na sztucznej inteligencji Wecity śledzi sposoby podróżowania użytkowników, nagradzając ekologiczne wybory poprzez certyfikowanie oszczędności CO₂. Platforma zachęca do takich zachowań, jak jazda na rowerze, chodzenie pieszo i korzystanie z transportu publicznego, mając na celu zmniejszenie zanieczyszczenia miast i poprawę jakości życia. Oszczędności CO₂ firmy Wecity są weryfikowane przez RINA, międzynarodową jednostkę certyfikującą zaangażowaną w walkę ze zmianą klimatu.

Czym jest zrównoważona mobilność?

Krótki film wyjaśniający zasady zrównoważonej mobilności, prezentujący trzy główne cele, w tym sposoby zmniejszenia emisji zanieczyszczeń przez transport, alternatywne środki transportu i promocję podróży grupowych.

Transport w 2050 roku

Wgląd w przyszłość pojazdów i radykalną transformację sektora transportu.

Ogólna wiedza na temat mobilności i transportu

Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

W jaki sposób gospodarka o obiegu zamkniętym może ograniczyć negatywne skutki mobilności?

Ten wideopodcast od Urban Mobility Explained (UMX) analizuje wpływ gospodarki o obiegu zamkniętym na mobilność. Porusza tematy takie jak mobilność cyrkularna, współdzielenie samochodów i cyfryzacja. Przedstawia również przykład Flandres, która skutecznie wdrożyła teoretyczne założenia w praktyce.

To elektryczne! Przyszłość mobilności w Europie.

Odcinek jest częścią podcastu „Green Deal – Big Deal?”, który bada różne aspekty związane z Europejskim Zielonym Ładem z ekspertami z dziedziny polityki, biznesu i nauki. Ten odcinek bada wyzwania i problemy, z którymi musi zmierzyć się transformacja mobilności, w tym kwestie środowiskowe, takie jak zmiana klimatu i zanieczyszczenie powietrza. Szczególny nacisk kładzie na elektryfikację i baterie, które są kluczowe dla tej transformacji.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Co oznacza zrównoważony rozwój w transporcie?

Artykuł podejmuje temat: Czy wymóg raportowania ESG i nacisk na zrównoważony rozwój przyspieszą rewolucję technologiczną w ciężkim transporcie drogowym? O najnowszych trendach łączących potrzebę wzrostu w branży TSL z celami zrównoważonego rozwoju.

Aplikacja Changers Fit

Aplikacja Changers Fit promuje zdrowie, motywację i zrównoważony rozwój, oferując wyzwania skupione na chodzeniu, bieganiu, jeździe na rowerze i redukcji CO2. Umożliwia użytkownikom śledzenie aktywności, łączenie się z urządzeniami do noszenia i udział w zawodach zespołowych. Aplikacja oferuje narzędzia do budowania społeczności, nagrody, takie jak monety, oraz opcje sadzenia drzew lub projektów charytatywnych. Administratorzy korzystają z prostego systemu zarządzania treścią i narzędzi do raportowania. Aplikacja jest przeznaczona dla programów zdrowia korporacyjnego, ułatwiając zespołom udział w aktywnościach i śledzenie postępów.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Kalkulator emisji gazów cieplarnianych (GHG)

Narzędzie jest bezpłatne i dostępne bezpłatnie do użytku przez każdą firmę, instytucję rządową, instytucję akademicką i Narzędzie oblicza bezpośrednie emisje GHG, które są własnością i są kontrolowane przez same firmy. Na przykład ten poziom obejmuje emisje GHG pojazdów będących własnością firmy.

Austriacka Federalna Izba Gospodarcza (WKO)

Zrównoważona mobilność korporacyjna: Austriacka Federalna Izba Gospodarcza (WKO) oferuje narzędzie, które pomaga firmom identyfikować środki mające na celu redukcję emisji CO₂. Obejmuje to również mobilność korporacyjną, taką jak korzystanie z samochodów osobowych i ciężarowych o masie do 3,5 tony.

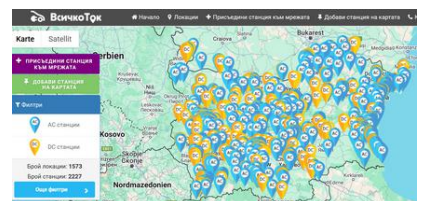
Federalne Ministerstwo ds. Działań na rzecz Klimatu, Środowiska, Energii, Mobilności, Innowacji i Technologii (BMK)

Klimaaktiv mobil program: Ten program Federalnego Ministerstwa ds. Działań na rzecz Klimatu, Środowiska, Energii, Mobilności, Innowacji i Technologii (BMK) wspiera firmy w realizacji przyjaznych dla klimatu projektów mobilności. Oferuje doradztwo i wsparcie finansowe dla takich działań, jak korzystanie z pojazdów elektrycznych i promocja jazdy na rowerze.

Mapa stacji ładowania w Bułgarii

Strona internetowa „VsichkoTok” udostępnia kompleksową mapę stacji ładowania pojazdów elektrycznych w całej Bułgarii. Użytkownicy mogą znaleźć dostępne punkty ładowania i wyświetlić szczegóły, takie jak lokalizacja, typy złączy i dostępność. Ta platforma wspiera efektywne planowanie podróży dla kierowców pojazdów elektrycznych w Bułgarii.

Zrównoważone finanse i raportowanie ESG

Koncentruje się na promowaniu zrównoważonych praktyk finansowych i ulepszaniu raportowania ESG dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Obejmuje to ocenę i komunikowanie wyników środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego (ESG), umożliwiając przedsiębiorstwom przyciąganie odpowiedzialnych inwestycji i demonstrowanie swojego zaangażowania w zrównoważony rozwój.

Przykłady zrównoważonych działań Aktywności, od których warto zacząć

1. Tworzenie rocznych raportów na temat zrównoważonego rozwoju, które szczegółowo dokumentują postęp i wyzwania w obszarze ESG w celu zapewnienia przejrzystości
2. Utwórz kompleksowy plan komunikowania wysiłków, celów i osiągnięć firmy w zakresie zrównoważonego rozwoju.
3. Poświęć sekcję strony internetowej w Twojej firmie działaniom na rzecz zrównoważonego rozwoju.
4. Korzystaj z platform mediów społecznościowych, aby udostępniać aktualności, historie sukcesów i wskazówki dotyczące zrównoważonego rozwoju.
5. Udział w uznanych certyfikatach zrównoważonego rozwoju (np. ISO 14001) lub standardach branżowych w celu uzasadnienia i udoskonalenia własnych wysiłków.

Ogólna wiedza na temat zrównoważonych finansów i raportowania ESG

Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Przegląd zrównoważonych finansów

Zrównoważone finanse obejmują integrację czynników środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego (ESG) z decyzjami inwestycyjnymi w celu promowania długoterminowych, zrównoważonych działań i projektów gospodarczych. W kontekście UE zrównoważone finanse wspierają wzrost gospodarczy, jednocześnie zmniejszając wpływ na środowisko, aby osiągnąć cele Europejskiego Zielonego Ładu. Podkreślają również przejrzystość i ograniczanie ryzyka związanego z czynnikami ESG w systemie finansowym

Raportowanie ESG dla MŚP: Czego możemy się spodziewać i główne wyzwania

Artykuł analizuje aktualną sytuację raportowania ESG przez MŚP. Choć nie są one prawnie zobowiązane do spełniania unijnych wymogów w tym zakresie, interesariusze coraz częściej oczekują przejrzystości w obszarze zrównoważonego rozwoju. Wiele MŚP boryka się jednak z takimi wyzwaniami jak ograniczone zasoby finansowe, brak specjalistycznej wiedzy i niedostateczna ilość danych. Mimo tych trudności artykuł wskazuje na istotne korzyści płynące z proaktywnych strategii ESG, które mogą zwiększyć konkurencyjność i ułatwić dostęp do finansowania. Podkreśla również, że ustrukturyzowane podejście do raportowania ESG stanowi inwestycję w przyszłość na rynku promującym zrównoważony rozwój.

Ogólna wiedza na temat zrównoważonych finansów i raportowania ESG
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Od zielonego do złotego. Spraw, aby Twoje MŚP zabłyśło dzięki zwycięskiemu raportowi na temat zrównoważonego rozwoju

Video omawia nadchodzącą bezpłatną sesję mającą na celu pomoc organizacjom w przygotowaniu pierwszego raportu zrównoważonego rozwoju. Podkreśla wyzwania związane z tworzeniem takiego raportu i oferuje spostrzeżenia na temat jego celu, struktury i zgodności z przepisami, jednocześnie podkreślając znaczenie angażowania interesariuszy i unikania greenwashingu. Sesja jest skierowana do liderów biznesowych i specjalistów ds. zrównoważonego rozwoju z małych i średnich przedsiębiorstw, którzy chcą udoskonalić swoje praktyki raportowania.

Podcast o finansach UE: ten o sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju

W podcaście EU Finance Podcast w tym odcinku omawiane są zrównoważone inwestycje z ekspertem Komisji Europejskiej ds. sprawozdawczości korporacyjnej. UE wprowadziła nowe środki wsparcia wraz z wdrożeniem dyrektywy w sprawie sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw (CSRD) na początku 2023 r. Dyrektywa ta aktualizuje i wzmacnia przepisy dotyczące informacji społecznych i środowiskowych, które firmy muszą ujawniać. Dowiedz się więcej o obowiązku dużych firm i notowanych MŚP do raportowania na temat zrównoważonego rozwoju oraz o tym, jak sprawozdawczość wpływa na relacje z inwestorami i obywatelami.

EU Finance Podcast: The one about sustainability reporting

EU Finance Podcast host Aida Polakian takes with Thomas Dodd, the EU Commission's expert

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Niemiecki Kodeks Zrównoważonego Rozwoju

Niemiecki Kodeks Zrównoważonego Rozwoju to branżowy standard przejrzystości służący do raportowania wyników przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju. Mogą z niego korzystać przedsiębiorstwa i organizacje dowolnej wielkości i formy prawnej.

Deutscher Nachhaltigkeitskodex (DNK)

Mehr als ein Berichtstandard.

Wie Unternehmen ihren Einfluss über die Wertschöpfungskette in die Wirtschaft und Umwelt einbringen und wie sie sich für eine nachhaltige Entwicklung einsetzen, das ist das Thema des Deutschen Nachhaltigkeitskodex (DNK). Der DNK ist ein freiwilliger Standard, der Unternehmen hilft, ihren Einfluss zu messen und zu verbessern.

Rola zielonych finansów

Sesja pytań i odpowiedzi na temat głównych aspektów zielonych finansów: czym są zielone finanse, jakie jest ich znaczenie i procedura regulacyjna, jakie są produkty zielonego finansowania.

Dažnai užduodami klausimai

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Austriacka Federalna Izba Gospodarcza (WKO)

 Austriacka Federalna Izba Gospodarcza (WKO): WKO oferuje kompleksowe informacje i wsparcie dla MŚP, których dotyczą nowe wymogi sprawozdawcze. Obejmuje to przewodniki i szkolenia dotyczące przygotowywania raportów ESG.

Austriacka Federalna Izba Gospodarcza (WKO)

 Narzędzia i zasoby online: Istnieje wiele narzędzi online, które pomagają MŚP w tworzeniu raportów ESG. Narzędzia te pomagają w zbieraniu i analizie danych, a także w tworzeniu raportów zgodnie z wymogami prawnymi.

Zrównoważony rozwój społeczny

Dotyczy dobrostanu i uczciwego traktowania pracowników, społeczności i innych interesariuszy, zapewnienia równych szans, uczciwych praktyk pracy i pozytywnego wpływu społecznego.

Przykłady zrównoważonych działań, od których warto zacząć

1. Tworzenie miejsc pracy i możliwości szkoleń dla grup defaworyzowanych
2. Współpraca z instytucjami społecznymi
3. Integracja programów społecznych z działalnością korporacyjną
4. Opracowywanie polityk promujących różnorodność, równość i integrację (DEI) w miejscu pracy
5. Zapewnij programy promujące zdrowie fizyczne i psychiczne, takie jak zajęcia fitness, usługi doradcze i warsztaty poświęcone dobremu samopoczuciu
6. Zaoferuj urlop rodzicielski, wsparcie w opiece nad dziećmi i świadczenia zdrowotne dla rodziny
7. Organizacja edukacji ekologicznej i public relations
8. Udział w lokalnych i regionalnych inicjatywach ekologicznych

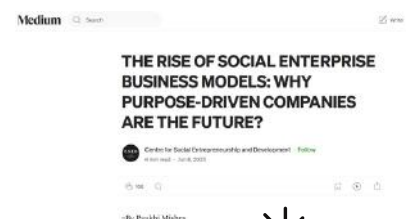

Ogólna wiedza na temat zrównoważonego rozwoju społecznego
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Rozwój modeli biznesowych przedsiębiorstw społecznych

Artykuł autorstwa Paakhi Mishra, opublikowany przez Centrum Przedsiębiorczości Społecznej i Rozwoju, omawia rosnący trend powstawania przedsiębiorstw społecznych – firm zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych lub środowiskowych, a jednocześnie generujących zysk.

Co oznacza „S” w ESG?

W artykule omówiono znaczenie czynnika społecznego w ramach kryteriów ESG (Environmental, Social, and Governance), których inwestorzy używają do oceny zrównoważonego rozwoju i wpływu społecznego firmy. W przeciwieństwie do szerzej rozumianych czynników środowiskowych i Governance, aspekt społeczny często otrzymuje mniej uwagi, co skutkuje niższymi ocenami dla wielu firm w tym obszarze.

Ogólna wiedza na temat zrównoważonego rozwoju społecznego
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Rola społecznej odpowiedzialności biznesu w wywieraniu pozytywnego wpływu społecznego

Spółeczna odpowiedzialność biznesu (CSR) to podejście biznesowe, które podkreśla znaczenie wpływu firmy na społeczeństwo i środowisko. Jest to koncepcja, która zyskała znaczną popularność w ostatnich latach, ponieważ konsumenci i inwestorzy domagają się, aby firmy robiły coś więcej niż tylko osiągały zyski. CSR stało się niezbędnym narzędziem dla firm, aby tworzyć pozytywny wpływ społeczny, zapewniając jednocześnie długoterminowy sukces finansowy. Artykuł koncentruje się na trzech podsekcjach: definicji CSR, korzyściach płynących z CSR i wpływie społecznym CSR.

20 niezbędnych kroków, aby społeczna zrównoważoność stała się częścią kultury firmy

20 członków Forbes Business Council omawia, w jaki sposób liderzy mogą w sposób praktyczny uczynić zrównoważony rozwój społeczny ważną częścią kultury swojej firmy. Czytaj dalej, aby dowiedzieć się więcej o tym, jak stworzyć kulturę stawiającą ludzi na pierwszym miejscu i na nowo zdefiniować, co oznacza bycie odnoszącym sukcesy przedsiębiorstwem.

Ocena wpływu B

Z oceny wpływu B korzysta ponad 150 000 przedsiębiorstw. Jest to cyfrowe narzędzie, które może pomóc w mierzeniu, zarządzaniu i poprawie pozytywnych wyników w zakresie wpływu na środowisko, społeczność, klientów, dostawców, pracowników i udziałowców.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Forum Odpowiedzialnego Biznesu

Forum Odpowiedzialnego Biznesu jest największą polską organizacją pozarządową zajmującą się ideą zrównoważonego rozwoju w sposób kompleksowy, z najdłuższą tradycją w Polsce, działającą od 2000 roku. Forum jest organizacją ekspercką, która inicjuje i współpracuje w kluczowych działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju w Polsce.

Dobre praktyki w zakresie zrównoważonego rozwoju społecznego

Wiele firm działających na rzecz dobra wspólnego wprowadza innowacyjne rozwiązania, udowadniając, że biznes można prowadzić inaczej. Codziennie zmieniają system i wzbogacają świat swoimi inicjatywami. Przedstawiamy 20 inspirujących przykładów – po jednym dla każdego obszaru z matrycy dobra wspólnego – które łatwo przenieść na własne doświadczenia.

Zrównoważony rozwój społeczny organizacji nie jest już modą, ale nową rzeczywistością

Artykuł podkreśla, dlaczego biznes musi nie tylko dążyć do zysku, ale, zwłaszcza poprzez sferę społeczną, wywierać pozytywny wpływ na społeczeństwo. Zrównoważony biznes musi dbać o dobrostan swoich pracowników, potrzeby społeczności, ochronę praw człowieka, tworzenie wartości i planować swoje działania z myślą o „jutrze”.

Przewodnik po zrównoważonym rozwoju społecznym

Przewodnik po zrównoważonym rozwoju społecznym: Austriacka Federalna Izba Gospodarcza (WKO) oferuje kompleksowe informacje i przewodniki na temat zrównoważonego rozwoju społecznego. Te zasoby pomagają firmom opracowywać i wdrażać strategie zrównoważonego rozwoju społecznego.

Badania i raporty na temat zrównoważonego rozwoju społecznego

Raport „MŚP w centrum uwagi 2023” Federalnego Ministerstwa Pracy i Gospodarki podkreśla obecne wyzwania i możliwości dla MŚP, w tym zrównoważony rozwój społeczny. Raport ten dostarcza cennych spostrzeżeń i danych, które można wykorzystać do planowania strategicznego.

Konkretne projekty i inicjatywy

To ukierunkowane projekty zrównoważonego rozwoju i innowacyjne inicjatywy, dostosowane do rozwiązywania konkretnych problemów środowiskowych lub społecznych, często obejmujących unikalne rozwiązania lub partnerstwa.

Ogólna wiedza na temat konkretnych projektów i inicjatyw
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Droga do zerowej emisji netto dla MŚP

Przewodnik „The Journey to Net Zero for Small Business” oferuje kompleksowe ramy dla małych i średnich przedsiębiorstw (SME) w celu osiągnięcia zerowych emisji netto. Przedstawia praktyczne kroki w celu zmniejszenia śladu węglowego, w tym strategię zarządzania energią, możliwości redukcji emisji dwutlenku węgla i znaczenie komunikowania zobowiązań dotyczących zrównoważonego rozwoju. Ponadto zajmuje się długoterminowymi wyzwaniami i podkreśla rolę MŚP w przyczynianiu się do bardziej zielonej gospodarki.

Gospodarka o obiegu zamkniętym dla MŚP (CESME)

Projekt CESME opracowany w ramach programu Interreg Europe koncentruje się na integracji MŚP z gospodarką o obiegu zamkniętym poprzez organizowanie międzyregionalnych spotkań w celu identyfikacji najlepszych praktyk. Celem jest zbadanie, w jaki sposób władze regionalne i lokalne, wraz z agencjami rozwoju biznesu, mogą udoskonalić instrumenty polityki i zaprojektować pakiety wsparcia, aby pomóc MŚP w przejściu do gospodarki o obiegu zamkniętym. W ramach projektu opracowano analizę zwrotu z inwestycji i zestaw narzędzi gospodarki o obiegu zamkniętym w celu określenia korzyści ekonomicznych i społecznych, łańcuchów wartości o obiegu zamkniętym. Ponadto Biała Księga zawiera przewodnik krok po kroku dla MŚP wchodzących do gospodarki o obiegu zamkniętym. Partnerstwo CESME ma nadzieję wprowadzić innowacyjne inicjatywy dotyczące gospodarki o obiegu zamkniętym specjalnie dla MŚP.

Innowacje ICT dla MŚP produkcyjnych

I4MS, ICT Innovation for Manufacturing Small Business (Innowacje ICT dla MŚP produkcyjnych), to europejska inicjatywa mająca na celu wsparcie MŚP produkcyjnych i spółek o średniej kapitalizacji w integrowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) z ich działalnością. Poprzez I4MS MŚP mogą ubiegać się o pomoc technologiczną i finansową w celu testowania innowacji cyfrowych w swojej działalności za pośrednictwem otwartych naborów. Dostępny jest katalog szerokiej gamy szkoleń w zakresie IoT, sztucznej inteligencji, robotyki, druku 3D itp., łączący MŚP z dostawcami szkoleń eksperckich w całej Europie.

Ogólna wiedza na temat konkretnych projektów i inicjatyw
Kompleksowe zasoby w języku angielskim: artykuły, raporty/poradnik, kursy online, narzędzia online, filmy, podcasty, strony internetowe

Projekt UE „BELT”

Celem BELT jest ułatwienie okresu przejściowego dla etykiet efektywności energetycznej (Rozporządzenie (UE) 2017/1369), informowanie i wspieranie wszystkich zainteresowanych stron oraz ograniczenie do minimum błędów na wszystkich etapach łańcucha wartości – od producenta do konsumenta.

Wielcy nabywcy współpracujący ze sobą (BBWT)

Projekt Big Buyers Working Together (BBWT) ma na celu stymulowanie popytu rynkowego na innowacyjne i zrównoważone produkty i usługi w całej Europie w ciągu najbliższych czterech lat. Inicjatywa obejmuje dziesięć wspólnot praktyki (CoP), które koncentrują się na możliwościach i wyzwaniach sektorowych w zamówieniach publicznych. Członkowie, w tym władze lokalne i regionalne, centralne organy zakupowe i interesariusze branżowi, będą współpracować, aby dzielić się najlepszymi praktykami, angażować się we wspólne inicjatywy rynkowe i opracowywać strategie zrównoważonych zamówień publicznych.

Busgocircular - dobre praktyki

Niniejszy dokument ma na celu podniesienie świadomości praktyków i decydentów na temat ich zdolności do promowania bardziej cyrkularnego sektora budowlanego i podnoszenia kwalifikacji specjalistów, poprzez wskazanie dobrych praktyk i powtarzalnych przykładów z Europy i spoza niej.

Czysta energia

Konferencja Ministrów ds. Czystej Energii (CEM) to globalne forum wysokiego szczebla, którego celem jest promocja polityk i programów sprzyjających rozwojowi technologii czystej energii, wymiana doświadczeń i najlepszych praktyk oraz zachęcanie do przejścia na globalną gospodarkę opartą na czystej energii.

CENTRUM KLIMATYCZNE DLA MŚP

SME Climate Hub to globalna inicjatywa, która pomaga małym i średnim przedsiębiorstwom podejmować działania na rzecz klimatu. Dostarcza narzędzi i zasobów do redukcji emisji, budowania odporności biznesowej i dostosowania się do globalnych celów klimatycznych, takich jak osiągnięcie zerowej emisji netto do 2050 r. Platforma wspiera przedsiębiorstwa w zobowiązaniu się do zrównoważonych praktyk przy jednoczesnej poprawie efektywności i zdobywaniu przewagi konkurencyjnej.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Ergo Design

Firma udostępnia Circular Podcast i Circular Hub - laboratoria o powierzchni ponad 640 metrów kwadratowych, przeznaczone do projektowania produktów i opakowań zgodnie z zasadą gospodarki obiegu zamkniętego, prototypowania oraz prowadzenia badań i eksperymentów.

Polska inicjatywa CE

Instytut Innowacji i Odpowiedzialnego Rozwoju (INNOWNO) jest organizacją pozarządową, której celem jest promowanie zrównoważonego rozwoju społeczno-ekonomicznego poprzez innowacje i zmiany systemowe. Współpracuje z interesariuszami, w tym organami rządowymi, przedsiębiorstwami i środowiskiem akademickim, w celu wdrażania praktycznych rozwiązań w różnych sektorach. INNOWNO wspiera decydentów w opracowywaniu skutecznych polityk, które promują zrównoważoną produkcję i konsumpcję, jednocześnie edukując przedsiębiorstwa i konsumentów w zakresie odpowiedzialnych praktyk.

Circular Hotspot – platforma wymiany wiedzy i tworzenia sieci kontaktów

Polish Circular Hotspot to inicjatywa mająca na celu promowanie koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez zjednoczenie różnych interesariuszy, w tym administracji państwowej, samorządów lokalnych, przedsiębiorstw i społeczności naukowej. Platforma koncentruje się na opracowywaniu innowacyjnych, kompleksowych i skalowalnych rozwiązań w różnych branżach, takich jak budownictwo, żywność, opakowania, elektronika, tworzywa sztuczne, transport, energetyka i tekstylia. Ułatwiając współpracę międzysektorową i ponadregionalną, Polish Circular Hotspot zwiększa efektywność działań i inicjatyw poświęconych wspieraniu zrównoważonego rozwoju w miastach i regionach w całej Polsce. Ten wspólny wysiłek ma na celu napędzanie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym, przynosząc korzyści zarówno środowisku jak i gospodarce.

Zasoby i narzędzia specyficzne dla danego kraju dla MŚP

Sieci centrów cyfrowych średniej wielkości przedsiębiorstw

Mittelstand-Digital Zentrum WertNetzWerke bezpłatnie i niezależnie od dostawców wspiera małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w Niemczech, pomagając im działać w przyszłości w wydajnych, zrównoważonych i cyfrowo zintegrowanych sieciach tworzenia wartości. Program jest skierowany do firm z sektora produkcji, usług powiązanych z produkcją, logistyki, a także recyklingu i gospodarki o obiegu zamkniętym. Obejmuje tematy takie jak sieciowe i zrównoważone tworzenie wartości, ekosystemy danych, modele biznesowe oparte na współpracy, gospodarka cyrkularna, sztuczna inteligencja oraz wspólne wartości.

Instytut Polityki Zielonej

Celem organizacji jest promocja zrównoważonego biznesu i inicjatyw proekologicznych, aktywny udział w łagodzeniu zmian klimatycznych i promocji edukacji ekologicznej.

Žaliųjų idėjų kalvė (think-tank)

Europejskie Centrum Innowacji Cyfrowych w Sektorze Budowlanym

Stowarzyszenie, łączące wysiłki organizacji branżowych, placówek edukacyjnych, wiodących firm z branży budowlanej, innowacji, zarządzania projektami, produkcji materiałów budowlanych i technologii informatycznych, ma na celu wdrożenie transformacji cyfrowej w sektorze budowlanym.

Podstawy Zielonego Biznesu: Praktyczne Porady i Typowe Pułapki

Zrównoważone praktyki są coraz bardziej istotne dla strategii biznesowej, oferując korzyści zarówno środowiskowe, jak i ekonomiczne. Dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) podejmowanie początkowych kroków w kierunku zrównoważonego rozwoju może wydawać się zniechęcające, ale rozpoczęcie od praktycznych, wysoce efektywnych działań umożliwia postęp bez dużych początkowych inwestycji. Przyjęcie zielonych praktyk pomaga obniżyć koszty i zwiększa odporność i reputację firmy w odpowiedzi na rosnące oczekiwania konsumentów i organów regulacyjnych.

Praktyczne wskazówki dotyczące rozpoczęcia zielonej transformacji

Zaczynając od małych rzeczy i wykorzystując dostępne zachęty, podróż może być bardziej zarządzalna. Wiele firm uważa, że angażowanie pracowników i wyznaczanie mierzalnych celów sprzyja kulturze współodpowiedzialności i rozliczalności, co z czasem tworzy dynamikę dla większych projektów. Regularne śledzenie postępów za pomocą kluczowych wskaźników efektywności (KPI) zapewnia, że wysiłki są zarówno skuteczne, jak i zgodne z długoterminowymi celami.

Zacznij od małych rzeczy:

- Zacznij od niedrogich i skutecznych zmian, np. od przejścia na energooszczędne oświetlenie.
- Stopniowo wdrażaj większe projekty, w miarę gromadzenia oszczędności.
- Oceń swoją organizację: <https://www.2good2go.eu/interactive-tool-for-action-plan-implementation/> lub <https://cat.ganbatte.world/>

Wykorzystaj zachęty i dotacje:

Badaj i aplikuj o rządowe i komunalne zachęty dla projektów efektywności energetycznej i energii odnawialnej

- Skorzystaj ze wsparcia finansowego, aby pokryć początkowe koszty inwestycji.
- Korzyści podatkowe dla zrównoważonych praktyk: Poznaj potencjalne ulgi podatkowe dla przedsiębiorstw inwestujących w energooszczędne maszyny lub zrównoważone materiały.
- Lokalne programy społecznościowe: Zbadaj lokalne dotacje dostępne dla przedsiębiorstw, które wdrażają zrównoważone praktyki, takie jak ograniczanie odpadów lub zwiększanie efektywności wykorzystania zasobów.

Sprawdź rozdział poświęcony finansowaniu

Edukuj i angażuj pracowników:

Prowadzenie szkoleń na temat praktyk oszczędzania energii i znaczenia zrównoważonego rozwoju.

- Zachęcaj pracowników do proponowania i uczestniczenia w inicjatywach na rzecz efektywności energetycznej.

Sprawdź rozdział poświęcony programom nauczania

Monitoruj i mierz postęp:

Ustal mierzalne cele dotyczące oszczędzania energii i regularnie monitoruj postępy.

- Użyj kluczowych wskaźników efektywności (KPI) do oceny skuteczności wdrożonych środków

Sprawdź rozdział poświęcony narzędziom oceny

Współpracuj z ekspertami:

Współpracuj z konsultantami ds. energii, wykonawcami i dostawcami technologii, aby uzyskać wiedzę specjalistyczną i wsparcie.

- Weź udział w branżowych konferencjach i warsztatach, aby być na bieżąco z najlepszymi praktykami i innowacjami.

Typowe pułapki i sygnały ostrzegawcze:

Bez odpowiedniego planowania inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju mogą stracić dynamikę lub generować zbędne koszty. Brak wstępnych analiz często prowadzi do utraty szans na oszczędności, a pominięcie zaangażowania pracowników ogranicza efektywność zielonych działań. Dodatkowym wyzwaniem jest niedoszacowanie kosztów oraz potencjalnych korzyści, co może hamować postępy. Świadomość tych zagrożeń pozwala podejmować skuteczne, opłacalne i trwałe działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Ignorowanie wstępnych ocen:

Zaniechanie przeprowadzenia kompleksowego audytu energetycznego może skutkować utratą możliwości uzyskania oszczędności.

Pominięcie pomiarów bazowych utrudnia śledzenie postępów.

Przegląd konserwacji:

Zaniechanie regularnej konserwacji systemów HVAC i innego sprzętu może skutkować nieefektywnością i wzrostem kosztów energii.

Odłożenie konserwacji może skutkować nieoczekiwanymi awariami i wyższymi kosztami napraw.

Brak zaangażowania pracowników:

Bez zaangażowania pracowników inicjatywy mające na celu oszczędzanie energii mogą nie zostać skutecznie wdrożone ani utrzymane.

Brak edukacji personelu na temat znaczenia efektywności energetycznej może skutkować dalszym marnotrawstwem.

Niedoszacowanie kosztów i zwrotu z inwestycji:

Błędna ocena kosztów i oczekiwanych zysków z inwestycji w projekty energetyczne może prowadzić do niepowodzeń finansowych.

Nieuwzględnienie długoterminowych oszczędności i korzyści może skutkować utratą szans na wprowadzenie opłacalnych ulepszeń.

Ignorowanie integracji odnawialnych źródeł energii:

Lekceważenie potencjału odnawialnych źródeł energii może oznaczać zbyt niepoleganie na energii nieodnawialnej.

Utrata długoterminowych oszczędności i korzyści dla środowiska wynikających z wdrożenia odnawialnych źródeł energii.

6. Ocena umiejętności w zakresie zrównoważonego rozwoju

Wsparcie edukatorów za pomocą darmowych narzędzi cyfrowych

Rola zrównoważonego rozwoju w kształceniu i szkoleniu zawodowym (VET)

Edukatorzy VET odgrywają ważną rolę we wdrażaniu zrównoważonego rozwoju do kompetencji liderów biznesowych i pracowników. Ta misja wykracza poza samo dostarczanie wiedzy, ponieważ edukatorzy VET są również odpowiedzialni za wprowadzanie wartości i kompetencji, które promują zmianę zachowań i przyjmowanie zrównoważonych praktyk w codziennej pracy i życiu osobistym.

GreenComp i edukatorzy VET

Aby wesprzeć edukatorów w tej misji, edukatorzy VET mogą polegać na ramach, takich jak GreenComp: Europejskie Ramy Kompetencji Zrównoważonego Rozwoju, które określają zestaw kluczowych kompetencji, które pomagają osobom uczącym się żyć, pracować i działać w sposób zrównoważony zarówno w środowisku osobistym, jak i zawodowym. Opublikowany przez Wspólne Centrum Badawcze (JRC) Komisji Europejskiej, GreenComp wspiera edukatorów w projektowaniu programów nauczania, które integrują kompetencje potrzebne do promowania zielonych praktyk i opracowywania materiałów dydaktycznych zgodnych z celami zrównoważonego rozwoju i standardami branżowymi.

Ucieleśnianie wartości zrównoważonego rozwoju obejmuje rozwijanie kompetencji w następujących obszarach:

- Docenianie zrównoważonego rozwoju
- Wspieranie uczciwości
- Promowanie harmonii z naturą

Przyjęcie złożoności w kontekście zrównoważonego rozwoju wymaga kompetencji takich jak:

- Myślenie systemowe
- Myślenie krytyczne
- Analiza problemu

Wizualizacja zrównoważonej przyszłości opiera się na rozwijaniu następujących umiejętności:

- Planowanie przyszłości
- Zdolność adaptacji
- Myślenie eksploracyjne

Działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju podkreśla znaczenie kompetencji takich jak:

- Zaangażowanie polityczne
- Działanie zbiorowe
- Inicjatywa indywidualna

Visual representation of GreenComp.

Ponadto GreenComp promuje holistyczne podejście do edukacji, w którym uczestnicy są zachęceni do krytycznego myślenia o kwestiach zrównoważonego rozwoju, opracowywania innowacyjnych rozwiązań i podejmowania znaczących działań. Dla edukatorów VET oznacza to przyjęcie nowych metod nauczania, które są bardziej interaktywne poprzez wprowadzenie strategii uczenia się opartego na problemach do rozwiązania, które angażują osoby uczące się w rzeczywiste wyzwania zrównoważonego rozwoju.

Edukatorzy EPALE i VET

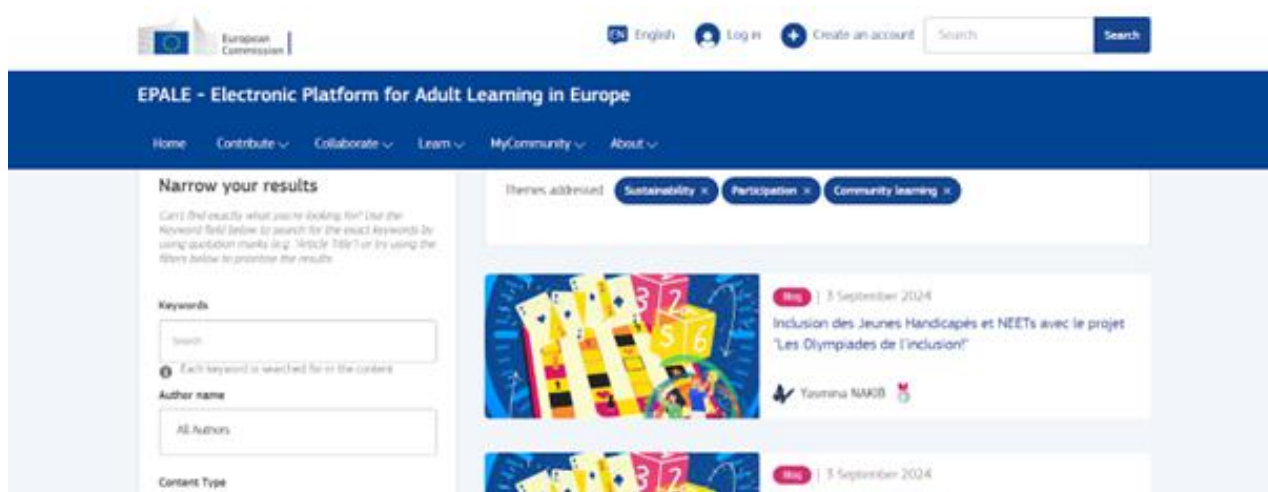
Oprócz ram GreenComp, które wspierają edukatorów kształcenia zawodowego we włączaniu zrównoważonego rozwoju do programów nauczania, trenerzy mogą również polegać na EPALE – Elektronicznej Platformie Kształcenia Dorosłych w Europie.

EPALE to inicjatywa finansowana w ramach programu Erasmus+ przez Europejską Agencję Wykonawczą ds. Edukacji i Kultury. Platforma oferuje dostęp do otwartej społeczności edukatorów i trenerów dorosłych, badaczy, pracowników naukowych i decydentów. Przynależność do społeczności osób o podobnych poglądach jest niezbędna do kształcenia zawodowego. Użytkownicy platformy EPALE mogą nawiązać kontakt z kolegami z całej Europy, wymieniać się praktycznymi doświadczeniami i przeglądać wysokiej jakości i wiarygodną bazę danych informacji związanych z uczeniem się dorosłych i zrównoważonym rozwojem.

Każdego roku EPALE przedstawia listę tematycznych punktów centralnych, które dotyczą wyzwań związanych ze zmianami społecznymi. Na rok 2024 jeden z trzech punktów jest poświęcony przyspieszeniu zielonej transformacji jako właściwej odpowiedzi na skutki kryzysu klimatycznego.

Strona Adult Learning for Sustainable Development na platformie EPALE oferuje wgląd w to, jak edukatorzy mogą przyczynić się do bardziej zrównoważonej i przyjaznej dla środowiska przyszłości, szkoląc pracowników w zakresie nabywania zielonych umiejętności. Użytkownicy mogą wprowadzać swoje preferencje w menu wyszukiwania, wybierając typ treści, kraj publikacji, poruszane tematy, język itp. Platforma oferuje szeroką gamę zasobów, w tym artykuły, studia przypadków i materiały szkoleniowe, z których edukatorzy VET mogą korzystać nie tylko w celach inspiracji, ale także w celu praktycznego szkolenia i ćwiczeń ze swoimi uczniami. Ponadto platforma EPALE zapewnia przestrzeń zawierającą streszczenia polityki i zalecenia mające na celu omówienie innowacji politycznych związanych ze zrównoważoną edukacją dorosłych. Na koniec, ale nie mniej ważne, EPALE jest świetnym narzędziem do nawiązywania kontaktów, łączącym edukatorów VET z Europy i oferującym udział w różnych webinarach i warsztatach.

Metody i narzędzia oceny cyfrowej dla edukatori kształcenia zawodowego

Gdy edukatorzy VET ustalą swoje cele edukacyjne i zaczną wdrażać swoje programy nauczania, muszą polegać na skutecznych metodologiach i narzędziach oceny, aby śledzić postępy swoich uczniów, oceniać skuteczność programu nauczania i dostrajać metody szkoleniowe. Narzędzia cyfrowe są wysoce zalecane do oceny postępów osób uczących się z różnych powodów, w tym min:

- automatyczne ocenianie quizów, testów i zadań oznacza więcej wolnego czasu dla edukatori kształcenia zawodowego, którzy mogą skupić się na innych zadaniach, takich jak opieka nad uczniami i planowanie lekcji,
- narzędzia takie jak systemy zarządzania nauczaniem (LMS) pomagają edukatorom łatwiej organizować zadania i oceny,
- narzędzia oceny cyfrowej mogą zapewnić uczestnikom natychmiastową informację zwrotną, pozwalając im szybko ocenić swoje wyniki i wskazać obszary wymagające poprawy,
- narzędzia takie jak quizy i grywalizacje angażują osoby uczące się bardziej aktywnie w naukę, czyniąc ją przyjemniejszą.

W dłuższej perspektywie narzędzia cyfrowe pozwalają edukatorom śledzić postępy osób uczących się w czasie, oferując szczegółowe informacje na temat wyników poszczególnych osób. Oto kilka kategorii i przykładów istniejących narzędzi do cyfrowych metod oceny, które możesz wykorzystać w swojej pracy.

Systemy zarządzania nauczaniem (LMS)

Platformy LMS zapewniają zintegrowane narzędzia do zarządzania kursami, obejmujące oceny, zadania i śledzenie postępów studentów.

Moodle

Ten powszechnie używany system LMS typu open source zawiera funkcje quizów, zadań i ocen rówieśniczych, przydatne przy ocenie kompetencji w zakresie zrównoważonego rozwoju. Wspiera tworzenie i dostarczanie kursów, ocen, zasobów i zajęć, umożliwiając szeroką gamę doświadczeń w zakresie nauki online i mieszanej. Bardzo przydatne w środowiskach edukacyjnych i korporacyjnych szkoleń dzięki takim funkcjom jak zarządzanie kursami, narzędzia do nauki zespołowej, opcje oceny i szczegółowe raportowanie.

Aby w pełni wykorzystać potencjał platformy Moodle, często wymagana jest wiedza techniczna. Dlatego instytucje, które nie mają na miejscu ekspertów IT, mogą mieć trudności z wdrożeniem zaawansowanych dostosowań.

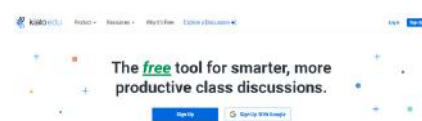

Kialo Edu

Cyfrowe narzędzie ułatwiające i mapujące interaktywne dyskusje w klasie.

Uczestnicy biorą udział w dyskusjach, podają argumenty za i przeciw, analizują argumenty innych, aby stworzyć interaktywną mapę całej dyskusji. Platforma pozwala na wizualizację dyskusji w dwóch odrębnych, atrakcyjnych wizualnie prezentacjach, dzięki czemu łatwiej jest określić powiązania między poszczególnymi stwierdzeniami. Umożliwia zaangażowanie wielu uczestników i pomaga trenerowi w łatwym śledzeniu uczestników. Dyskusje są automatycznie zapisywane, dzięki czemu zarówno edukatorzy, jak i uczestnicy mogą wrócić do nich w celu oceny lub ponownego przejrzenia.

Ilość funkcji, funkcjonalności i menu może być przytłaczająca.

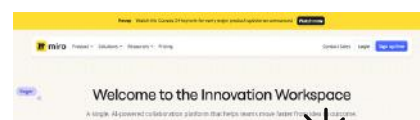
Miro

Platforma cyfrowej współpracy, która przenosi „tablicę” na nowy poziom, zapewniając podstawę do zdalnej, bieżącej współpracy między uczniami i projektowania szablonów materiałów dydaktycznych dla edukatorów.

Edukatorzy mogą ułatwiać tworzenie map zajęć online lub prowadzenie sesji burzy mózgów, korzystając z domyślnych szablonów lub dostosowując istniejące szablony w celu ich optymalnego wykorzystania. Uczestnicy aktywnie uczestniczą w zajęciach tworzenia map myśli w czasie rzeczywistym, przyczyniając się do tworzenia atrakcyjnych wizualnie tablic.

Zapewnia wgląd w czasie rzeczywistym w poziom zaangażowania każdego uczestnika. Tablice można zapisywać, udostępniać i przeglądać w przyszłości.

Bezpłatny plan platformy zapewnia dostęp do nieograniczonej liczby członków zespołu i tablic, ale tylko 3 ostatnio utworzone tablice w zespole pozostają dostępne do edycji lub współpracy, podczas gdy reszta pozostaje zablokowana w trybie tylko do przeglądania.

Systemy zarządzania nauczaniem (LMS)

Platformy LMS zapewniają zintegrowane narzędzia do zarządzania kursami, obejmujące oceny, zadania i śledzenie postępów studentów.

Chamilo

Bezpłatny i oparty na otwartym kodzie źródłowym system do zarządzania nauczaniem, stworzony w celu wspierania efektywnej edukacji online.

Zawiera kursy, użytkowników i cykle szkoleniowe. Zawiera sieć społecznościową. Umożliwia przeprowadzanie egzaminów w ramach limitu czasowego, śledzenie postępów użytkownika i oferuje automatyczne generowanie certyfikatów. Interfejs mobilny nie jest tak przyjazny dla użytkownika, jak w innych systemach zarządzania nauczaniem.

Open EdX

Modułowa platforma zapewniająca przydatne funkcje potrzebne do tworzenia i prowadzenia kursów online.

Oferuje funkcje spersonalizowanego nauczania z narzędziami dostosowywanymi się do potrzeb osób uczących się.

Oferuje zróżnicowany zestaw narzędzi do współpracy, takich jak fora dyskusyjne, czaty grupowe, wideokonferencje i udostępnianie plików.

Eksperti o większej wiedzy technicznej mogą projektować angażujące treści edukacyjne, integrując wideo o wysokiej rozdzielczości (HD), animacje, symulacje oraz technologię rozszerzonej rzeczywistości (AR)/rzeczywistości wirtualnej (VR).

Może to okazać się przytłaczające, ponieważ funkcji jest wiele i każda wymaga pewnej konfiguracji.

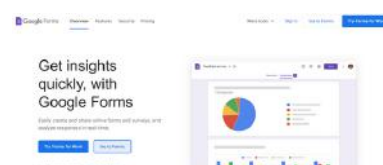

Quizy online

Narzędzia te umożliwiają edukatorom kształcenia zawodowego ocenę poziomu postępów osób uczących się za pomocą quizów, pytań wielokrotnego wyboru i innych szybkich metod oceny.

Formularze Google

Proste, ale skuteczne narzędzie do tworzenia quizów i ankiet, za pomocą których można oceniać wiedzę osób uczących się. Po skonfigurowaniu ustawień quizu i dodaniu pytań, moderator może ustalić klucz odpowiedzi i skorzystać z funkcji samodzielnego oceniania, co oszczędza czas. Zapewnia wyniki w czasie rzeczywistym i podstawowe analizy, w tym wykresy podsumowujące i diagramy. Udostępnianie jest łatwe, jednak praca nad quizami w formularzach Google wymaga konta Google. Umożliwia podstawową ocenę poprawności i niepoprawności odpowiedzi, ale nie oferuje opcji spersonalizowanej ani szczegółowej oceny.

Kahoot!

Narzędzie do tworzenia quizów, które sprawia, że sprawdzanie wiedzy staje się zabawne i angażujące. Natychmiastowa informacja zwrotna zachęca do aktywnego uczestnictwa i utrzymuje wysoki poziom zaangażowania. Kahoot! obsługuje pytania wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz i inne typy pytań, co pozwala na różnorodne oceny. Wadą tego narzędzia jest szybkie tempo nauki, przez co osoby uczące się wolniej mogą odczuwać stres i mieć problemy ze zrozumieniem pytań.

Szkolenie SC (dawniej EdApp)

Platforma mikroedukacyjna przeznaczona do dostarczania modułów szkoleniowych. Oferuje szeroki zakres kursów, dostosowanych do potrzeb różnych branż, w tym zarządzania łańcuchem dostaw. Bardzo elastyczny, zoptymalizowany pod kątem urządzeń mobilnych, szczególnie przydatny w nauczaniu zdalnym. Nacisk kładziony jest na krótkie, konkretne lekcje, z uwzględnieniem szczegółowych analiz i śledzenia postępów. Zawiera elementy grywalizacji, takie jak tabele wyników, odznaki i quizy, które pomagają zwiększyć zaangażowanie i motywację uczniów.

Format mikronauczania, choć skuteczny w przypadku prostych tematów, może nie być idealny do nauczania złożonych zagadnień, które wymagają dłuższych dyskusji lub głębokiego zrozumienia pojęć.

Quizy online

Narzędzia te umożliwiają edukatorom kształcenia zawodowego ocenę poziomu postępów osób uczących się za pomocą quizów, pytań wielokrotnego wyboru i innych szybkich metod oceny.

ClassMarker

Platforma internetowa do przeprowadzania testów online, przeznaczona do tworzenia i przeprowadzania quizów i egzaminów.

Umożliwia nauczycielom, trenerom i organizacjom tworzenie niestandardowych testów, przypisywanie ich użytkownikom i śledzenie ich wyników dzięki szczegółowym raportom i analizom.

Obsługuje szeroką gamę typów pytań, w tym pytania wielokrotnego wyboru, prawda/fałsz, pytania z krótką odpowiedzią i pytania opisowe.

Oferuje wersję bezpłatną, ale wiele jej zaawansowanych funkcji, takich jak szczegółowa analiza, dostosowywanie certyfikatów i nieograniczona liczba prób testowych, jest dostępnych wyłącznie w ramach planów płatnych.

ClassMarker

Mentimeter

Przydatne narzędzie do przeprowadzania ankiet, quizów i uzyskiwania natychmiastowej informacji zwrotnej od uczestników.

Umożliwia płynne przejście od prezentacji materiału edukacyjnego do przeprowadzenia ankiety lub quizu oceniającego poziom zrozumienia materiału. Uczestnicy biorą udział w aktywnym quizie, w którym wszyscy uczestnicy mogą zadawać pytania, żądać wyjaśnień, angażować się i komunikować na bieżąco.

Uczestnicy potrzebują jedynie kodu, aby dołączyć do prezentacji. Nie muszą tworzyć konta. Funkcja eksportowania odpowiedzi nie jest dostępna w wersji bezpłatnej.

 Mentimeter

Jesteśmy pierwszym pokoleniem, które odczuwa skutki zmian klimatycznych i ostatnim, które może coś z tym zrobić.

Barack Obama

TIME
FOR
CHANGE

Włącz się do gry Shift2Green!

Gamifikacja Shift2Green: prosta droga do zrównoważonego rozwoju

Gamifikacja Shift2Green przekształca zrównoważony rozwój w angażujące i satysfakcjonujące doświadczenie. Motywuje uczestników do podejmowania działań proekologicznych oraz rozwijania trwałych zielonych nawyków w miejscu pracy. Ekscytujące konkursy i wspólne misje wzmacniają poczucie wspólnoty i budują wspólny cel. Interaktywne i zabawne formy edukacji pomagają zwiększyć świadomość ekologiczną i lepiej zrozumieć wyzwania oraz rozwiązania środowiskowe.

Wsparcie dla firm w zgodzie z regulacjami.

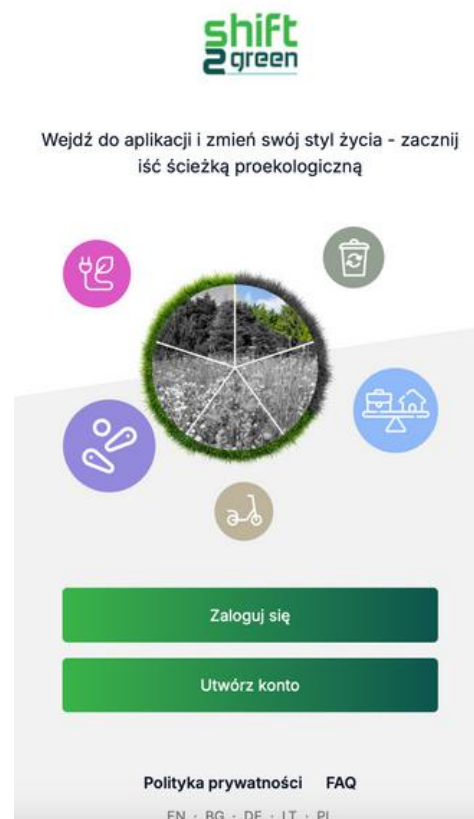
Shift2Green i Shift2Green Gamification oferują praktyczne wytyczne, wspierające firmy we wdrażaniu kluczowych regulacji dotyczących zrównoważonego rozwoju, takich jak:

- CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) dotycząca raportowania ESG,
- PPWR (Packaging and Packaging Waste Regulation),
- SUP (Single-Use Plastics Directive).

Dzięki zastosowaniu narzędzi i praktyk z poradnika Shift2Green oraz grywalizacji, firmy mogą jednocześnie spełniać wymagania regulacyjne oraz promować bardziej ekologiczne środowisko pracy.

Dołącz do Shift2Green

Utwórz konto i rozpocznij swoją podróż ku zrównoważonemu rozwojowi. Wybierz jedną z misji, zaproś współpracowników i wspólnie promujcie proekologiczne zachowania w miejscu pracy.

Misja 1

Praca, moc, energia!

Misja 2

Ile kosztują nas śmieci?

Misja 3

Ekorewolucja w pracy

Misja 4

Tanecznym krokiem z gospodarki liniowej do cyrkularnej!

Misja 5

**Przewodnik po zrównoważonym rozwoju:
Podróż przez misję mobilności**

Misja 6

**Legendarne przywództwo:
Kształtowanie przyszłości biznesu**

Niniejsze poradnik opracowano w ramach finansowanego przez UE projektu Shift2Green (nr projektu KA220-VET-80B7D207), który wspiera małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) w przechodzeniu na zrównoważone modele biznesowe.

**Co-funded by
the European Union**

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak poglądami i opiniami wyłącznie autora(-ów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie mogą być za nie pociągnięte do odpowiedzialności.